

Møteinnkalling

Utvalg: Midtre Nordland nasjonalparkstyre
Møtested: Nordland nasjonalparksenter
Dato: 03.03.2020
Tidspunkt: 14:15

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 755 47981. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 9/2020	Godkjenning av innkalling / protokoll		2003/577
ST 10/2020	Delegerte saker		2003/577
DS 1/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Ragnhild Christoffersen		2013/1532
DS 2/2020	Junkerdal nasjonalpark - Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttetransport med snøscooter - Lars Anders Lunde		2012/1716
DS 3/2020	Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Dispensasjon for bruk av snøskuter til kartlegging av samiske kulturminner 2020 - Knut og Toril Sivertsen		2019/148
DS 4/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Arvid Stifjell		2016/639
DS 5/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Synnøve Berg		2016/1290
DS 6/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Transport vedhogst - Sjunkehatten nasjonalpark - Roar Trondsen		2020/617
DS 7/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter- Gåsvatnan landskapsvernområde - Saltfjellet- Svartisen nasjonalpark - Gerd Slåttholm Stolpen		2019/1378
DS 8/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Sjunkehatten nasjonalpark - Leif Solskinnsbakk		2020/483
DS 9/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Saltfjellet- Svartisen nasjonalpark - Beiarn JFF		2019/755
DS 10/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Jon Jakobsen		2016/929
DS 11/2020	Sjunkehatten nasjonalpark - Tillatelse til etablering av leir - speiderleir i Valnesfjord 2020 - Inger M Sjøberg (KFUM / KFUK)		2019/7800
DS 12/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Saltfjellet- Svartisen		2015/7752

	nasjonalpark - Marit Jensen	
DS 13/2020	Dispensasjon motorferdsel - Nyttekjøring med snøscooter - Saltfjellet landskapsvernområde - Jim Aronsen	2019/1417
DS 14/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Gåsvatnan Landskapsvernområde - Jan Steinar Olsen	2013/753
DS 15/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Finn Rusaanes	2019/1049
DS 16/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Gåsvatnet landskapsvernområde - Saltfjellet- Svartisen nasjonalpark - Jan-Even Jensen	2013/1137
DS 17/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Sjunkehatten nasjonalpark - Bjørn Erik Solvang	2012/2243
DS 18/2020	Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Dispensasjon fra verneforskriften for bruk av snøscooter i forbindelse med gjenoppbygging av hytte - Stig Leirdal	2019/5968
DS 19/2020	Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Dispensasjon fra motorferdselsforbudet for gjennomføring av vinterøvelse - Nordland Sivildforsvardistrikt	2020/600
DS 20/2020	Sjunkehatten nasjonalpark - dispensasjon fra verneforskrift - nyttekjøring med snøskuter - Viggo Johansen	2011/1725
DS 21/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Argaladhytta - Junkerdal nasjonalpark - Bodø og Omegns Turistforening (BOT)	2018/3842
DS 22/2020	Sjunkehatten nasjonalpark - Dispensasjon fra verneforskriften - Nyttekjøring med snøskuter - Svein Vidar Moen	2016/1972
DS 23/2020	Junkerdalen nasjonalpark - Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Lars Anders Lunde	2012/1716
DS 24/2020	Sjunkehatten nasjonalpark - Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Vedhogst - Persontransport - Petter Pettersen	2020/1100
DS 25/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Gåsvatnan landskapsvernområde - Nils Petter Rusånes	2019/851
DS 26/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet for bruk av snøscooter til nyttekjøring - Saltfjellet	2013/1680

	landskapsvernområde		
DS 27/2020	Dispensasjon fra verneforskriften - Nyttekjøring med snøscooter - Saltfjellet- Svartisen nasjonalpark - Trond Sivertsen		2016/952
DS 28/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttetransport med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Astrid Nilsen		2016/544
DS 29/2020	Junkerdal nasjonalpark - Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Monica Lunde		2019/7347
DS 30/2020	Sjunkhatten nasjonalpark - Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring til hytte - Vedtransport fra hogstfelt- Bård Petter Kristiansen		2011/1809
DS 31/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Leiekjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Sten-Jerry Stormo		2014/5040
DS 32/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Helge Osbak		2013/517
DS 33/2020	Gåsvatnan landskapsvernområde - Søknad om oppkjøring av skiløype på Skjevlfjell (Gohøla) - Saltdal kommune		2018/2287
DS 34/2020	Dispensasjon motorferdsel - Bruk av snøscooter for transport av varer - Gåsvatnan landskapsvernområde - Vidar Holm		2019/1425
DS 35/2020	Gåsvatnan landskapsvernområde -Søknad om dispensasjon for transport av utstyr med snøscooter - Gjeterhytta i Sør dalen - Saltdal sausankerlag		2019/3033
DS 36/2020	Dispensasjon for motorferdsel - Nyttekjøring med snøscooter - Hjalmar Johansen m.fl.		2013/751
DS 37/2020	Dispensasjon for motorferdsel - Nyttekjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Saltfjellet- Svartisen nasjonalpark - Stoplen Gård - Steinar Stolpen - Berit Stolpen	X	2011/587
DS 38/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Kjetil Bjørnback		2017/7487
DS 39/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Bjellåvasstua - Saltfjellet- Svartisen nasjonalpark - Gåsvatnan landskapsvernområde - Bodø og Omegns Turistforening (BOT)		2016/7162
DS 40/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Tverrbrennstua -		2016/881

Gåsvatnan landskapsvernområde - Bodø og Omegns Turistforening (BOT)			
DS 41/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Saltfjellet- Svartisen nasjonalpark - Beiarn JFF		2019/755
DS 42/2020	Søknad om dispensasjon fra verneforskriften - motorferdsel med snøscooter - Gåsvatnan - Jan- Even Jensen - Fauske		2013/1137
DS 43/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Sten-Jerry Stormo		2014/5040
DS 44/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Saltfjellet- Svartisen nasjonalpark - Rolv-Erling Iversen		2014/4796
DS 45/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Helikoptertransport - Junkerdalsura naturreservat - Dragefossen AS		2019/8319
DS 46/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttetransport og persontransport med snøscooter - Saltfjellet landskapsvernområde - Gunhild Karlsen og Bjørn Karlsen	X	2013/89
DS 47/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Tove Engan		2013/769
DS 48/2020	Gåsvatnan landskapsvernområde - Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Ronald Vesterli		2020/1066
DS 49/2020	Dispensasjon for bruk av snøscooter til nyttetransport - Gåsvatnan landskapsverneområde - Jacob Linaker		2013/595
DS 50/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Gåsvatnet landskapsvernområde - Sissel E Pettersen		2012/6759
DS 51/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring med snøscooter - Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Gåsvatnan landskapsvernområde - Kåre Alm - Reidun Alm - Rune Alm		2019/1444
DS 52/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Ekstraordinær nyttekjøring med snøscooter - Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Benedicte Bøckmann - Christine Bøckmann-Wilson		2018/6621
DS 53/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Karin og Stein Berntsen		2013/932
DS	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet -		2012/1717

54/2020	Nyttekjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Terje Berg	
DS 55/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Midtistua - Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Bodø og omegns turistforening (BOT)	2020/764
DS 56/2020	Sjunkhatten nasjonalpark - Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring til hytte - Jann Haugen og Kato Haugen	2012/1047
DS 57/2020	Søknad om dispensasjon - motorferdsel - Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Krukkistua - Polarsirkelen turlag	2019/2295
DS 58/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Persontransport - Junkerdal nasjonalpark - Roald Ingvaldsen	2011/5831
DS 59/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Saltfjellet- Svartisen nasjonalpark - Jan Steinar Olsen	2013/753
DS 60/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Merking og preparering av skiløyper - Gåsvatnan landskapsverneområde - Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Beiarn kommune og IL Stormfjell	2012/7237
DS 61/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttetransport med snøscooter - Saltfjellet landskapsvernområde - Finn Borkamo	2013/974
DS 62/2020	Søknad om dispensasjon - motorferdsel - Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Blakkådalshytta - Polarsirkelen turlag	2019/4779
DS 63/2020	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Saltfjellet landskapsvernområde - Svein-Gunnar Albrigtsen	2013/809
ST 11/2020	Referatsaker	2003/577
ST 12/2020	Ressurssituasjonen for nasjonalparkene i Midtre Nordland - Oppsummering av prosessen til nå	2020/242
ST 13/2020	Status verneplaner, forvaltningsplaner og besøksstrategier for Midtre Nordland nasjonalparkstyrets verneområder	2020/242
ST 14/2020	Saltfjellet landskapsvernområde - Klage på vilkår om etablering av kulvert - Bane Nor	2019/7490
ST 15/2020	Saltfjellet landskapsvernområde - Oppfølging av tidligere dispensasjoner gitt til Jernbaneverket / Bane Nor	2019/7490
ST 16/2020	Saltfjellet landskapsvernområde - Saksfremlegg - Landskapsinngrep - Tilbakeføring av	2020/1454

	terrengmasse - Bane NOR	
ST 17/2020	Rago nasjonalpark - Søknad om elgjakt - Statskog SF	2019/7840
ST 18/2020	Sjunkhatten nasjonalpark - Dispensasjon til å sette opp gapahuk - Vatn-vatn og omegn velforening	2012/6862
ST 19/2020	Gåsvatnan landskapsvernområde - Søknad om oppkjøring av skiløype på Skjevlfjell (Godhøla) - Saltdal kommune	2018/2287
ST 20/2020	Spørsmål/Svar	2003/577

ST 10/2020 Delegerte saker

DS 1/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Ragnhild Christoffersen

DS 2/2020 Junkerdal nasjonalpark - Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttetransport med snøscooter - Lars Anders Lunde

DS 3/2020 Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Dispensasjon for bruk av snøskuter til kartlegging av samiske kulturminner 2020 - Knut og Toril Sivertsen

DS 4/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Arvid Stifjell

DS 5/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Synnøve Berg

DS 6/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Transport vedhogst - Sjunkhatten nasjonalpark - Roar Trondsen

DS 7/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter- Gåsvatnan landskapsvernområde - Saltfjellet- Svartisen nasjonalpark - Gerd Slåttholm Stolpen

DS 8/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Sjunkhatten nasjonalpark - Leif Solskinnsbakk

DS 9/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Saltfjellet- Svartisen nasjonalpark - Beiarn JFF

DS 10/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Jon Jakobsen

DS 11/2020 Sjunkhatten nasjonalpark - Tillatelse til etablering av leir - speiderleir i Valnesfjord 2020 - Inger M Sjøberg (KFUM / KFUK)

DS 12/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet -Nyttkjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Saltfjellet- Svartisen nasjonalpark - Marit Jensen

DS 13/2020 Dispensasjon motorferdsel - Nyttkjøring med snøscooter - Saltfjellet landskapsvernområde - Jim Aronsen

DS 14/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring med snøscooter - Gåsvatnan Landskapsvernområde - Jan Steinar Olsen

DS 15/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring med snøscooter - Finn Rusaanes

DS 16/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring med snøscooter - Gåsvatnet landskapsvernområde - Saltfjellet- Svartisen nasjonalpark - Jan-Even Jensen

DS 17/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring med snøscooter - Sjunkhatten nasjonalpark - Bjørn Erik Solvang

DS 18/2020 Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Dispensasjon fra verneforskriften for bruk av snøscooter i forbindelse med gjenoppbygging av hytte - Stig Leirdal

DS 19/2020 Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Dispensasjon fra motorferdselsforbudet for gjennomføring av vinterøvelse - Nordland Sivilforsvardistrikt

DS 20/2020 Sjunkhatten nasjonalpark - dispensasjon fra verneforskrift - nyttekjøring med snøskuter - Viggo Johansen

DS 21/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring med snøscooter - Argaladhytta - Junkerdal nasjonalpark - Bodø og Omegns Turistforening (BOT)

DS 22/2020 Sjunkhatten nasjonalpark - Dispensasjon fra verneforskriften - Nyttkjøring med snøskuter - Svein Vidar Moen

DS 23/2020 Junkerdalen nasjonalpark - Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring med snøscooter - Lars Anders Lunde

DS 24/2020 Sjunkhatten nasjonalpark - Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring med snøscooter - Vedhogst - Persontransport - Petter Pettersen

DS 25/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring med snøscooter - Saltfjellet- Svartisen nasjonalpark - Gåsvatnan landskapsvernområde - Nils Petter Rusånes

DS 26/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet for bruk av snøscooter til nyttekjøring - Saltfjellet landskapsvernområde

DS 27/2020 Dispensasjon fra verneforskriften - Nyttkjøring med snøscooter - Saltfjellet- Svartisen nasjonalpark - Trond Sivertsen

DS 28/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttetransport med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Astrid Nilsen

DS 29/2020 Junkerdal nasjonalpark - Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring med snøscooter - Monica Lunde

DS 30/2020 Sjunkhatten nasjonalpark - Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring til hytte - Vedtransport fra hogstfelt - Bård Petter Kristiansen

DS 31/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Leiekjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Sten-Jerry Stormo

DS 32/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Helge Osbak

DS 33/2020 Gåsvatnan landskapsvernområde - Søknad om oppkjøring av skiløype på Skjevlfjell (Gohøla) - Saltdal kommune

DS 34/2020 Dispensasjon motorferdsel - Bruk av snøscooter for transport av varer - Gåsvatnan landskapsvernområde - Vidar Holm

DS 35/2020 Gåsvatnan landskapsvernområde -Søknad om dispensasjon for transport av utstyr med snøscooter - Gjeterhytta i Sør dalen - Saltdal sausankerlag

DS 36/2020 Dispensasjon for motorferdsel - Nyttkjøring med snøscooter - Hjalmar Johansen m.fl.

DS 37/2020 Dispensasjon for motorferdsel - Nyttkjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Saltfjellet- Svartisen nasjonalpark - Stoplen Gård - Steinar Stolpen - Berit Stolpen

DS 38/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Kjetil Bjørnback

DS 39/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring med snøscooter - Bjellåvasstua - Saltfjellet- Svartisen nasjonalpark - Gåsvatnan landskapsvernområde - Bodø og Omegns Turistforening (BOT)

DS 40/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring med snøscooter - Tverrbrennstua - Gåsvatnan landskapsvernområde - Bodø og Omegns Turistforening (BOT)

DS 41/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring med snøscooter - Saltfjellet- Svartisen nasjonalpark - Beiarn JFF

DS 42/2020 Søknad om dispensasjon fra verneforskriften - motorferdsel med snøscooter - Gåsvatnan - Jan-Even Jensen - Fauske

DS 43/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Sten-Jerry Stormo

DS 44/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Saltfjellet- Svartisen nasjonalpark - Rolv-Erling Iversen

DS 45/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Helikoptertransport - Junkerdalsura naturreservat - Dragefossen AS

DS 46/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttettransport og persontransport med snøscooter - Saltfjellet landskapsvernområde - Gunhild Karlsen og Bjørn Karlsen

DS 47/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Tove Engan

DS 48/2020 Gåsvatnan landskapsvernområde - Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring med snøscooter - Ronald Vesterli

DS 49/2020 Dispensasjon for bruk av snøscooter til nyttetransport - Gåsvatnan landskapsverneområde - Jacob Linaker

DS 50/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring med

snøscooter - Gåsvatnet landskapsvernområde - Sissel E Pettersen

DS 51/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring med snøscooter - Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Gåsvatnan landskapsvernområde - Kåre Alm - Reidun Alm - Rune Alm

DS 52/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Ekstraordinær nyttekjøring med snøscooter - Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Benedicte Bøckmann - Christine Bøckmann-Wilson

DS 53/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Karin og Stein Berntsen

DS 54/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Terje Berg

DS 55/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring med snøscooter - Midtistua - Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Bodø og omegns turistforening (BOT)

DS 56/2020 Sjunkehatten nasjonalpark - Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring til hytte - Jann Haugen og Kato Haugen

DS 57/2020 Søknad om dispensasjon - motorferdsel - Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Krukkistua - Polarsirkelen turlag

DS 58/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring med snøscooter - Persontransport - Junkerdal nasjonalpark - Roald Ingvaldsen

DS 59/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttkjøring med snøscooter - Gåsvatnan landskapsvernområde - Saltfjellet- Svartisen nasjonalpark - Jan Steinar Olsen

DS 60/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Merking og preparering av skiløyper - Gåsvatnan landskapsverneområde - Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Beiarn kommune og IL Stormfjell

DS 61/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttetransport med snøscooter - Saltfjellet landskapsvernområde - Finn Borkamo

DS 62/2020 Søknad om dispensasjon - motorferdsel - Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Blakkådalshytta - Polarsirkelen turlag

DS 63/2020 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Nyttekjøring med snøscooter - Saltfjellet landskapsvernområde - Svein-Gunnar Albrigtsen

ST 11/2020 Referatsaker

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	12/2020	03.03.2020

Ressurssituasjonen for nasjonalparkene i Midtre Nordland - Oppsummering av prosessen til nå

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyre tar oppsummeringa av ressursituasjonen til orientering.

Bakgrunn

På det konstituerende styremøte i Midtre Nordland nasjonalparkstyre ba styreleder Geir Waage sekretariatet om å lage en sammenstilling av styrets arbeid for bedre ressursituasjonen for nasjonalparkene i Midtre Nordland.

Sammenstilling

Arbeidet med å bedre ressursituasjonen for nasjonalparkene i Midtre Nordland startet med tildeling av tiltaksmidler 9. mars 2017 (midler til tiltak i verneområder (kap. 1420 post 31) - 2017). Midtre Nordland nasjonalparkstyre fikk på denne tildelinga 1 650 000,- kroner til tiltak i alle sine verneområder. I tildelinga var det også sagt at 840 000,- skulle brukes til avvirking av gran i Junkerdalsura naturreservat. Da Midtre Nordland nasjonalparkstyre overtok reservatet var det under forutsetning at det ble gitt ekstra tiltaksmidler til dette prosjektet. Det ble understreket fra Miljødirektoratet at disse midlene kom som følge av at vi hadde overtatt Junkerdalsura. Dette sier oss at ordinær tildeling dette året ville vært 810 000 fordelt på fem nasjonalparker, syv naturreservat og to landskapsvernområder, med små og store forvaltningsmessige utfordringer. Til sammenlikning fikk Lomsdal-Visten og Reinheimen 700 000,- hver, Naustdal-Gjengedal som forvalter to landskapsvernområder på til sammen 394 km² fikk 460 000. Jotunheimen som pilot under merkevaren fikk 9 500 000,-. Til sammenlikning utgjør alle

disse verneområdene til sammen et mindre areal enn verneområdene i Midtre Nordland.

Siv Mossleth som da var styreleder ba om et møte med daværende Klima- og miljøvernminister Vidar Helgesen. Dette førte til et møte med statssekretær Lars Andreas Lunde hos Klima- og miljødepartementet i Oslo. Sekretariatsleder, styreleder Siv Mossleth og styrets nestleder Geir Waage deltok på møtet, sammen med Øyvind Dannevig og Ingunn Iversen fra KLD. Øremerkingen på 840 000,- til granplantefeltet i Junkerdalsura ble fjernet etter dette.

I 2018 fikk Midtre Nordland nasjonalparkstyre 3 723 000,- i tiltaksmidler, som i større grad står i samsvar med de store arealene styret forvalter. Likevel ser man flere og flere styresaker tildeles en ekstra forvalter. Selv Reisa nasjonalpark har to forvaltere. Nasjonalparken dekker et areal på 803 km² (1/3 av Saltfjellet-Svartisen) og hadde i 2019 kun 27 styresaker (ingen delegerte saker). Midtre Nordland nasjonalparkstyre hadde til sammenlikning 56 delegerte saker, 22 referatsaker og 59 styresaker (laveste på flere år). I 2018 så man også på besøkssenter og oppsyn, og ikke bare styrets tiltaksmidler.

Besøkssenter nasjonalpark Nordland ble etablert med to grunntilskudd for hhv. Saltfjellet-Svartisen og Junkerdal nasjonalpark som senteret var autorisert for. Fra 2016 har ordninga med doble grunntilskudd blitt fjernet, med det resultat at besøkssentrene måtte skaffe finansiering til sine ansatte på andre måter. Det var tre senter som mottok doble grunntilskudd: Lom, Lierne og Nordland, til sammen leverte disse 36 prosjektsøknader i 2018. Når finansieringa går fra faste grunntilskudd til prosjektfinsiering mister man både langsiktighet og kontinuitet i arbeidet. Naturveilederne måtte bruke mye tid på søknader og rapportering og hele tiden utvikle nye prosjekter, fremfor å utvikle allerede gode naturveiledningsprosjekt. I tillegg kommer svar på prosjektsøknadene veldig sent på året og det er vanskelig å prosjektere aktivitet ut over året. Besøkssenter nasjonalpark Nordland kan søke på lønnsmidler til naturveileder etter at naturveiledninga ble overført fra Statens naturoppsyn til besøkssentrene, men også dette må søkes årlig og rapporteres på bruk av midlene.

Oppsynet i Midtre Nordland består i all hovedsak av Statskog Fjelltjenesten (med unntak av kystområder i Sjunghatten). Midtre Nordland nasjonalparkstyre bestiller timer og tjenester av Statskog Fjelltjenesten. Da MNNPS overtok forvaltninga av Láhko ble det sett på hvor mye oppsynsressurser styret har tilgjengelig. Med SNO sine tjenestekjøp hadde Statskog Fjelltjenesten 2,1 årsverk tilgjengelig for nasjonalparkforvaltninga. Oppsynsressursene har ikke endret seg i en positiv retning siden den gang. Tvert imot er det mye som tyder på at Fjelltjenesten har mindre ressurser til å gjennomføre nasjonalparkoppsyn. SNO uttrykte i epost til sekretariatet i 2013 at de ved flere anledninger har påpekt økt oppsynsbehov i de fem nasjonalparkene MNNPS forvalter, og at behovet ikke står i forhold til de ressursene SNO disponerer. I 2014 ble det satt ned ei faggruppe av kommunal- og moderniseringsdepartementet som skulle se på tiltak for å forenkle utmarksforvaltninga i Norge. Et av tiltakene som er trukket frem er at Fjelltjenesten bør overføres til SNO og viser til gode erfaringer fra Finnmark da dette ble gjort i forbindelse med etableringa av Finnmarkseiendommen.

I styremøte 23. oktober 2018 gikk styret igjennom et notat utformet av sekretariatet. I kjølvannet av dette skulle sekretariatet: 1.) Be om et møte med Miljødirektoratet for å

avklare forholdet mellom styret og nasjonalparksenteret i forhold til autorisasjon og informasjon. 2.) Oppfordre kommunene til å gi tilbakemelding på deres forventninger til forvaltning, oppsyn, formidling, tilrettelegging og skjøtsel. 3.) Invitere Klima- og miljøminister til Storjord for å diskutere ressurs situasjonen. 4.) se på annen organisering av sekretariatet, og søke om midler til en femte nasjonalparkforvalterstilling, først og fremst på engasjement i to år til alle besøksstrategier og forvaltningsplaner begynner å komme på plass.

Etter styremøtet fikk sekretariatet, sammen med Besøkscenter nasjonalpark Nordland til et møte med Miljødirektoratet der vi presiserte våre utfordringer. Et resultat av dette møtet var at MNNPS hadde en femte nasjonalparkforvalter på engasjement i 2019 og dette forlenges nå ut 2020. I tillegg førte det til at Midtre Nordland nasjonalparkstyre fattet vedtak om at Besøkscenter nasjonalpark Nordland skal være foretrukket informasjonssenter for sine nasjonalparker. Sekretariatet har også endret organisering fra å være områdebestemt hvem som jobber med hva, er det nå oppgavebasert, slik at man får fordelt større oppgaver mer jevnt på de fire faste stillingene. I tillegg kan man rendyrke oppgaver på tvers av alle verneområder, for eksempel granskjøtsel, som vil være relativt like prosesser uavhengig av verneområde.

I 2019 ble det sendt ut et brev til alle kommunene i Midtre Nordland om å få deres tilbakemelding på:

- I hvilken grad de mener at intensjonene ved å opprette et stort nasjonalparkstyre er oppfylt
- Hvilke forventninger kommunene har til nasjonalparker og øvrige verneområder med tanke på forvaltning, tilrettelegging, skjøtsel, naturoppsyn og naturformidling / veiledning
- Hvilke prioriteringer skulle de ønske at nasjonalparkstyret gjorde med dagens ressurs situasjon.

Syv av kommunene kom med sin tilbakemelding. Sekretariatet oppsummerte dette i et nytt brev som ble lagt frem for styret i styresak 42/2019. Styrets leder skulle ta initiativ til at fylkeskommunen og kommunene i Midtre Nordland ber om et møte med I Nordlandsbenken og klima- og miljøminister med bakgrunn i et felles opprop. Brevet skulle også sendes til lederne i alle fylkespartiene i Nordland for å sikre et bredt tverrpolitisk initiativ. Arbeidsutvalget skulle følge saken videre.

Tildeling av midler for 2020:

For 1420.21-midlene (Miljødirektoratet spesifiserte driftsutgifter) har styret fått:

- 600 000,- av 720 000,- til drift av styret – honorar, reiser, møter, opphold, etc.
- 150 000,- av 375 000,- til å opprette nye nettsider (innhentet tilbud, og dette er tilstrekkelig)
- 800 000,- av 800 000,- til å forlenge engasjementstillinga ut 2020
- 0,- av 400 000,- til kjøp av informasjon og kommunikasjonstjenester, men dette kan sees i sammenheng med punktet over
- 0,- av 509 000,- til kartlegginger (går igjen hos andre forvaltere, kartlegginger er ikke prioritert i 2020).
- 80 000,- av 80 000,- til medvirkningsprosesser i forbindelse med besøksstrategier og forvaltningsplaner

For 1420.31-midlene har styret fått 1 400 000,- av omsøkte 4 405 000,-. Igjen ser vi at Midtre Nordland nasjonalparkstyre får svært lite tiltaksmidler. Dette tilsvarer 280 000,- per nasjonalpark eller 100 000,- per verneområde. Vi spør oss hvordan vi skal klare å implementere merkevaren med slike summer, samtidig som vi gjennomfører viktige skjøtselsprosjekter og tar vare på våre verneområder.

For dypere innsikt henvises det til vedleggene. Det uthevede vedlegget har vært sentralt i det arbeidet som nå pågår i nasjonalparkstyret, og som oppsummerer en del av problemstillingene, utfordringene og ressursknappheten som rår i nasjonalparkene i Midtre Nordland.

Vedlegg:

- Tildeling ESS – Miljødirektoratet
- Referat fra møte med Klima- og miljødepartementet
- **Notat om ressursituasjonen i Midtre Nordland nasjonalparkstyrets virkeområde**
- Presentasjon for Miljødirektoratet 11. desember 2018
- Samlet dokument om ressursituasjonen i Midtre Nordland (oppsummering fra alle kommunene)

Midler til tiltak i verneområder (kap 1420 post 31) - 2017

Pri.	Navn	Status	Innvilget beløp	Øk. ansvarlig	Kommentar
1	Skjøtsel slåttemarker Bredek - InnerBredek			Statskog Fjelltjenesten	
2	Skjøtsel rundt Jordbruhytta			Statskog Fjelltjenesten	
3	Uttak av gran			Forvaltningsmyndighet	
4	Nye informasjonstavler	Avvent		Forvaltningsmyndighet	Avvent besøksstrategi.
5	Uttak gran			Forvaltningsmyndighet	
6	Kartlegging av våtmarksfugl	Utenfor postformål		Statskog Fjelltjenesten	Annen budsjettpost.
7	Info.rom Balvatnet - tilskudd til info.arbe			Statskog Fjelltjenesten	
8	Transport av ved og gass til foreningshytter			Statskog Fjelltjenesten	
9	Vedlikehold og drift av anlegg og åpne husvær;	Annet		Statskog Fjelltjenesten	Turistforeningshytter faller utenfor postformålet, men kan bruke midler til annen infrastruktur.
10	Vedlikehold og drift av anlegg og åpne husvær.			Statskog Fjelltjenesten	
11	Drift av toalett i Lakshola.			Forvaltningsmyndighet	
12	Dekning av andel av	OK		Forvaltningsmyndighet	
Antall: 45			1 650 000		

Midler til tiltak i verneområder (kap 1420 post 31) - 2017

Pri.	Navn	Status	Innvilget beløp	Øk. ansvarlig	Kommentar
	utgifter til vårbryting				
13	Grusing/vedlikehold av veier	Utenfor postformål		Forvaltningsmyndighet	
14	Brøyting av parkeringsplass	Utenfor postformål		Forvaltningsmyndighet	
15	Brøyting av vedlikehold av vei Ner Skaiti.	Utenfor postformål		Forvaltningsmyndighet	
16	Uttak av gran			Forvaltningsmyndighet	
17	Oppgradering av p-plass i Tollådalen			Forvaltningsmyndighet	
18	Vurdering av kjørespor til Jarbrufjell gård			Forvaltningsmyndighet	
19	Restaurering av utløe Stormdalsgården.	Utenfor postformål		Statskog Fjelltjenesten	Vi dekker generelt ikke vedlikehold av Statskog sin eiendom.
20	Restaurering Pikhåghytta	Utenfor postformål		Statskog Fjelltjenesten	Vi dekker generelt ikke vedlikehold av Statskog sin eiendom.
21	Opprydding av søppel i Sjunkan.			Forvaltningsmyndighet	
22	Opprydding av søppel i Mist-,Sør- og Nordfjorden.			Forvaltningsmyndighet	
Antall: 45			1 650 000		

Midler til tiltak i verneområder (kap 1420 post 31) - 2017

Pri.	Navn	Status	Innvilget beløp	Øk. ansvarlig	Kommentar
23	Vedlikehold hengebru Stormdalsåga.			Statskog Fjelltjenesten	
24	Vedlikehold av båttrekk	Utenfor postformål		Statskog Fjelltjenesten	
25	Omlegging av sti på Beiarfjell.	Avvent		Forvaltningsmyndighet	Avvent besøksstrategi.
26	Oversikt områder med kjøreskader			Statskog Fjelltjenesten	
27	Vedskjul rasteplass Trekta.			Statskog Fjelltjenesten	
28	Etablere bål plass			Statskog Fjelltjenesten	
29	Vedlikehold sti Namnlausdalen			Statskog Fjelltjenesten	
30	Veivisningsskilt i forhold til skiltplan	Avvent		Forvaltningsmyndighet	Avvent besøksstrategi.
31	Klopplegging sti			Statskog Fjelltjenesten	
32	Klopplegging sti opp til Litlverivatnet			Forvaltningsmyndighet	
33	Kloppleggingsprosjekter	Avvent		Forvaltningsmyndighet	Avvent besøksstrategi.
34	Utvikle klopper for ATV			Statskog Fjelltjenesten	
35	Vurdere tilrettelegging for	Avvent		Statskog Fjelltjenesten	Avvent besøksstrategi.
Antall: 45			1 650 000		

Midler til tiltak i verneområder (kap 1420 post 31) - 2017

Pri.	Navn	Status	Innvilget beløp	Øk. ansvarlig	Kommentar
	fuglekikke				
36	Dekning ferdigstilling utvidelse parkeringsp			Forvaltningsmyndighet	
37	Kartlegging av hekkeplasser lom	Utenfor postformål		Statskog Fjelltjenesten	Annen budsjettpost.
38	Innfallspørt Beiarfjell.	Avvent		Forvaltningsmyndighet	Avvent besøksstrategi.
39	Plan for klopplegging	Utenfor postformål		Statskog Fjelltjenesten	
40	Utrede gamma ved Storoksvatnet	Utenfor postformål		Statskog Fjelltjenesten	
41	Befaring spor barmarkskjøring			Statskog Fjelltjenesten	
42	Restaurering av naturreservatet.	OK	810 000	Forvaltningsmyndighet	
43	Uttak gran			Statskog Fjelltjenesten	
44	Fjerning av fremmede treslag			Statskog Fjelltjenesten	
45	Pott	OK	840 000	Forvaltningsmyndighet	I tillegg til denne summen er det satt av 810 000 til tiltak 42 som skal dekke utgifter til hogst i naturreservat.
Antall: 45			1 650 000		

**Midtre Nordland
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Statens hus
Moloveien 10
8002 Bodø

Besøksadresse
Storjord
8255 Røklund

Kontakt
Sentralbord: +47 75 53 15 00
Direkte: +47
fmnopost@fylkesmannen.no
www.nasjonalparkstyre.no/midtre-nordland

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Saksbehandler Inge Sollund Ingvaldsen

Vår ref. 2016/8778

Deres ref.

Dato 30.05.2017

Brev til Klima- og Miljødepartementet med oppsummering av møte 24. mai 2017

Viser til hyggelig dialogmøte med statssekretær Lars Andreas Lunde, Øivind Dannevig og Ingunn Iversen i Klima- og miljødepartementet 24. mai 2017. I forkant av møtet hadde Midtre Nordland nasjonalparkstyre utarbeidet et notat med problemstillinger som skulle drøftes i møtet og det var enighet om at dette notatet skulle oversendes klima- og miljøvernministeren.

Da en ny forvaltningsmodell med lokal forvaltning av verneområder skulle etableres i 2010 var det et ønske fra Salten regionråd om å slå sammen alle de fire potensielle nasjonalparkstyrene i Salten og Rana/Rødøy til et felles styre. Hovedargumentet var at det ville gi mer enhetlig forvaltning og at man unngikk dobbeltrepresentasjon; for eksempel ville seks kommuner vært representert i to nasjonalparkstyrene dersom det ikke hadde blitt et samordnet styre. Totalt ville fem nasjonalparkstyrene gitt 25 styremedlemmer i motsetning til dagens ordning med 14. En samordning skulle effektivisere ressursbruken, og mer ressurser kunne benyttes til tilrettelegging. En stordriftsfordel som ikke ser ut til å ha kommet Midtre Nordland nasjonalparkstyre til gode.

Da Midtre Nordland nasjonalparkstyre ble etablert fikk vi forvaltningsansvar for fire nasjonalparker: Saltfjellet-Svartisen, Junkerdal, Sjunkehatten, Rago, to landskapsvernområder: Gåsvatnan og Saltfjellet landskapsvernområde og Storlia naturreservat. I 2013 ble verneplan for Láhko nasjonalpark vedtatt, og forvaltningsansvaret ble lagt til Midtre Nordland nasjonalparkstyre. Da ble nasjonalparkstyret utvidet til 14 medlemmer og består nå av ni kommunerepresentanter fra Rana, Rødøy, Meløy, Gildeskål, Beiarn, Saltdal, Fauske, Bodø og Sørfold, fire fra Sametinget og én representant for Nordland fylkeskommune.

I 2015 fikk Midtre Nordland nasjonalparkstyre tilbud om å overta forvaltningsansvaret for seks naturreservater som grenser til nasjonalparkene i sitt område. Nasjonalparkstyret takket ja til dette tilbudet under den forutsetning at styret fikk ekstra tiltaksmidler til avvikning av gran i de naturreservatene der planta gran utgjorde en trussel for verneverdiene (Junkerdalsura og Langvassdalen-Ruffedal naturreservat). Med disse reservatene forvalter Midtre Nordland nasjonalparkstyre nå areal på 4339,1 km² som skal utvikles i tråd med ny merkevarestrategi og besøksstrategi.

Nasjonalpark	Saltfjellet-Svartisen, Junkerdal, Láhko, Sjunkehatten og Rago
Naturreservat	Blakkådalen, Storlia, Dypen, Semska-Stødi, Langvassdalen-Ruffedalen, Stor-Graddis og Junkerdalsura
Landskapsvernområde	Saltfjellet og Gåsvatnan

Under årets tildeling av tiltaksmidler ble det gitt 1 650 000 NOK til gjennomføring av tiltak i disse verneområdene. I år var det en større grad av styring på bruken av midlene (se vedlegg). Blant annet sto det i svaret fra Miljødirektoratet i elektronisk søknadsenter at 840 000 NOK skulle benyttes til avvirkning av gran i Junkerdalsura naturreservat. Et av vilkårene for at Midtre Nordland nasjonalparkstyre tok over forvaltninga for dette reservatet var det skulle tildeles ekstra midler til det planlagte hogstprosjektet. Vilåret ble satt nettopp for at det ikke skulle ta beslag på de allerede pressede tiltaksmidlene. Derfor ble dette prosjektet prioritert lavt på årets søknad om tiltaksmidler. Midtre Nordland nasjonalparkstyre aksepterer ikke slik detaljstyring av Miljødirektoratet i prioriteringen av økonomiske midler i lokalforvaltning av verneområder.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre blir nå økonomiske tapere i tildelinga av tiltaksmidler og forvaltningsplanmidler. Hvis de 840 000 NOK som var merket til granhogst i Junkerdalsura naturreservat kom i tillegg til det styret egentlig ville fått, tilsier det 810 000 NOK til tiltak, eller 162 000 NOK pr. nasjonalpark. Dette er betydelig mindre enn andre nasjonalparkstyrene: Jotunheimen som pilot for merkevarestrategien fikk 9 500 000 NOK, Lomsdal-Visten og Reinheimen ble begge tildelt 600 000 NOK. Vega verneområdestyre fikk 700 000 NOK. Naustdal-Gjengedal som forvalter to landskapsvernområder på til sammen 394 km² fikk 460 000 NOK. For å sette det i perspektiv: Lomsdal-Visten, Jotunheimen og Reinheimen nasjonalpark dekker til sammen et mindre areal enn det Midtre Nordland nasjonalparkstyre forvalter.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre ønsker å minne om intensjonen da storstyret ble etablert, og ønsker en mer hensiktsmessig tildeling av tiltaksmidler etter styrets egne prioriteringer i kommende års tildelinger.

Med hilsen

Siv Mossleth
Styreleder

Geir Waage
Nestleder

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Ressurssituasjonen i Midtre Nordland nasjonalparkstyrets virkeområde

Forvaltning

I desember 2009 sendte Miljøverndepartementet ut invitasjon til alle berørte kommuner om å delta i en ny forvaltningsordning med lokal forvaltning av større verneområder. Salten regionråd sammenfattet en felles tilbakemelding fra kommunene i Salten. I dette brevet presiseres det at forvalterstillingene bør legges til Nordland nasjonalparksenter for å bygge opp et forvaltningsknutepunkt og at det bør etableres et stort nasjonalparkstyre for alle nasjonalparkene i Salten. Dette skulle gi en mer enhetlig forvaltning, styrket kompetanse, slippe dobbeltrepresentasjon, samtidig som at mer penger kunne gå til tiltak og mindre til drift og administrasjon. Ved å opprette flere nasjonalparkstyret kunne dette ført til 25 styremedlemmer i motsetning til dagens ordning med 14. Denne stordriftsfordelen synes ikke å ha kommet Midtre Nordland nasjonalparkstyre til gode.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre ble etablert i 2010. Styret ble da tildelt forvaltningsansvaret for Saltfjellet-Svartisen, Junkerdal, Sjunkehatten og Rago nasjonalparker, Gåsvatnan og Saltfjellet landskapsvernområder og Storlia naturreservat. Våren 2011 ble det ansatt tre nasjonalparkforvaltere. I 2013 fikk Midtre Nordland nasjonalparkstyre tilbudet om forvaltningsansvaret for Láhko nasjonalpark som ble vernet 14. desember 2012. Da nasjonalparkstyret takket ja til dette ble styret tilordnet en fjerde forvalterstilling.

I 2015 ble det sendt ut brev til alle verneområdestyrene med tilbud om å overta forvaltninga av naturreservat som grenset til de verneområdene som styret allerede forvalta. For Midtre Nordland nasjonalparkstyre var det snakk om: Stor-Graddis, Junkerdalsura, Dypen, Semska-Stødi, Blakkådalen og Langvassdalen-Ruffedalen naturreservat. I oversendelsesbrevet fra Miljødirektoratet ble det presisert at det ikke fulgte med midler til dette. Da både Junkerdalsura og Langvassdalen-Ruffedalen hadde truet verneformål på grunn av spredning av plantet norsk gran, satte styret en forutsetning for overtakelsen at det ble satt av tilstrekkelig med tiltaksmidler til å avvirke granfeltene i disse to naturreservatene, slik at trusselnivået går fra truet til ikke truet. Da Midtre Nordland nasjonalparkstyre ble tildelt disse naturreservatene ble ikke forutsetninga om mer tiltaksmidler hensyntatt, men Miljødirektoratet opprettholdt forutsetningene fra sitt tildelingsbrev.

I 2017 fikk styret 1 650 000,- og i denne tildelinga var over halvparten av midlene «øremerket» hogst i Junkerdalsura, som Miljødirektoratet mente var i samsvar med forutsetninga for å ta over reservatet. Da sto det 840 000,- igjen til alle de øvrige prosjektene. Midtre Nordland nasjonalparkstyre inviterte da til møte med Klima- og

miljødepartementet og statssekretær Lars Andreas Lunde som opphevet øremerkinga på de 810 000,-. Ser man på tiltaksmidler per nasjonalpark kom likevel ikke Midtre Nordlands nasjonalparker spesielt godt ut, selv om det var en vesentlig økning fra tidligere år. I 2017 fikk Reinheimen og Lomsdal-Visten 600 000,-, Vega fikk 700 000,- og Naustdal-Gjengedal som forvalter 394 km² fikk 460 000,-. Jotunheimen nasjonalpark som var den store budsjettvinneren fikk 9 500 000,- med argumentasjon om at nasjonalparken er en pilot i besøksstrategiarbeidet. Dette er 28x mer enn det for eksempel Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark hadde å rutte med.

I 2018 ble det satt av rikelig med midler til tiltak for å gjennomføre avvikning av gran i Midtre Nordland nasjonalparkstyrets områder. Styret ser i ettertid at planlegging og gjennomføring av så store skjøtselsprosjekter tar mye av forvalternes arbeidstid, noe som igjen går ut over andre arbeidsoppgaver. Dette har ført til at flere besøksstrategi-prosjekter har blitt satt på vent i påvente av å slutføre skjøtselen.

Tabell 1. Oversikt over tiltaksmidler fra 2014 frem til 2018. ^{a)} I 2017 fikk nasjonalparkstyret beskjed om at 840 000,- var øremerket hogst i Junkerdalsura naturreservat. Dette ga 810 000,- til tiltak i nasjonalparkene. ^{b)} Etter øremerkinga ble opphevet kunne Midtre Nordland nasjonalparkstyre benytte 1 650 000,- til tiltak.

År	Tildelte tiltaksmidler (totalt)	Tiltaksmidler per nasjonalpark
2014	1 100 000,-	220 000,-
2015	870 000,-	174 000,-
2016	1 170 500,-	234 100,-
2017 ^a	810 000,-	162 000,-
2017 ^b	1 650 000,-	330 000,-
2018	3 723 000,-	744 600,-

I forbindelse med tilrådinga om revisjon og utvidelse av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark ligger det i forslaget at Midtre Nordland nasjonalparkstyre overtar forvaltningsansvaret for Fisktjønna naturreservat og det foreslåtte Melfjorden landskapsvernområde. Fisktjønna naturreservat med Marmorslottet vil kreve en del ressurser i form av besøksforvaltning og tiltak for å bevare denne unike marmorformasjonen. Disse verneområdene kommer i tillegg til den foreslåtte utvidelsen i de verneområdene styret allerede forvalter. Dagens område tilsvarer 4284 km². Ved utvidelsen av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark vil dette trolig øke til 4642 km². Dette utgjør omtrent samme areal som Jotunheimen, Dovrefjell-Sundalsfjella og Reinheimen nasjonalpark til sammen.

I samme periode som nasjonalparkstyret har blitt tilegnet nye verneområder, har også forvaltninga av nasjonalparkene endret seg. I april 2015 ble den nye merkevaren for Norges nasjonalparker lansert. Den nye merkevaren skulle ønske folk «velkommen inn». Forvaltninga fikk da ansvaret for å lage besøksstrategier for alle nasjonalparker innen 2020. Et arbeid som krever bred medvirkning og åpne prosesser med «alle» interessene i nasjonalparkene. Dette medførte et behov for brukerundersøkelser. Disse brukerundersøkelsene krevde over et halvt årsverk i innsats fra sekretariatet. Reiselivsanalyser skal også gjennomføres og det krever

sterk dialog og samhandling med aktørene i og rundt nasjonalparkene. Besøksstrategiene skal være del av forvaltningsplanen, og for Láhko, Saltfjellet-Svartisen og Junkerdal nasjonalpark forutsetter dette revisjon av hele forvaltningsplanen da verneforskriftene er nye eller forvaltningsplan er utdatert. For besøksstrategiene for Sjunkehatten og Rago som har oppdaterte forvaltningsplaner kan strategien legges som vedlegg. Disse krever mindre ressurser, og sekretariatet har kommet godt i gang med dette arbeidet.

Ser man på mengden saksbehandling så blir det fortalt at områder lengre sør har større trykk av publikum og krever mer ressurser. Jotunheimen og Utladalen nasjonalparkstyre behandla i 2017 60 styresaker. Forollhogna hadde 62 styresaker, Trollheimen 60 saker, mens Midtre Nordland nasjonalparkstyre behandlet 64 styresaker. Sett at disse er jevnt fordelt ut over alle nasjonalparkene behandler MNNPS likevel en del færre saker enn de styrene som har mest ressurser. Antall styresaker gir likevel ikke det totale bildet av mengden saksbehandling. I 2017 behandlet forvalterne for Jotunheimen kun 11 saker på delegert myndighet mens Midtre Nordland nasjonalparkstyrets forvaltere behandlet 43 saker på delegert myndighet. I tillegg til disse 107 sakene ferdigstilte MNNPS hele 36 tiltak i verneområdene samt tre omfattende brukerundersøkelser for Saltfjellet-Svartisen, Junkerdal og Rago nasjonalparker. Som en konsekvens av den store saksmengden/tiltak måtte sekretariatet foreslå å utsette oppstart for forvaltningsplan Junkerdal, og besøksstrategi for Sjunkehatten, Rago og Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Over de to siste årene så ser man at forvalterne har hatt en vesentlig økning i overtidsarbeid og reisetid. Dette er en utfordring i forhold til belastninga av de arbeidsressursene sekretariatet har til rådighet. De to siste årene har det blitt utbetalt over 500 timer overtid, noe som tilsvarer over 67 dagsverk. Dette er ikke heldig sett ut fra et helse-, miljø og sikkerhetsperspektiv. Til tross for at belastende arbeid med besøksstrategier og forvaltningsplaner disse to årene har blitt utsatt til 2019 og 2020. Det er to måter å løse dette på, enten ved at sekretariatet får tilført flere ressurser til å jobbe med disse prosjektene, eller ved at forvalterne kutter ned på antall tiltak i verneområdene og medvirkning i besøksstrategiarbeidet, noe som igjen vil være stikk i strid med god besøksforvaltning og merkevaren «Velkommen inn».

Informasjon ved Besøkssenter nasjonalpark Nordland

Bakgrunn for etableringen av Nordland nasjonalparksenter i 2005 var at sentret skulle basere driften på dobbelt grunntilskudd, først og fremst for autorisasjonen fra Miljødirektoratet gjaldt for to nasjonalparker; Saltfjellet-Svartisen og Junkerdal. Dette sammen med tre andre sentre. Ved behandlinga av statsbudsjettet i 2013 het det: *«Grunntilskotet i 2013 er auka med 6,6 pst. til 800 000 kroner pr. senter. Senter som i dag har dobbelt tilskot (gjeld fire nasjonalparksenter) og som blir reautoriserte for fleire nasjonalparker, skal få vidareført dobbelt grunntilskot og dermed ikkje komme dårlegare ut av det økonomisk enn dei gjer i dag. Dei sentra som frå 2013 blir autoriserte for fleire nasjonalparker (dvs. dei som ikkje har dobbelt tilskot per 2012), vil ikkje automatisk få dobbelt tilskot. Komitebehandlinga endret ikke på statsbudsjettet, det eneste som er protokollert herfra er; Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet og Høgre viser til at i dag får alle nasjonalparksentra eit årleg grunntilskot frå staten. I budsjettframlegget for 2013 utgjør dette 800 000 kroner. Dei sentra som har hatt formidlingsansvar for meir enn ein nasjonalpark, uavhengig av storleik på nasjonalparkane, storleiken på sentra,*

investeringsnivå, bemanning mv., får automatisk dobbelt tilskot. Dette gjeld for 4 nasjonalparksentre. Disse medlemene viser til at det er laga ein ny strategiplan for nasjonalparksentra, der mellom anna vilkår for tildeling av det statlige tilskotet blir vurdert. Disse medlemene ber om at dei nye kriteria i strategiplanen for nasjonalparksentra blir lagt til grunn for tildeling av tilskot, og at dei nasjonalparksentera som tidlegare har fått dobbelt tilskot også blir handsama etter dei nye kriteria i strategiplanen.»

Tidligere daglig leder mener at «noe må ha glippet» i denne overgangen, i en kombinasjon av at det ikke ble presisert i søknad og/eller saksbehandler som ikke kjente historikken godt nok. Nåværende daglig leders første erfaring med dette, var i 2016 da det kun ble gitt ett grunntilskudd for første gang. Det ble straks satt i gang prosess for å rette opp dette forholdet, både gjennom styret og direkte til Miljødirektoratet og gjennom stortingspolitikere. Det er også stilt spørsmål til klima- og miljøministeren i vår, men uten at det har hatt noen forløsende effekt. Dialog med de tre sentrene som fikk doble grunntilskudd; Lom, Lierne og Nordland har avdekket at det ble skrevet til sammen 36 søknader for driftsåret 2018, mot det normale som skulle være tre rapporter over aktivitet, i stedet for søknader. En konsekvens av dette er at naturveilederne hele tiden må tenke på nye prosjekter, fremfor å utvikle og bygge videre på de oppleggene som fungerer bra. Autorisasjonen til besøkssentre varer i 5 år (gis av Miljødirektoratet) og skulle normalt medført direkte utbetaling 1.1. hvert år. Dagens ordning er overbyråkratisert.

Besøkssenter Nasjonalpark Nordlands tilfelle som tidligere hadde to grunntilskudd, måtte Miljødirektoratet altså behandle 36 søknader for å opprettholde aktiviteten som senteret var rigget for. Ute hos sentrene gjelder altså nå et nytt kompetansekrav; å være god på å skrive søknader, samt at det gir en utmattende stress-situasjon ved starten av året. Det andre forholdet er at utbetaling av tilskudd kommer tidligst i april, men likevel med rapportfrist 31.12. Det vil si at senteret har kun $\frac{3}{4}$ år på seg til å utføre aktiviteten i prosjektene. Det er ikke hensiktsmessig å starte arbeid uten at finansiering av prosjektene er klart. Dette kan da ikke være en villet politikk?

En annen strategi er å se bort fra den gamle ordningen, og se på muligheten til å starte en prosess for å oppnå formell autorisasjon for de fem nasjonalparkene som samsvarer med Midtre Nordland nasjonalparkstyres ansvar.

Forvaltningsknutepunktet ved Storjord er komplett på mange vis, men dagens finansiering er ikke tilstrekkelig til at Besøkssenter nasjonalpark Nordland kan ta dette utvidete ansvaret uten videre. Nå er det likevel sann at Besøkssenter nasjonalpark Nordland allerede tar noe informasjonsansvar for Lakhó, Sjunghatten og Rago på ulike vis, ettersom forvalterne for disse og Saltfjellet-Svartisen og Junkerdal er samlokalisert med oss. Det at vi er det store forvaltningsknutepunktet som vi er, vil være et godt utgangspunkt å bygge videre på, ref Miljødirektoratets intensjoner: «Aktørene i forvaltningsknutepunktet har som mål å formidle kunnskap om nasjonal og internasjonal natur og nasjonalparker, og bidra til økt forståelse for vern av naturverdier og biologisk mangfold. Ved formalisering av samarbeid, samt fordeling av ansvar i forhold til forvaltning, oppsyn og informasjon, kan en få store synergier og slik bidra til bedre koordinert forvaltning og formidling av norske verneområder til gode for brukerne».

Oppsyn

I Midtre Nordland nasjonalparker har Statskog Fjelltjenesten det lokale naturoppsynet. Dette er Statskog sitt feltapparat, mens SNO kjøper tjenester fra de til å gjennomføre en del oppgaver som ikke er initiert av Statskog. Midtre Nordland nasjonalparkstyre bestiller også timer og tjenester gjennom bestillingsdialogen. I tillegg til Fjelltjenesten er også SNO representert gjennom sitt kystoppsyn (Sjunkhatten). Lomsdal-Visten nasjonalpark er den eneste nasjonalparken i disse fylkene som har SNO-oppsyn inne i nasjonalparken. Siden Fjelltjenesten er tilordnet Statskog er deres representasjon på de private eiendommene i verneområdene minimal utenom der styret eller SNO kjøper tjenester.

Oppsynsressursene i Midtre Nordland og i Statskog Fjelltjenesten sitt virkeområde er svært små sammenlignet med andre store verneområder i landet med egne SNO-stillinger. I forbindelse med at MNPS takket ja til forvaltningsansvaret for Láhko nasjonalpark ble det fremmet ei forutsetning for at nasjonalparkforvalter ble lagt til Midtre Nordland nasjonalparkstyre og at det skulle stilles nødvendige ressurser, herunder oppsynsressurser til disposisjon. Nasjonalparkstyret ba da om å drøfte oppsynsutfordringene med Miljødepartementet i løpet av høsten 2013, et slikt møte har ikke funnet sted. I forberedelsene til overtakelsen av Láhko ble det gjort en gjennomgang av oppsynsressursene i Midtre Nordlands nasjonalparker. I 2012 var kun 1,2 årsverk hos Statskog Fjelltjenesten tilgjengelig for nasjonalparkforvaltninga i Midtre Nordland nasjonalparkstyrets områder (ink. Láhko). Total tilstedeværelse med SNO sine tjenestekjøp var 490 dagsverk, tilsvarende 2,1 årsverk. Innen et areal på 4284 km². Oppsynsressursene har ikke endret seg siden denne gang, og tallene vil være representative også for 2018.

Statens naturoppsyn uttrykte i epost til sekretariatet i 2013 at de ved flere anledninger har påpekt oppsynsbehovet i de fem nasjonalparkene Midtre Nordland nasjonalparkstyre forvalter, og at behovet ikke står i forhold til de oppsynsressurser SNO disponerer. Dette til tross for at de mener at Statskog Fjelltjenesten utfører en utmerket jobb innenfor de ressurser SNO har til disposisjon.

I 2014 satte kommunal og moderniseringsdepartementet ned en faggruppe med mandat om å foreslå tiltak for å forenkle utmarksforvaltningen. Forslagene skulle legge til grunn: «at brukerne skal oppleve vesentlig forenkling i forvaltning og saksbehandling og kommunene skal tildeles større ansvar og myndighet innen utmarksforvaltningen». Faggruppen skriver i sin rapport: «*Faggruppen er likevel av den oppfatning at tre naturoppsynsordninger på statens grunn er en uhensiktsmessig organisering vurdert opp mot samlet ressursbruk. Dagens ordning krever ressurser til samarbeid, bestillingsdialoger og oppfølging av avtaler. Faggruppen mener at det er potensial for forenkling for brukerne, og at forvaltningsmyndighetene gjennom en enklere organisering får en tydeligere bestillerrolle av «kan-oppgaver». I Finnmark ble Fjelltjenesten overført til SNO da Finnmarkseiendommen ble etablert. Faggruppen mener at på bakgrunn av gode erfaringer fra Finnmark bør Fjelltjenesten overføres til SNO i Nordland og Troms. I Finnmark er oppsynet blitt enklere for brukerne som nå kun møter ett oppsyn. Dessuten er bestillingsdialogen mindre ressurskrevende».*

Forslag til løsninger som kan forbedre ressurs situasjonen:

Midtre Nordland nasjonalparkstyre tilordnes en femte nasjonalparkforvalter i en engasjementsperiode på to år, eller til alle besøksstrategier og forvaltningsplanene for Junkerdal og Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark er ferdige. Dette for at merkevaren «Norges nasjonalparker» ikke blir skadelidende innenfor vårt område.

Besøkssenter nasjonalpark Nordland bør autoriseres for alle fem nasjonalparkene i Midtre Nordland, og mottar driftstilskudd som står i stil med forventningene til å drive naturveiledning og informasjonsarbeid knyttet til disse områdene. Besøkssenter nasjonalpark Nordland gis økte midler til å fornye sin naturutstilling til å formidle om disse nasjonalparkene. I tillegg til å fornye sin naturutstilling på Storjord kan Besøkssenter nasjonalpark Nordland etablere «satelitter» nærmere de verneområdene de ønsker å informere om, for eksempel ved Ramsalten våtmarkssenter utenfor Sjunghatten nasjonalpark.

Statens naturoppsyn overtar oppsynsansvaret i Midtre Nordland nasjonalparkstyrets verneområder, i samsvar med konklusjonene fra faggruppe for «forenkling av utmarksforvaltningen» sin rapport, og øker oppsynsressursene innenfor disse områdene.

Norges
nasjonalparker

**Ressurssituasjonen i forvaltningsknutepunktet på
Storjord – til hinder for implementering av ny
merkevare?**

Historikk

2009: Tilbud ut til kommunene om å delta i lokal forvaltning

2010: Felles tilbakemelding utarbeidet av Salten regionråd: et stort nasjonalparkstyre

- Knutepunkt Storjord
- Styrket kompetanse
- Enhetlig forvaltning
- Mer midler til tiltak ute i verneområdene
- Dobbeltrepresentasjon: Et verneområdestyre for hver nasjonalpark: 26 styremedlemmer.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre etablert i 2010

- Opprinnelig:

- Saltfjellet-Svartisen np
- Rago np
- Sjunkhatten np
- Junkerdal np
- Gåsvatnan Ivo
- Saltfjellet Ivo
- Storlia nr

2013: Láhko – fire forvaltere

2015: Junkerdalsura, Dypen, Semska-Stødi, Stor-Graddis, Blakkådalen og Langvassdalen-Ruffedalen

2015: Også arbeid med besøksstrategier

Etter utvidelsen av Saltpjellet-Svartisen nasjonalpark forvalter styret:

4642 km²

12 % av Nordlands areal.

100 % av Østfold og Akershus

200 % av Vestfold

19 % av alle norske nasjonalparker i areal

12,5 % av alle norske nasjonalparker i antall

«Dersom Midtre Nordland nasjonalparkstyre hadde blitt delt opp i flere verneområdestyrer ville Midtre Nordland som region blitt tilført betraktelig mer midler enn hva tilfellet er i dag. Vi må se om det fremdeles er hensiktsmessig med et stort nasjonalparkstyre» – Styreleder

Ikke kapasitet til å skrive to besøksstrategier, tre forvaltningsplaner (ink. besøksstrategi), 150 styre- / delegertsaker og viktige skjøtselsprosjekt.

Går ut over annen aktivitet –
informasjonsarbeid og implementering av ny merkevare.

Vi ser nå på en ny organisering for å jobbe mer effektivt. Hva skal vi eventuelt kutte ut?

**Midtre Nordland
nasjonalparkstyre vil jobbe
for å få en ekstra
stillingsressurs frem til
besøksstrategiene er ferdige.**

**Besøksstrategi: Midtre Nordland
nasjonalparkstyre skal jobbe for at
Nordland nasjonalparksenter skal bli
et autorisert besøkssenter for alle
nasjonalparkene i regionen.**

Utvidet autorisasjon av Nordland Nasjonalparksenter – uttalelse

Salten Regionråd har i møte 24. november 2011 under SR-sak 45/11 fattet følgende vedtak:

1. *Salten Regionråd viser til SR-sak 22/09 og ser det som en forutsetning at Nordland nasjonalparksenter autoriseres for de parkene Midtre Nordland nasjonalparkstyre forvalter.*
2. *Salten Regionråd understreker at autorisasjonen må følges opp med økt grunnstøtte slik at senteret kan fylle rollen på en god måte.*
3. *Salten Regionråd vil understreke at det er spesielt viktig at etableringen av Sjunkhatten – Barnas nasjonalpark følges opp med statlige ressurser til naturveiledning knyttet til denne parken, så raskt som mulig.*

Dette til orientering.

Konklusjoner fra møtet

1. Midtre Nordland nasjonalparkstyre kan vedta at Nordland nasjonalparksenter skal være ansvarlig besøkssenter for alle sine nasjonalparker. Utforme et vedtak i dag?
2. Midtre Nordland nasjonalparkstyre kan søke over 1420.21 posten til ei ny stilling. Miljødirektoratet selv foreslo en skissert løsning:
 1. Informasjonsmedarbeider 50 % for MNNPS og 50 % NNPS
 2. Tas inn i vedtak i ST 58/2018 – siste avsnitt skrives om?

**Norges
nasjonalparker**

LAHKO

AU fattet i møte 15.april 2013 følgende vedtak:

- 1. Midtre Nordland nasjonalparkstyre viser til brev fra MD datert 15.mars 2013 og stiller seg positiv til å påta seg forvaltningsansvaret for Lahko nasjonalpark forutsatt at kommunene Beiarn, Gildeskål og Meløy stiller seg bak en slik løsning.*
- 2. Styret forutsetter at det opprettes en forvalterstilling som tilknyttes sekretariatet i Midtre Nordland og at det for øvrig stilles nødvendige ressurser, herunder oppsynsressurser til disposisjon for forvaltningen av nasjonalparkene Saltfjellet-Svartisen, Lahko, Junkerdal, Sjunghatten og Rago. Midtre Nordland nasjonalparkstyre ber om å få anledning til å drøfte oppsynsutfordringene med MD i løpet av høsten 2013.*
- 3. Styret forutsetter at MD bidrar til at styrets vedtekter endres når Lahko nasjonalpark blir en del av Midtre Nordland nasjonalparkstyres forvaltningsområde*
- 4. Saken forelegges også for styret i møte 30.mai 2013 og protokoll fra styrets behandling ettersendes straks den foreligger.*

Styrets behandling:

Styret ønsket å fremheve dette med å få tilstrekkelige midler for å kunne takke ja til disse reservatene. Det ble derfor foreslått å ta med konklusjonen i saken inn først i vedtaket, samt noen mindre justeringer i teksten.

Styrets vedtak – enstemmig:

Under forutsetninger av at vil bli gitt tilstrekkelige skjøtselsmidler takker Midtre Nordland nasjonalparkstyre ja til tilbudet fra Miljødirektoratet.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre takker ja til å overta forvaltningsmyndigheten for Langvassdalen-Ruffedalen nr (Gildeskål kommune), Semska-Stødi nr, Junkerdalsura nr, Dypen nr, Stor Graddis nr (alle i Saltdal kommune) og Blakkådalen nr (Rana kommune).

Det forutsettes videre at det settes av tilstrekkelige midler for å få gjennomført skjøtselstiltak i Junkerdalsura nr og Langvassdalen-Ruffedalen nr slik at trusselnivået blir endret fra truet til ikke truet.

Det forutsettes også at det for disse områdene vil være mulig å delegere til forvalterne kurante ferdsels/motorferdselsaker hvor det i forskriftene finnes spesifiserte unntaksbestemmelser.

Muligheten for at Junkerdalsura nr kan slås sammen med Junkerdalen nr og at Dypen nr og Semska-Stødi nr kan inngå i en ny utvidet Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, bør også vurderes. Fylkesmannen i Nordland har i sitt forslag til avgrensing av en ny stor Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, foreslått at Dypen nr skal bestå som naturreservat. Dette på bakgrunn av områdets spesielle naturverdier.

Dersom en ny utvidet Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark blir etablert som foreslått av Fylkesmannen i Nordland, bør det også vurderes om Fiskkjønna nr i Rana bør forvaltes av midtre Nordland nasjonalparkstyre. For Fiskkjønna nr bør det også stilles til rådighet skjøtselsressurser slik at trusselnivået endres **38** truet til ikke truet.

Til Nordlandsbenken ved Stortinget og Klima- og miljødepartementet

Saksbehandler Inge Sollund Ingvaldsen

Vår ref. 2018/7880

Deres ref.

Dato 07.10.2019

Ressurssituasjonen i Midtre Nordland nasjonalparkstyrets verneområder

Midtre Nordland nasjonalparkstyre startet oktober 2018 et arbeid for å se på mulighetene for å bedre ressurssituasjonen for sine verneområder. Dette med bakgrunn i at en av de viktigste intensjonene ved å opprette et stort nasjonalparkstyre for regionen var at stordriftsfordelene skulle gi mer ressurser til verneområdene i Midtre Nordland. Dette har imidlertid ikke skjedd og Midtre Nordland nasjonalparkstyre har over tid kommet svært dårlig ut ved tildeling av ressurser sammenlignet med andre nasjonalparkstyrene.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre sendte i mai 2019 ut et brev til alle kommunene i sitt virkeområde der de ble utfordret på å komme med tilbakemelding på: 1. Hvorvidt kommunene mener intensjonene ved å opprette et stort nasjonalparkstyre har blitt oppfylt, 2. Hvilke forventninger de har til forvaltning av verneområdene, tilrettelegging, skjøtsel, naturoppsyn og naturveiledning, 3. Foretrukne prioriteringer med dagens ressurssituasjon. I ettertid ble «Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene» lansert av Klima- og miljødepartementet (KLD). Tilbakemeldingene fra kommunene sammenfaller til dels med den nye handlingsplanen.

Gjennomgående synes kommunene at Midtre Nordland nasjonalparkstyre leverer god kvalitet i forvaltningssaker. En samlokalisering av forvaltninga har ført til god og bred kompetanse blant nasjonalparkforvalterne. Flere mennesker som sammen jobber i team øker kunnskapsbasen og effekten av flere hoder gir utslag i bedre forvaltning. En del av kommunene synes derimot at forvalterne ikke får bidratt like mye utadrettet som de hadde forventet ved opprettelsen av et stort styre. Rana trekker frem at de hadde forventninger om en mer offensiv og fremoverlent forvaltning i samhandling med lokale miljøer, og at kommunen skulle få mer drahjelp i moderne forvaltning av verneverdier, med fokus på bruk. Videre skriver Rana at fire nasjonalparkforvaltere skal jobbe over store arealer, og lurer på hvordan det skal være mulig å jobbe så bredt som stillingsbeskrivelsen tilsier. Et ønske og forventning om tettere dialog mellom nasjonalparkforvalterne og kommuneadministrasjon har flere av kommunene trukket frem. Saltdal kommune har også uttrykt et ønske om styrket samisk kompetanse i sekretariatet. Dette samsvarer med styrets ønske om at «kunnskap om reindrift og samisk kultur» tas inn som et eget punkt under ønskede kvalifikasjoner i stillingsutlysninger.

Flere av kommunene mener at bevilgningene til Midtre Nordland nasjonalparkstyre må økes og at det må gjenspeiles at styret forvalter nesten en femtedel av alle norske nasjonalparker i areal. Enkelte av kommunene mener også at nasjonalparkkommunestatusen bør gi et mulighetsrom for en grunnfinansiering som følger statusen som nasjonalparkkommune. En

Nasjonalpark	Saltofjellet-Svartisen, Junkerdal, Láhko, Sjunkehatten og Rago
Naturreservat	Blakkådalen, Storlia, Dypen, Semska-Stødi, Langvassdalen-Ruffedalen, Stor-Graddis og Junkerdalsura
Landskapsvernområde	Saltofjellet og Gåsvatnan

del av kommunene mener nasjonalparkstyret i for stor grad bruker ressursene på skjøtsel, og for lite på informasjon og tilrettelegging.

Kommuner som har arealer inn i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark er svært kritiske til at den pågående prosessen om revisjon og utvidelse av nasjonalparken har pågått over alt for lang tid. Dette har ført til at mange prosjekter i kommuner og forvaltninga er satt på vent i påvente av nye forskrifter. For eksempel trekker Saltdal kommune frem sitt prosjekt med å etablere en sykkelsti mellom Lønsdal og Storjord, som avhenger av ei grenseendring langs med jernbanen. Det er et sterkt behov for å lage ny forvaltningsplan og besøksstrategi for området, og sekretariatet har nå fått i oppdrag å begynne på besøksstrategien basert på de gamle forskriftene. I brev av 23. januar 2019 skriver KLD at departementet tar sikte på å ferdigbehandle saken med mål om å få et vedtak av Kongen i statsråd andre kvartal 2019. Midtre Nordland nasjonalparkstyre forstår kommunenes frustrasjon, og ønsker at dette arbeidet prioriteres slutført så raskt som mulig. For øvrig blir nasjonalparkstyret pekt på som syndebygg ute i kommunene.

I spørsmålet om hvilke prioriteringer styret bør gjøre med dagens ressurser trekker kommunene i grove trekk frem seks punkter: 1.) Arbeidet med besøksstrategier for alle nasjonalparker. 2.) Gjennomføring av tilretteleggingstiltak i samsvar med disse planene. 3.) Forvaltningsplaner for Junkerdal, Láhko og Saltfjellet-Svartisen nasjonalparker. 4.) Nye innfallsporter etter ny merkevarestrategi til flere av nasjonalparkene. 5.) Tettere samarbeid mellom forvalterne og kommuneadministrasjonen. 6.) Økt naturveiledning også fra nasjonalparkforvalterne. Ingen av kommunene har nevnt skjøtsel, men det er trukket frem at styret bør løse utfordringene med opprydding i områder der manuell granhogst har blitt gjennomført.

Nasjonalparkstyret er først og fremst et statlig organ som skal gjennomføre statlige oppdrag og iverksette statlig politikk. Den nye handlingsplanen trekker frem skjøtsel som ett av de viktigste fokusområdene i årene fremover. Kapasiteten til nasjonalparkforvalterne har de to-tre foregående årene blitt spist opp av omfattende skjøtselsprosjekt noe som kan forklare noen av tilbakemeldingene fra kommunene. Sekretariatsleder mener det skorter på ressurser når det skal utarbeides tre forvaltningsplaner, fem besøksstrategier, behandling av 100 – 150 årlige søknader, oppfølging av tunge skjøtselsprosjekt i tillegg til en del forefallende som dukker opp som for eksempel oppdatering av Naturbase, Miljøkommune og Feltdagbok. I 2019 har sekretariatet blitt tilført en ekstra stilling som har bidratt til å frigjøre en del tid til planprosessene, men på grunn av personalsituasjonen og tilsetningsprosesser har man til gode å være fem hele stillinger som kunne jobbet effektivt med disse arbeidsoppgavene. Midtre Nordland nasjonalparkstyre mener at denne stillinga bør bli permanent/varig til forvaltningsplanene og besøksstrategiene er på plass. Dette er også i samsvar med handlingsplanen der det står at regjeringen skal styrke forvaltning av verneområdene ved å ansette flere nasjonalpark- og verneområdeforvaltere. Vi forventer at Midtre Nordland står langt fremme i denne køen.

I spørsmålet om forventninger til naturoppsynet i Midtre Nordland nasjonalparkstyrets områder, sier en del kommuner at heller ikke oppsynsressursene er tilpasset de store arealene hvor oppsynet skal foregå. Enkelte av kommunene støtter Midtre Nordland nasjonalparkstyrets forslag om at Statens naturoppsyn bør overta oppsynsansvaret, mens andre kommuner ikke synes dette er noe kommunen bør trenge å mene noe om, men de er enige i at oppsynet bør styrkes med økte ressurser. Handlingsplanen er klar på at det skal

prioriteres oppsyn i verneområdene, og vi forventer at dette følges opp også der Statskog Fjelltjenesten er oppsyn. Vi ønsker også at naturoppsynet i våre områder overføres til Statens naturoppsyn i samsvar med anbefalingene fra «Forenkling av utmarksforvaltningen».

Kommunene hadde mange synspunkter på spørsmålet omkring naturveiledning og formidling. Enkelte av kommunene synes det er uheldig at naturveiledninga skal være prosjektmiddelfinansiert. Dette gjør at veilederne må bruke uhensiktsmessig mye tid på søknader og rapportering. Prosjektfinansiering gir også lite kontinuitet, og vil bidra til usikkerhet over år. Da Sjunkehatten ble vernet som «barnas nasjonalpark» var det store forventninger til økt naturveiledning knyttet til denne nasjonalparken. I flere omganger har dette vært signalisert, senest i arbeidet med besøksstrategien. Det er også en del kommuner som ønsker mer lokal naturveiledning med mer aktivitet i sin kommune. Dette gjelder særlig kommuner som ligger perifert i forhold til Besøkssenter nasjonalpark Nordland. Disse ønsker videre at man ser på mulighetene for å etablere satellitter i deres områder. Midtre Nordland nasjonalparkstyre har allerede signalisert et ønske om dette ovenfor Besøkssenter nasjonalpark Nordland. En slik satsning vil forutsette en betydelig økning i ressursene til besøkssenteret. Handlingsplanen skriver at regjeringa skal fortsette arbeidet med å utvikle besøkssenterne som viktige formidlere om norsk natur og veivisere ut i de store verneområdene, og at sentrene skal bli gode møteplasser mellom frivillige organisasjoner, næringsliv og offentlig forvaltning. Midtre Nordland nasjonalparkstyre forventer at Besøkssenter nasjonalpark Nordland får ta del i denne utviklinga slik at deres rolle som naturformidler for nasjonalparkene i hele Nordland kan styrkes.

Med hilsen

Geir Waage
Styreleder

Inge Sollund Ingvaldsen
Sekretariatsleder

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Vedlegg:

- 1 Uttalelse fra Saltdal kommune
- 2 Uttalelse fra Rana kommune
- 3 Uttalelse fra Beiarn kommune
- 4 Uttalelse fra Gildeskål kommune
- 5 Uttalelse fra Fauske kommune
- 6 Uttalelse fra Meløy kommune
- 7 Uttalelse fra Bodø kommune
- 8 Notat om ressurs situasjonen i Midtre Nordland nasjonalparkstyrets verneområder - oktober 2018

Kopi til:

Beiarn kommune	Kommunehuset, Nedre Beiarveien 906	8110	Moldjord
Bodø kommune	Postboks 319	8001	Bodø
Rana kommune	Postboks 173	8601	MO i RANA
Gildeskål kommune	Postboks 54	8138	Inndyr
Fauske kommune	Postboks 93	8201	Fauske

Sørfold kommune	Rådhuset	8226	Straumen
Rødøy kommune		8185	Vågaholmen
Meløy kommune	Gammelveien 5	8150	Ørnes
Saltdal kommune	Kirkegt. 23	8250	Rognan

Hvilke forventninger har din kommune til nasjonalparkene?

SVAR FRA SALTDAL KOMMUNE

Midtre Nordland nasjonalparkstyre oppfordrer din kommune til å gi en tilbakemelding på:

- **I hvilken grad mener dere intensjonene til ved opprettelsen av et stort nasjonalparkstyre er oppfylt?**

For Saltdal kommunene er man positiv til at det ble opprettet et nasjonalparkstyre som skal ivareta nasjonalparkene i Nordland. Saltdal er heldig å ha 2 nasjonalparker. Det skal dog sies at man har brukt lang tid for å utvikle en samarbeidsform. Det er svært positivt med rådgivende utvalg og administrativt kontaktutvalg. Det er allikevel ønskelig at man har en enda tettere dialog med forvalterne og styrerepresentanter i diskusjonsforum om bl.a. ser på muligheter knyttet til nasjonalpark.

Det er svært positivt at det er kommet en besøksstrategi og vi gleder oss til det videre arbeidet med dette. Vi synes det er viktig at kommunen får komme med innspill og arbeide sammen med forvalter/styre.

I forhold til tildeling av midler har Saltdal kommune kommet med innspill gjennom Norges Nasjonalparkkommuner (og til Stortingsrepresentanter) om å bære frem budskapet om behovet for et virkemiddelapparat som er knyttet direkte mot Nasjonalparker. Dette vil gi oss et mulighetsrom for utvikling i/rundt nasjonalparkene våre. Det bør også være et grunnbeløp som følger med når man blir nasjonalparkkommune. Man så konkrete eksempler under «Naturarven som verdiskaper» at realiseringen av prosjekter var gjennomførbart ved tildeling av virkemidler som gjorde det mulig å realisere dette. Det må imidlertid følges opp og kan ikke bare være prosjektorientert

Saltdal kommune synes at næringsutvikling er løftet for lite frem både i vedtekter og handlinger knyttet til nasjonalparkstyrene. Nasjonalpark har en svært stor verdi som vi må evne og forvalte på en slik måte at kommunene og næringsaktører sitter igjen med gevinst.

Svært krevende at høringsprosessen har tatt så lang tid og dette har bl.a gjort at man ikke kommer videre med naturarv prosjektet som Saltdal kommune deltok i – gjennom Sykkelprosjektet.

Saltdal kommune forstår bekymringen til Midtre Nordland Nasjonalparkstyre i forhold til at det er svært store områder som skal ivaretas.

Svært positivt at styret reiser rundt og ser/opplever våre flotte nasjonalparker i kommunene.

- **Hvilke forventninger har kommunen for sine nasjonalparker og verneområder med tanke på: 1) forvaltning, 2) tilrettelegging, 3) skjøtsel, 4) naturoppsyn og 5) naturformidling/naturveiledning?**

1) Forvaltning

Enklere saksbehandling og raskere tilbakemelding, mere delegeringsansvar til nasjonalparkforvaltere. Tar lang tid å få behandlet kurante enkle saker, styret har møter sjeldent. Styret bør behandle saker som skaper presedens og politiske saker.

2) Tilrettelegging

Svært positivt at det arbeides med besøksstrategi for parkene, men det er ønskelig med fortgang i dette arbeidet. Forståelse for at det er utfordrende å prioritere innenfor alle arbeidsoppgavene som er lagt til forvaltning.

Bevilgningene som gis må gi rom for å gjennomføre de tiltak som er beskrevet i forvaltningsplanen/besøksstrategier for tilrettelegging. Tildelingene skulle vært behovsprøvd, i dag gis det et flatt beløp til alle parkene uansett størrelse på parken eller oppdragsmengde.

3) Skjøtsel

Mer av skjøtselmidlene som kommer inn bør brukes til tiltak som tar vare på områder hvor det har vært drevet menneskelig aktivitet som man ønsker å bevare. Stoppe/slutte med å bruke penger på å ta ut gran. Grana var plantet der før vernet ble opprettet. Gran er et klimakstreslag og i fremtiden vil gran dominere liene i Saltdal enten vi vil eller ikke. Hvis man skal drive skjøtsel av områder man ikke ønsker gran kan man ta bort gran som har spredd seg fra etablerte plantefelt inn i viktige naturtyper.

4) Naturoppsyn

Hvem som skal drive naturoppsynet synes vi ikke kommunen trenger å mene noe om. Tilstedeværelse av oppsyn er veldig viktig. Viktig at oppsynet er mye ute og tilstede for å drive med informasjonsarbeid og veiledning i tillegg til kontroll.

5) Naturformidling/naturveiledning

Ønsker at vi kan bruke naturformidling/veiledning i enda større grad, slik at man får forankret naturverdier hos barn og voksne. Vi er svært heldig som har Nordland Nasjonalparksenter i vår kommune - som en arena som bør representeres og vises. Nordland Nasjonalparksenter bærer preg av at de trenger fornying i sin naturutstilling. Det bør være et virkemiddelapparat for Besøkssentrene nasjonalt som gjør at denne muligheten er tilstede.

• **Hvilke prioriteringer skulle dere ønske at nasjonalparkstyret gjorde for deres nasjonalpark(er) med tanke på dagens ressursituasjon?**

Ser at det kan være vanskelig å prioritere og man ønsker seg ofte «mer». Men dersom man skal se på hele organisasjonen og hvordan man gjør arbeidsoppgaver i dag, så må det være lov å ønske seg noe annet også.

Vi er fornøyd med at vi kan forholde oss til en kontaktperson per nasjonalpark. Ser at systemet er sårbart, men opplever at sekretariatsleder har utvist stor forståelse og kommet med hjelp når man har hatt behov for dette. Det kan også være uheldig å kun forholde seg til en person i forhold til utvikling. Noen ganger har man behov for et «bredere blikk». I en ønsket situasjon kunne man ha tenkt seg til å samsnakke med 1-2 personer i forvaltningen.

Ønsker at besøksstrategien blir prioritert for våre 2 nasjonalparker. Ser at besøksstrategien for Saltfjellet-Svartisen er svært viktig at det er hele 6 kommuner som omkranser parken. Alle har forskjellige utgangspunkt i bruken av parken og ønsker for dette. Viktig at både folkehelse- og reiselivsperspektiv blir løftet inn i dette arbeidet.

Ny innfallsport på Lønsdal og utviklingen av denne er et arbeide som bør påbegynnes. Her ønsker Saltdal kommune å være en samarbeidspartner i arbeidet. Blir en del av besøksstrategien.

Saltdal kommune har lenge snakket om å opprette et bredt utvalgt som arbeider med Nasjonalpark og har dette på agendaen i sitt daglige arbeid. Behovet for å løfte frem Nasjonalpark er tilstede.

Vi ønsker å ha en representant (sekretariatsleder) som kan inngå i et tverrfaglig utvalg som kommunen har for å sette nasjonalpark på agendaen. Her kan det skapes rom for diskusjoner hvor man kan fremme/bruke nasjonalparkene. Dette utvalget bør også diskutere hvilke årlige prosjekter som man bør søke, enten som egen kommune eller i samhandling med andre kommuner.

Ønsker 4 dager per år (alle årstidene) hvor det tilrettelegges for «informasjonsdag/åpen dag» hvor verdiene som man ønsker å fremme for ulike områder blir vektlagt og presentert. Gjerne at det gjøres på en måte som fremmer deltagelse fra alle aldre. Håper at det slik arbeide også kan øke forståelsen og fremme interessen for nasjonalpark.

Ha nasjonalpark som tema på et kommunestyre per år, en viktig strategi for Saltdal som nasjonalparkkommune og bør tas inn i kommunen sine planer.

Noen punkter til:

- Det har vært utfordrende med Klima- og Miljødirektoratets endringer på status og krav til dette. Det har vært lite kommunisert og det er ingen god dialog tilstede.
- Likeledes har den nye Merkevarerstrategien vært underkommunisert knyttet til den nye statusen.
- Synes ikke at Nasjonalparkseksjonen har god dialog med kommunen. Det er lite knutepunkter mellom dem og kommunen. De sitter på masse informasjon som man bør kunne dele og samspille om.
- «Nytenkning» i forhold til utvikling av Nasjonalparker – hvordan kan man løfte inn «de store tanker» om en fremtidig annerledes og ny tenkning knyttet

Med hilsen

Rune Berg

Ordfører

Saltdal kommune

Forventninger til nasjonalparkforvaltningen - innspill fra Rana kommune

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utvalg for miljø, plan og ressurs	29/19	22.08.2019

Rådmannens innstilling

Rana kommune har følgende innspill til Midtre Nordland nasjonalparkstyre, se saksframstillingen.

Saksprotokoll - Utvalg for miljø, plan og ressurs - 22.08.2019 – sak 29/19

Vedtak:

Rana kommune har følgende innspill til prioriteringer i MNNPS i årene framover:

- Arbeidet med ny besøksstrategi i Saltfjellet /Svartisen nasjonalpark må prioriteres og kommunen tar til etterretning at det nå inviteres til samarbeid om ny besøksstrategi i nasjonalparkens vestlige områder.
- Starte arbeidet med å utarbeid besøksstrategi for den østlige delen av nasjonalparken.
- Sette fart på arbeidet med ny innfallsport på Storvoll. Ny E6 er på plass og det må tilrettelegges med ny parkering, informasjon, Velkommen Inn - portal, ny adkomst over elva mv. Gå i dialog med lokale aktører.
- Se på egen innfallsport via Svartisvatnet - starte dialog med lokalt næringsliv.
- Gå i bedre og bredere dialog med lokalt reiseliv på sørsiden av Saltfjellet. Hva er årsaken til at det er så få reiselivsaktører representert på nasjonalparkkonferansene?
- Det må jobbes / igangsettes arbeid med utvidet og ny forvaltningsplan

Behandling:

Repr. Mary Ann Dahl (V) foreslår et nytt kulepunkt:

- Det må jobbes / igangsettes arbeid med utvidet og ny forvaltningsplan.

Votering:

Forslag fra repr. Mary Ann Dahl (V) ble enstemmig vedtatt (11-0)
Rådmannens innstilling ble også enstemmig vedtatt (11-0)

Saksopplysninger

Midtre Nordland nasjonalparkstyre oppfordrer kommunene til å gi en tilbakemelding på følgende spørsmål:

- I hvilken grad mener dere intensjonene til ved opprettelsen av et stort nasjonalparkstyre er oppfylt?
- Hvilke forventninger har kommunen for sine nasjonalparker og verneområder med tanke på: 1) forvaltning, 2) tilrettelegging, 3) skjøtsel, 4) naturoppsyn og 5) naturformidling/naturveiledning?
- Hvilke prioriteringer skulle dere ønske at nasjonalparkstyret gjorde for deres nasjonalpark(er) med tanke på dagens ressursituasjon?

Tilbakemeldingen sendes til Midtre Nordland nasjonalparkstyrets sekretariat som sammenstiller disse til en felles uttalelse ovenfor Klima- og miljødepartementet om forventninger, tilstand og ressursituasjon i våre verneområder, med målsetting om at de i årene fremover får mer ressurser til god forvaltning av våre nasjonalparker.

Vurdering

Rana kommune er en stor nasjonalparkkommune som er opptatt av at verneområdene forvaltes bærekraftig og at nasjonalparken bidrar til besøk og verdiskaping. Mer enn 30 % av kommunens areal har vernestatus på grunn av store naturverdier, og «vår» nasjonalpark er Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Områdene er viktige for kommunen.

Er intensjonen ved opprettelsen av MNNPS oppfylt?

Da nasjonalparkstyret ble opprettet i 2010, var intensjonene at det skulle bli en bedre og mer ressurseffektiv forvaltning av nasjonalparkene. Å ha et felles styre for flere nasjonalparker skulle gi «stordriftsfordeler» med styrket kompetanse, mer enhetlig forvaltning og mindre ressursbruk på drift og administrasjon.

Rana kommune hadde forventninger om at det skulle bli en mer offensiv og framoverlent forvaltning, i samhandling med lokale miljøer, og at kommunen skulle få drahjelp i en mer «moderne» forvaltning av verneverdier, med større fokus på bruk.

Rana kommune opplever i dag at nasjonalparkstyret har god kvalitet i arbeidet de gjør og prøver å oppfylle det ansvaret de har fått. Men begrensede ressurser fordelt på store områder, samt nye og flere oppgaver, har medført at arbeidsoppgaver ikke er fullført i henhold til intensjonen.

Besøksstrategier er eksempelvis satt på vent og arbeidet med utvidelse og ny forvaltningsplan for Saltfjellet/Svartisen nasjonalpark, er enda ikke fullført etter 14 år.

Kommunens forventninger til forvaltning og naturformidling

Rana kommune er som nevnt innledningsvis en stor nasjonalparkkommune. Vi deltar i de faglige utvalg som er etablert og har sterk politisk representasjon gjennom at ordfører er leder i styret. Kommunen har til intensjon å bli nasjonalparkkommune også etter den nye merkevarer «Norges nasjonalparker». Målet med dette er flere besøkende, bedre vern og større verdiskaping.

I forbindelse med den nye merkevarer «Norges nasjonalparker» og besøksstrategien, kommer kommunen til å bli utfordret til å tilrettelegge mer for aktiviteter, friluftstilbud og

opplevelsestilbud, utvikle innfallsporten, være pådriver, høyne kvalitet mv. Skal vi lykkes med dette, er det viktig for oss at vi har samarbeidspartnere som har de nødvendige ressurser for å imøtekomme vårt behov for bistand, kunnskap, ressursdeling og kompetanse.

I MNNPS er det nå ansatt fire nasjonalparkforvaltere, som skal jobbe med store områder med unike naturverdier fordelt på flere verneområder inkludert fem nasjonalparker. I følge stillingsbeskrivelsen skal forvalterne være i dialog med kommuner, lokalmiljø, planprosesser og prosjekter som kan ha relevans for forvaltningen. og legge til rette for samarbeid. Hvordan skal dette kunne være mulig med så få folk og så store arealer?

Våre forventninger er at nasjonalparkforvalterne skal kunne bistå oss i mye større grad enn i dag i arbeidet med å møte de nye kravene til nasjonalparken som bærekraftig reisemål, ivaretagelse av naturmangfoldet, hindre tap av arter mv. Det er i dag lite samarbeid utover de årlige møtene i etablerte utvalg, og vi vet at dette skyldes manglende ressurser i forvaltningen, som i tillegg skal spres over store områder og mange behov.

Dette at naturveiledning og kompetansespredning skal være prosjektmiddelavhengig, gir et sårbart og lite tilfredsstillende tilbud. Dette gjør at forvaltningen bruker uhensiktsmessig mye tid på prosjektsøknader og rapportering, noe som også gir lite kontinuitet og usikkerhet. Dette er ikke i samsvar med stordriftsfordelene vi forventet, hvor midlene skulle gå til forvaltning og tiltak.

Kommunens forventninger til tilrettelegging, oppsyn og skjøtsel

Et aktivt oppsyn og feltarbeid er viktig for å sikre en bærekraftig forvaltning av verneområdene. Skal vi utvikle områdene og invitere flere inn i sårbar natur, er felttjenesten avgjørende for å kunne balansere bruk og vern. Det er tydelig at det ikke er ressurser nok i områdene, og det er viktig at det bevilges midler til naturoppsyn som er tilpasset de arealene hvor oppsynet skal foregå.

Ang. MNNPS's prioriteringer i Saltfjellet – Svartisen nasjonalpark

Rana kommune ha følgende innspill til prioriteringer i MNNPS i årene framover:

- Arbeidet med ny besøksstrategi i Saltfjellet /Svartisen nasjonalpark må prioriteres og kommunen tar til etterretning at det nå inviteres til samarbeid om ny besøksstrategi i nasjonalparkens vestlige områder.
- Starte arbeidet med å utarbeid besøksstrategi for den østlige delen av nasjonalparken.
- Sette fart på arbeidet med ny innfallsport på Storvoll. Ny E6 er på plass og det må tilrettelegges med ny parkering, informasjon, Velkommen Inn - portal, ny adkomst over elva mv. Gå i dialog med lokale aktører.
- Se på egen innfallsport via Svartisvatnet - starte dialog med lokalt næringsliv.
- Gå i bedre og bredere dialog med lokalt reiseliv på sørsiden av Saltfjellet. Hva er årsaken til at det er så få reiselivsaktører representert på nasjonalparkkonferansene?

Mo, den 14.08.2019

Jan Erik Furunes
Kommunaldirektør tekniske tjenester

Hilde Sofie Hansen
Seksjonsleder miljø og landbruk

Saksprotokoll

Utvalg: Plan og ressursutvalget
Møtedato: 06.09.2019
Sak: 42/19

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 16/832
Tittel: **SAKSPROTOKOLL - HVILKE FORVENTINGER HAR BEIARN KOMMUNE TIL NASJONALPARKENE? SALTJELLET/SVARTISEN, JUNKERDAL. RAGO, LAHKO, SJUNKHATTEN**

Vedtak:

Beiarn kommune forstår Midtre Nordland nasjonalparkstyres bekymringer rundt økonomi og bemanning og støtter styrets forslag til løsninger. Tildelte ressurser er ikke tilstrekkelig til å oppfylle krav og forventninger til forvaltning, tilrettelegging, skjøtsel, naturoppsyn og naturformidling/naturveiledning i styrets funksjonsområde.

Økt bemanning og statlige driftstilskudd mer tilpasset verneområdets totale størrelse, vil gi mulighet til oppfyllelse av kommunens forventninger til:

1. Forvaltning: Beiarn kommune har tillit til Midtre Nordland nasjonalparkstyres vurderinger i forvaltningssaker som vedrører verneområder innenfor kommunens grenser. Styret er bredt sammensatt med mye god kompetanse. I viktige/store saker skal politikerne i Beiarn også være høringsinstans.
2. Tilrettelegging: Beiarn kommune ønsker en god kommunikasjon og samarbeid med styret, nasjonalparkforvaltere og grunneiere mht. tilrettelegging. Innenfor nasjonalparkenes grenser er det naturlig at tilretteleggingsansvar med kostnader tilfaller forvaltningsorganet, og at kostnader dekkes av tilskudd fra departementet. Det er viktig for Beiarn at det tilrettelegges for ferdsel og naturformidling i nasjonalparkene innenfor våre kommunegrenser.
3. Skjøtsel: Beiarn kommune mener at Midtre Nordland nasjonalparkstyre skal ivareta skjøtsel i verneområdene, enten selv eller ved å kjøpe tjenester av lokale.
4. Naturoppsyn: Beiarn kommune støtter Midtre Nordland nasjonalparkstyre i deres forslag om at Statens naturoppsyn bør overta oppsynsansvaret i styrets funksjonsområde.
5. Naturformidling/naturveiledning: Nasjonalparksenteret på Storjord i Saltdal er gammelt og nedslitt. Beiarn kommune mener at det bør gis midler til fornying av nasjonalparksenteret slik at det for nye 20 år kan framstå som et moderne *formidlingssenter* og autoriseres for alle fem nasjonalparkene i Midtre Nordland. Det må også gis tilbud om naturformidling og naturveiledning i de øvrige kommunene ute i deres verneområder.

Innenfor dagens ressursituasjon mener Beiarn kommune at det er viktig å få på plass besøksstrategier for Saltfjellet-Svartisen slik at tilretteleggingsprosjekter kan fullføres. Besøksstrategien kan også bidra til at lokalt næringsliv og politikere ser mulighetene for å eventuelt søke om medlemskap i Norges nasjonalparkkommuner.

Beiarn kommune

Enstemmig vedtatt.

Behandling:

Postadresse:
Moldjord
8110 MOLDJORD

Besøksadresse:
Kommunehuset
MOLDJORD

Telefon:
Telefaks:

Arkivsaknr:	2019/434
Arkivkode:	
Saksbehandler:	Vivian Birkeland

Saksgang

Plan og eiendomsutvalget
Kommunestyret

Møtedato

17.09.2019
08.10.2019

Forventninger Gildeskål kommune til nasjonalparkene og nasjonalparkstyret

Rådmannens forslag til vedtak:

Uttalelsen oversendes til Midtre Nordland Nasjonalparkstyre.

Vedlegg

- 1 Brev til kommunene i Midtre Nordland - Hvilke forventninger har din kommune til nasjonalparken(e)?
- 2 1343454.PDF
- 3 1343455.PDF

Bakgrunn for saken:

16.05.2019 sendte Midtre Nordland nasjonalparkstyre ut brev til kommunene i Midtre Nordland med spørsmål om hvilke forventninger kommunene har til nasjonalparkene, med ønske om politisk behandling av disse. Tilbakemeldingene skal sammenfattes for en felles uttalelse ovenfor Klima- og miljødepartementet om forventninger, tilstand og ressursituasjon i verneområdene, med målsetting om økte ressurser til god forvaltning av nasjonalparkene i årene fremover. Følgende spørsmål ønskes tilbakemelding på:

- I hvilken grad mener dere intensjonene ved opprettelsen av et stort nasjonalparkstyre er oppfylt?

- Hvilke forventninger har kommunen for sine nasjonalparker og verneområder med tanke på: 1) forvaltning, 2) tilrettelegging, 3) skjøtsel, 4) naturoppsyn og 5) naturformidling/naturveiledning?
- Hvilke prioriteringer skulle dere ønske at nasjonalparkstyret gjorde for deres nasjonalpark(er) med tanke på dagens ressursituasjon?

Midtre Nordland nasjonalparkstyre ble etablert i 2010, på bakgrunn av Miljøverndepartementets invitasjon om deltakelse i en ny forvaltningsordning med lokal forvaltning av større verneområder. Salten regionråd sammenfattet en felles tilbakemelding fra kommunene i Salten, hvor det ble presisert at forvalterstillingene burde legges til Nordland nasjonalparksenter som forvaltningsknutepunkt og at det burde etableres et stort nasjonalparkstyre for alle nasjonalparkene i Salten. Formålet med et stort styre var en mer enhetlig forvaltning, styrket kompetanse, slippe dobbeltrepresentasjon, samtidig som at mer penger kunne gå til tiltak og mindre til drift og administrasjon.

I 2013 takket styret ja til forvaltningsansvaret for Láhko nasjonalpark, som ble vernet 14.12.2012. Styret har i dag forvaltningsansvar for fem nasjonalparker, Rago, Sjunghatten, Junkerdal, Saltfjellet-Svartisen og Láhko, to landskapsvernområder Saltfjellet og Gåsvatnan, samt naturreservatene Storlia, Langvassdalen-Ruffedalen og Junkerdalsura.

I 2015 lanserte Klima- og miljøministeren ny merkevare- og kommunikasjonsstrategi «Velkommen inn» for Norges nasjonalparker med mål om at flere skal besøke parkene, og dermed skulle nye besøksstrategier utarbeides innen 2020. Besøksstrategiene skal være del av forvaltningsplanen til parkene, hvorav blant annet forvaltningsplanen for Láhko er utdatert slik at hele planen må gjennom en omfattende og tidkrevende prosess med revidering.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre forvalter oppimot 19 prosent av alle norske nasjonalparker i areal. I 2019 er det bevilget 81 419 000,- til tiltak i verneområder over statsbudsjettets kap. post 1420.21, hvorav Midtre Nordland nasjonalparkstyre ble tildelt 2 884 000,-, 3,54 prosent av den totale rammen.

Vurdering:

I forbindelse med arbeidet med disse spørsmålene, har Gildeskål kommune samarbeidet med Meløy kommune. Det er gjennomført møte mellom planleggerne og annet fagpersonell i Gildeskål og Meløy kommuner. Forslag til svar på spørsmålene er utarbeidet i fellesskap mellom kommunene, som begge har interesse i Láhko nasjonalpark.

Forslag til uttalelse fra Gildeskål kommune, som svar på spørsmålene fra Midtre Nordland nasjonalparkstyre:

- I hvilken grad mener dere intensjonene ved opprettelsen av et stort nasjonalparkstyre er oppfylt?

Etableringen av nasjonalparkstyret har ført til styrket kompetanse blant forvalterne og forvaltningsknutepunktet på Nordland nasjonalparksenter. Likevel bør et styre med så stort forvaltningsansvar i større grad klare å øke tilgangen til ressurser og kompetanse for sine forvaltningsområder. Det oppleves positivt at forvalterne jobber i et miljø med sterk fagkompetanse. Ulempen med organiseringen er at formidling og dialog videre ut i kommune er mangelfull.

- Hvilke forventninger har kommunen for sine nasjonalparker og verneområder med tanke på:

1) **Forvaltning**- Det bør være en balanse mellom vern/bevaring og verdiskaping. Forvaltningsplan samt besøksstrategi bør utarbeides raskt for videre arbeid med skilting og tilrettelegging og eventuell merkevarebygging av Láhko.

Det er ønskelig at kommunen skal ha en stemme i forvaltningen av Láhko, samt at kommunen kan ha noen oppgaver i arbeidet med nasjonalparken for å få et eierforhold til området.

Det er ønskelig at bruken av merkevarestrategien «Velkommen inn» konkretiseres for Láhko.

2) **Tilrettelegging**- Nasjonalparken bør tilrettelegges for ulike typer bruk, som blant annet reindriftsnæringen, tur, jakt, fiske, samt mulighet for kommersiell drift knyttet til reiseliv. Forvaltningen må gi rom for ulike bruk av nasjonalparken, og det kan være formålstjenlig med soner for ulike bruk av parken, slik at forskjellige interesser ikke kommer i konflikt. Informasjonspunkter ønskes utarbeidet, spesielt ved avkjøring fra kystriksvei i Sundsfjord.

Ved tilrettelegging for økt besøk i Láhko mener kommunen det er viktig å styre trafikken der den er ønsket, for ivaretagelse av de ulike interessene i området. Det er også ønskelig å se på om det er behov for en besøkshytte i parken eller randsonen, som kan plasseres strategisk i forhold til eksisterende hyttenettverk i området Láhko, Saltfjellet-Svartisen.

3) **Skjøtsel**- Det ønskes en overordnet styring for skjøtsel, men også at det gis rom for konkrete skjøtselstiltak. Etablerte ferdselsveier ønskes ivare tatt, vedlikeholdt og eventuelt forbedret, og at det settes av penger til dette formålet. Dette vil ha en positiv effekt på trafikkstyring, i tillegg til økt sikkerhet.

4) **Naturoppsyn**- I skrivet om ressurs situasjon i Midtre Nordland nasjonalparkstyres virkeområde kommenteres det at ressursene er svært små sammenlignet med andre store verneområder i landet med egne SNO-stillinger. Det er uheldig at ressursene for naturoppsyn

er så begrenset, ettersom det er ønskelig med mer aktivitet på dette området, og da spesielt oppsyn, tilsyn, drift og vedlikehold, informasjon og naturveiledning på sommerstid.

5) **Naturformidling/naturveiledning**- Lokalt foregår det lite naturformidling og veiledning, og det er et ønske med økt aktivitet i kommunen i tillegg til informasjonsarbeidet som foregår på nasjonalparksenteret på Storjord. Blant annet kunne det vært mer aktivitet i kommunen for innbyggere, tilreisende, skoleklasser (grunnskole, videregående skole) om hvilke ressurser vi har her. Nasjonalparkforvalter burde brukes i undervisningssammenheng, samt at elever kan delta i informasjonsarbeid og ha en vertskapsfunksjon ved innfallsportene til nasjonalparken.

Videre er det ønskelig med et besøkscenter for å trekke oppmerksomhet langs kystriksveien, med ansatte som formidler informasjon om Láhko, samt informasjon om bruk av parken for besøkende.

- Hvilke prioriteringer skulle dere ønske at nasjonalparkstyret gjorde for deres nasjonalpark(er) med tanke på dagens ressursituasjon?

1. Utarbeidelse av forvaltningsplan med besøksstrategi.
2. Tilrettelegging ved hovedinnfallsportene til Láhko, skilting og nødvendige fasiliteter.
3. Tettere samarbeid mellom nasjonalparkforvalter og kommuneadministrasjonen. Tettere dialog og dermed økt informasjonstilgang vil lette arbeidsoppgaver både for kommuneadministrasjon og nasjonalparkforvalter. Dermed er det ønskelig at forvalter har faste kontordager i kommunen.
4. Opplæring og naturveiledning om nasjonalparkene i kommune.
5. Utplassering av ferdselstellere på relevante plasser vil bidra til økt kunnskap om bruk av park, og kan videre brukes for tilrettelegging for bruk og bevaring.

Enhet Plan/Utvikling

Forventninger Fauske kommune til nasjonalparkene Junkerdal og Sjunkehatten

Viser til deres brev vedrørende oppfordring om å gi tilbakemelding på nasjonalparkstyrets arbeid og prioriteringer fremover. Saken har vært opp til behandling og uttalelsen finner du i saksfremlegget under.

Plan- og utviklingsutvalg- 070/19, har i møte 27.08.2019 fattet følgende vedtak i saken:

Vedtak:

Saken tas til orientering.

Med vennlig hilsen

Renée Normann
Arealplanlegger

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

JournalpostID: 19/11191	Saksbehandler: Renée Normann
Arkiv sakID.: 19/1871	

Sak nr.		Dato
070/19	Plan- og utviklingsutvalg	27.08.2019

Forventninger Fauske kommune til nasjonalparkene Junkerdal og Sjunkehatten

Rådmannens forslag til vedtak:

Saken tas til orientering.

Plan- og utviklingsutvalg 27.08.2019:

Behandling:

Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

PLUT- 070/19 Vedtak:

Vedtak:

Saken tas til orientering.

Vedlegg:

04.07.2019	Hvilke forventninger har din kommune til nasjonalparken(e)? (purring)	1415556
29.07.2019	Sjunkehatten_NP_N_net	1417265
29.07.2019	Junkerdal norsk	1417266
04.07.2019	Hvilke forventninger har din kommune til nasjonalparken(e)	1415557
04.07.2019	Brev til kommunene i Midtre Nordland	1415558
04.07.2019	Notat om ressursituasjonen i Midtre Nordland nasjonalparkstyrets virkeområde	1415559
14.08.2019	Referat refgruppe Sjunkehatten 141118	1417959

Saksopplysninger:

Midtre Nordland nasjonalparkstyre oppfordrer Fauske kommune til å gi en tilbakemelding på:

- I hvilken grad mener kommunen at intensjonene ved opprettelsen av et stort nasjonalparkstyre er oppfylt?
- Hvilke forventninger har kommunen for sine nasjonalparker og verneområder med tanke på:
 1. forvaltning,
 2. tilrettelegging,
 3. skjøtsel,
 4. naturoppsyn og
 5. naturformidling/naturveiledning?
- Hvilke prioriteringer ønskes at nasjonalparkstyret gjør for nasjonalparkene med tanke på dagens ressursituasjon

Nasjonalparkstyre ønsker å få en politisk behandling av ovennevnte spørsmålene. Vurderinger av plan

og utviklingsutvalget må sendes innen svarfristen den 13. september.

Mer info om nasjonalparkstyret er tilgjengelig på Midtre Nordland nasjonalparkstyrets hjemmeside: <http://nasjonalparkstyre.no/Midtre-Nordland/>

Saksbehandlers vurdering:

Det er viktig at styrets arbeid og resultatene evalueres både av brukere og politikere lokalt og regionalt. Styrets vurdering av forvaltning og tildeling av tiltaksmidler, herunder mangel på naturveiledning til barn og unge er beskrevet i vedlagte dokumenter. Det vises også til brosjyrene om Sjunkehatten nasjonalpark – barnas nasjonalpark, samt Junkerdal – det levende landet, som kort oppsummerer verdier av parkene. Det kommer tydelig frem at styret har søkt om midler hos miljødirektoratet uten å ha fått nok til å gjennomføre ønskede/nødvendige tiltak. Dette er uheldig og gjør at det fremdeles står igjen en del arbeid for bl.a. å oppnå målene til en barnevennlig nasjonalpark.

- I hvilken grad mener kommunen at intensjonene ved opprettelsen av et stort nasjonalparkstyre er oppfylt?

Det er gjennomført en del viktige tiltak, herunder igangsetting av arbeid med besøksstrategier og ulike møter med interesser. Dette fremmer medvirkning og åpne prosesser med alle interesser i nasjonalparkene. Sjunkehatten har oppdatert forvaltningsplan og styret viser til at de er godt i gang med gjennomføringen av planen. Junkerdal har imidlertid behov for revidering av forvaltningsplan da verneforskriftene er nye eller forvaltningsplan er utdatert. Dette forventes å kreve en del ressurser og det er viktig at det bevilges penger fra staten for å få dette gjennomført på en god måte. Det har kommet beskjed fra styret den 14.08.2019 at revidering av forvaltningsplanen nå er igangsatt, og det er gode nyheter.

I forbindelse med besøksstrategi for Sjunkehatten er det gjennomført møter med referatgruppen, hvor saksbehandler er representant for Fauske kommune. I siste møte ble det diskutert hva som bør være mål, strategiske grep og tiltaksplan for nasjonalparken. Referat fra siste møte er vedlagt saken. To viktige mål er å styrke Sjunkehatten som begrep for områdene omfattet av nasjonalparken og gi sterkere innhold til begrepet «Barnas nasjonalpark». Forvaltningen tok innspill fra referansegruppen med i arbeidet med besøksstrategien og bidrar som samarbeidspartner i det videre arbeidet med tilrettelegging for bl.a. parkering, universell utforming av stier og aktiviteter rette mot målgruppen, herunder læresteder/stedsbasert læring. Dette er positivt for kommunen og vil bidra til at vi oppnår målene for parken.

Sjunkehatten og arbeidet med innfallsporter:

Det ble inngått et samarbeid mellom Fylkesmannen i Nordland og Nordland fylkeskommune om å gjennomføre en felles planprosess der Fylkesmannen i Nordland utredet verneplanen og fylkeskommunen behandlet randsonene gjennom en fylkesdelplan. De berørte kommunene Bodø, Fauske og Sørfold var involvert i arbeidet gjennom deltakelse både i prosjekt- og styringsgruppe. Besøksstrategiene som nasjonalparkstyret jobber med har en del tiltak som kan tilrettelegge for økt besøk i nasjonalparkene og fokus er rettet mot hovedinnfallsportene. I forbindelse med besøksstrategiarbeidet er den viktigste føringa hvor fylkesdelplanen har definert innfallsporter til parken. Tilsatt prosjektleder (for utarbeiding av strategi for hovedinnfallsportene) sa opp stillingen sin i slutten av 2017 og det er ikke avklart hvordan det påbegynte arbeidet tas videre. Representant for Sørfold kommune mener at forslaget som har kommet opp om deling mellom kommunene er uheldig. Prosjektet er såpass omfattende at det bør være tilsatt en dedikert prosjektleder.

Nasjonalparkforvaltningen skal inntil videre bidra til godt og utviklende samarbeid i videre prosesser. Det blir opp til kommunene og fylkeskommunen å få prosjektarbeidet i gang igjen. Det er svært positivt at nasjonalparkstyret snart er i mål med besøksstrategien. Det vil hjelpe med videre føringer

for eventuell prosjektarbeid.

- Hvilke forventninger har kommunen for sine nasjonalparker og verneområder med tanke på:
 1. forvaltning
 2. tilrettelegging,
 3. skjøtsel,
 4. naturoppsyn
 5. naturformidling/naturveiledning?

Mangel på tiltaksmidler har vist at forvaltningen er redusert til å kun gjennomføre det som er høyst nødvendig, eller øremerket. Selv om det er 4 forvaltere for områdene, har det vist seg at det ikke er nok for å kunne gjennomføre alle tiltakene som kreves i parkene. Likevel har forvaltningen fått gjennomført en del viktige arbeidsoppgaver, herunder undersøkelser i forbindelse med besøksstrategien, og det har vært mer mulig for å komme med innspill til arbeidet. Dette bør man fortsette med. Styret har fått en 5. ansatt nå, som jobber med en del av de viktige oppgavene. Dette er positivt, og vi forventer at det medfører gode resultater fremover.

- 2) tilrettelegging,

Det gjenstår mye arbeid med tilrettelegging og det begrunnes med for lite ressurser og prioritering av andre oppgaver. Vi ser at helsesportsenteret og lokale ildsjeler står for en del av dette arbeidet, og det er svært positivt. Vi bør imidlertid få styret til å gjøre en del av tiltakene som nevnt i besøksstrategien, også for å få på plass mer skilting og etablering av nødvendige fasiliteter, bl.a. ved hovedinnfallsportene. Det vil være en forutsetning at tiltakene i besøksstrategien gjennomføres så snart som mulig, og i samarbeid med kommunen og andre interesser, slik at tilrettelegging blir gjort med best mulig resultat. Tilrettelegging utenfor parken er også en viktig del av dette. Her er det for eksempel usikker hva vi skal gjøre med tilgang til visse innfallspor, og hvem som har ansvar for vedlikehold av veier.

- 3) skjøtsel,

Det har vært brukt betydelige beløp på hogst av granskog som truer verneformål i parkene. Det har i kommet inn negative reaksjoner fra ulike interesser om hvordan avvirking av gran ble avsluttet, særlig med tanke på uttak av trærne og rydding i hogstfeltene. Det er uklart hva som gjøres med dette videre. Det har vært litt for lite samarbeid med kommunen og grunneiere i forbindelse med dette arbeidet.

- 4) naturoppsyn

Det skrives i ressursnotatet at oppsynsressursene i Midtre Nordland er svært små, sammenliknet med verneområder i andre deler av landet der verneområdene har faste SNO-stillinger. Det er meget uheldig og fører til forvaltningsproblemer i parkene. Forslaget at Statens naturoppsyn overtar oppsynsansvaret i Midtre Nordland nasjonalparkstyrets verneområder, i samsvar med konklusjonene fra faggruppe for «forenkling av utmarksforvaltningen» sin rapport, med økning av oppsynsressursene vil være en bedre løsning for fremtiden.

- 5) naturformidling/naturveiledning?

Det er mye veiledning som foregår på nasjonalparksenteret i Storjord, men lokalt er det mindre aktivitet som f.eks. undervisning for barn. Nasjonalparkstyret har selv angitt at man ikke har kommet noe lengre i å tilby god naturveiledning til barn og unge i og rundt barnas nasjonalpark. Det er en viktig sak og gjør at Barnas nasjonalpark ikke møter målet. Dette er tatt med i arbeidet med besøksstrategien og resultatet vil vise seg fremover.

- Hvilke prioriteringer ønskes at nasjonalparkstyret gjør for nasjonalparkene med tanke på dagens ressursituasjon.

1. Det bør være mer fokus på barnas nasjonalpark med tilsvarende aktiviteter og tilrettelegging. Det er viktig at tiltakene som nevnt i besøksstrategien gjennomføres så snart som mulig.
2. Opplæring og naturveiledning bør trappes opp lokalt i parkene
3. Det trengs en løsning for opprydding i områdene hvor granuttak har foregått. Selv om styret ikke har særlig midler til det, kan man se litt nærmere på alternativer hvor grunneiere, kommunen eller andre interesser kan bidra.
4. Tilrettelegging på hovedinnfallsportene bør prioriteres (særlig skilting og nødvendige fasiliteter i nærheten av innfallsportene)
5. Grunneiere og kommunen ønsker å få mer mulighet til å gi innspill og samarbeid i fremtiden. Medvirkning har så langt vært litt for lite og en del av tiltakene, eller mangel av de, medfører misnøye blant interessene.

Geir Mikkelsen
rådmann

FYLKESMANNEN I NORDLAND

Postboks 1405

8002 BODØ

Melding om vedtak

Fra møte i Plan og kommunalteknikk den 18.09.2019.

Det underrettes om at det er fattet følgende vedtak i sak nr. 45/19.
Hvilke forventninger har din kommune til nasjonalparkene

1. Viser til brev av 16.05.2019 med redegjørelse for ressursituasjonen for Midtre Nordland nasjonalparkforvaltning. Meløy kommune forventer og forutsetter at bevilgningene til Midtre Nordland Nasjonalparkstyre økes og gjenspeiler at de forvalter nesten en femtedel av alle norske nasjonalparker i areal.
2. Meløy kommune har følgende forventninger til forvaltningen av Midtre Nordland nasjonalparkområde:
 - Utarbeidelse av forvaltningsplaner med besøksstrategi. Det bør være en balanse mellom vern/bevaring og verdiskaping.
 - Tilrettelegging med hoved innfallsport til Låhko legges til Fykantrappa og Rallarbrakka. Hoved innfallsporten til Saltfjell – Svartisen legges til Engabreen.
 - Tettere samarbeid mellom nasjonalparkforvalter og kommuneadministrasjonen. Tettere dialog og dermed økt informasjonstilgang vil lette arbeidsoppgaver både for kommuneadministrasjon og nasjonalparkforvalter. Dermed er det ønskelig at nasjonalparkforvaltninga og kommunen har faste samarbeidsfora.
 - Opplæring og naturveiledning om nasjonalparkene i kommune.
 - Utplassering av ferdselstellere på relevante plasser vil bidra til økt kunnskap om bruk av park, og kan videre brukes for tilrettelegging for bruk og bevaring.

- Kartlegging av behov for besøksenter langs fylkesvei 17, dette med utgangspunkt i pkt. 1, hvor areal, tilførte ressurser og formidling av nasjonalparkverdiene ikke står i forhold til hverandre.
- Arbeide for etablering av nasjonalpark-satelitter for formidling av nasjonalparkverdier i, eller ved, nasjonalparkenes innfallsporter.

Med hilsen

Hans Yngvar Haraldsen

Fagkonsulent skogbruk

Dokumentet er elektronisk godkjent og ekspedert uten signatur.

FYLKESMANNEN I NORDLAND MIDTRE
NORDLAND NASJONALSTYREc/o Nordland Nasjonalparksenter Storjord
8255 RØKLANDDato: 13.09.2019
Saksbehandler: Jan Erling Wasmuth
Telefon direkte: 90092698
Deres ref.:
Løpenr.: 75858/2019
Saksnr./vår ref.: 2017/12514
Arkivkode: 113

Svar på hvilke forventninger Bodø kommune har til nasjonalparkforvaltningen

Vi viser til Deres brev av 16.05. i år vedrørende forventninger til nasjonalparkene. Vi tolker brevet slik at det spørres om de forventningene kommunen har til drift av nasjonalparkene.

Generelt kan vi si at innbyggerne i Bodø kommune er storbrukere av de vernede områdene. Vernede områder er en kvalitet for befolkningen og gjør det attraktivt å bo og besøke Salten med alle sine nasjonalparker. Det er også en trend i tiden at besøkende vil ha urørt natur, besøke «jomfruelig land» og oppleve det som er reint og ekte. Grønn turisme og økoturisme er den delen av turisme som øker mest over hele verden.

I nasjonalparkene i Salten har besøkstallene økt og presset på naturen har mange steder gjort at slitasjen er merkbart og noen steder slik at man på sikt må vurdere tiltak for å begrense slitasjen.

Statlig vern krever statlig skjøtsel og vedlikehold. Vi mener derfor at det i hovedsak er en statlig oppgave å drive forvaltning, skjøtsel og oppsyn i nasjonalparkene. Ressursene til dette må komme fra staten og ikke belastes kommunene. Tiltak knyttet til randsonene som tilrettelagte stier og innfallsporter kan i noen grad være en kommunal og regional oppgave å utvikle.

Informasjon om vernebestemmelser, informasjon knyttet til innholdet i verneområdet er noe av det viktigste for å ivareta verneformålet. I så måte trengs det informasjonssentre knyttet til verneområdene. Disse må gis muligheter til å nå publikum hele året og hele døgnet. I felt må også informasjonen være tilgjengelig.

Mange steder er nasjonalparkforvaltningen ganske forskjellig fra slik vi gjør det i Norge. Vi har en frihet til å bevege oss i alle verneområder som ikke har et ferdselsforbud grunnet hekking. Flere steder har man aktive naturveiledere som tar publikum med på guidede turer til attraktive områder. Dermed blir slitasjen på naturen annerledes og publikum får en helt annen opplevelse av nasjonalparken.

Vi mener derfor:

Det er en styrke at man har et stort nasjonalparkstyre som forvalter mange områder. Dette gjør at ressurser kan benyttes og disponeres der de trengs mest. Ved styrking av stab, flere mennesker som jobber sammen i team øker kunnskapsbasen og effekten av flere «hoder» gir seg utslag i bedre forvaltning.

- Nasjonalparksenteret må styrkes gjennom større bevilgninger slik at naturveiledningen styrkes
- Oppsyn med nasjonalparkene og de øvrige verneområdene er sterkt underbemannet

Plan- og samfunnskantoret

Postadresse:
Postboks 319, 8001 Bodø
Besøksadresse:
Prinsens gt. 113A

Telefoner:
Sentralbord: 75 55 50 00
Ekspedisjon: 75 55 50 00
Telefax:

Elektroniske adresser:
postmottak@bodo.kommune.no
jan.erling.wasmuth@bodo.kommune.no
www.bodo.kommune.no

Orgnr.:
972 418 013
Bankkonto:
4500 55 00080

- Man må vurdere økt aktivitet på informasjonssiden der naturveiledere arrangerer turer inn i verneområdene
- Der slitasjen er størst må en vurdere omlegging av ferdselsruter, kloppe, forby ferdsel

Vi konstaterer at Midtre Nordland nasjonalparksenter får i prosent betydelig mindre ressurser til forvaltning enn andre sentre. Med den økningen i besøk, økningen i forvaltet areal (Láhko) og de utfordringene og det etterslepet på tilrettelegging og skjøtsel vi har i Salten, må bevillingene styrkes radikalt. Dette gjelder alle deler av virksomheten.

Når det gjelder prioriteringer, mener vi det må arbeides mer med tilrettelegging og skjøtsel. Tilrettelegging må skje der publikum tradisjonelt entrer parken og skjøtsel der slitasjen er størst. Kampen mot fremmede arter i nasjonalparkene må opprettholdes.

Naturoppsynet må styrkes. Det må være slik at det forventes at du møter oppsynet når du besøker et vernet område. Dette er viktig både når det gjelder informasjon og for å sikre at ikke vernebestemmelsene brytes.

Med hilsen

Bjørn Tore Olsen
Plan- og utvikling

Jan Erling Wasmuth
Miljøvernsjef

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift

Ressurssituasjonen i Midtre Nordland nasjonalparkstyrets virkeområde

Forvaltning

I desember 2009 sendte Miljøverndepartementet ut invitasjon til alle berørte kommuner om å delta i en ny forvaltningsordning med lokal forvaltning av større verneområder. Salten regionråd sammenfattet en felles tilbakemelding fra kommunene i Salten. I dette brevet presiseres det at forvalterstillingene bør legges til Nordland nasjonalparksenter for å bygge opp et forvaltningsknutepunkt og at det bør etableres et stort nasjonalparkstyre for alle nasjonalparkene i Salten. Dette skulle gi en mer enhetlig forvaltning, styrket kompetanse, slippe dobbeltrepresentasjon, samtidig som at mer penger kunne gå til tiltak og mindre til drift og administrasjon. Ved å opprette flere nasjonalparkstyret kunne dette ført til 25 styremedlemmer i motsetning til dagens ordning med 14. Denne stordriftsfordelen synes ikke å ha kommet Midtre Nordland nasjonalparkstyre til gode.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre ble etablert i 2010. Styret ble da tildelt forvaltningsansvaret for Saltfjellet-Svartisen, Junkerdal, Sjunghatten og Rago nasjonalparker, Gåsvatnan og Saltfjellet landskapsvernområder og Storlia naturreservat. Våren 2011 ble det ansatt tre nasjonalparkforvaltere. I 2013 fikk Midtre Nordland nasjonalparkstyre tilbudet om forvaltningsansvaret for Láhko nasjonalpark som ble vernet 14. desember 2012. Da nasjonalparkstyret takket ja til dette ble styret tilordnet en fjerde forvalterstilling.

I 2015 ble det sendt ut brev til alle verneområdestyrene med tilbud om å overta forvaltninga av naturreservat som grenset til de verneområdene som styret allerede forvalta. For Midtre Nordland nasjonalparkstyre var det snakk om: Stor-Graddis, Junkerdalsura, Dypen, Semska-Stødi, Blakkådalen og Langvassdalen-Ruffedalen naturreservat. I oversendelsesbrevet fra Miljødirektoratet ble det presisert at det ikke fulgte med midler til dette. Da både Junkerdalsura og Langvassdalen-Ruffedalen hadde truet verneformål på grunn av spredning av plantet norsk gran, satte styret en forutsetning for overtakelsen at det ble satt av tilstrekkelig med tiltaksmidler til å avvirke granfeltene i disse to naturreservatene, slik at trusselnivået går fra truet til ikke truet. Da Midtre Nordland nasjonalparkstyre ble tildelt disse naturreservatene ble ikke forutsetninga om mer tiltaksmidler hensyntatt, men Miljødirektoratet opprettholdt forutsetningene fra sitt tildelingsbrev.

I 2017 fikk styret 1 650 000,- og i denne tildelinga var over halvparten av midlene «øremerket» hogst i Junkerdalsura, som Miljødirektoratet mente var i samsvar med forutsetninga for å ta over reservatet. Da sto det 840 000,- igjen til alle de øvrige prosjektene. Midtre Nordland nasjonalparkstyre inviterte da til møte med Klima- og

miljødepartementet og statssekretær Lars Andreas Lunde som opphevet øremerkinga på de 810 000,-. Ser man på tiltaksmidler per nasjonalpark kom likevel ikke Midtre Nordlands nasjonalparker spesielt godt ut, selv om det var en vesentlig økning fra tidligere år. I 2017 fikk Reinheimen og Lomsdal-Visten 600 000,-, Vega fikk 700 000,- og Naustdal-Gjengedal som forvalter 394 km² fikk 460 000,-. Jotunheimen nasjonalpark som var den store budsjettvinneren fikk 9 500 000,- med argumentasjon om at nasjonalparken er en pilot i besøksstrategiarbeidet. Dette er 28x mer enn det for eksempel Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark hadde å rutte med.

I 2018 ble det satt av rikelig med midler til tiltak for å gjennomføre avvirking av gran i Midtre Nordland nasjonalparkstyrets områder. Styret ser i ettertid at planlegging og gjennomføring av så store skjøtselsprosjekter tar mye av forvalternes arbeidstid, noe som igjen går ut over andre arbeidsoppgaver. Dette har ført til at flere besøksstrategi-prosjekter har blitt satt på vent i påvente av å slutføre skjøtselen.

Tabell 1. Oversikt over tiltaksmidler fra 2014 frem til 2018. ^{a)} I 2017 fikk nasjonalparkstyret beskjed om at 840 000,- var øremerket hogst i Junkerdalsura naturreservat. Dette ga 810 000,- til tiltak i nasjonalparkene. ^{b)} Etter øremerkinga ble opphevet kunne Midtre Nordland nasjonalparkstyre benytte 1 650 000,- til tiltak.

År	Tildelte tiltaksmidler (totalt)	Tiltaksmidler per nasjonalpark
2014	1 100 000,-	220 000,-
2015	870 000,-	174 000,-
2016	1 170 500,-	234 100,-
2017 ^a	810 000,-	162 000,-
2017 ^b	1 650 000,-	330 000,-
2018	3 723 000,-	744 600,-

I forbindelse med tilrådinga om revisjon og utvidelse av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark ligger det i forslaget at Midtre Nordland nasjonalparkstyre overtar forvaltningsansvaret for Fisktjønnas naturreservat og det foreslåtte Melfjorden landskapsvernområde. Fisktjønnas naturreservat med Marmorslottet vil kreve en del ressurser i form av besøksforvaltning og tiltak for å bevare denne unike marmorformasjonen. Disse verneområdene kommer i tillegg til den foreslåtte utvidelsen i de verneområdene styret allerede forvalter. Dagens område tilsvarer 4284 km². Ved utvidelsen av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark vil dette trolig øke til 4642 km². Dette utgjør omtrent samme areal som Jotunheimen, Dovrefjell-Sundalsfjella og Reinheimen nasjonalpark til sammen.

I samme periode som nasjonalparkstyret har blitt tilegnet nye verneområder, har også forvaltninga av nasjonalparkene endret seg. I april 2015 ble den nye merkevaren for Norges nasjonalparker lansert. Den nye merkevaren skulle ønske folk «velkommen inn». Forvaltninga fikk da ansvaret for å lage besøksstrategier for alle nasjonalparker innen 2020. Et arbeid som krever bred medvirkning og åpne prosesser med «alle» interessene i nasjonalparkene. Dette medførte et behov for brukerundersøkelser. Disse brukerundersøkelsene krevde over et halvt årsverk i innsats fra sekretariatet. Reiselivsanalyser skal også gjennomføres og det krever

sterk dialog og samhandling med aktørene i og rundt nasjonalparkene. Besøksstrategiene skal være del av forvaltningsplanen, og for Láhko, Saltfjellet-Svartisen og Junkerdal nasjonalpark forutsetter dette revisjon av hele forvaltningsplanen da verneforskriftene er nye eller forvaltningsplan er utdatert. For besøksstrategiene for Sjunkehatten og Rago som har oppdaterte forvaltningsplaner kan strategien legges som vedlegg. Disse krever mindre ressurser, og sekretariatet har kommet godt i gang med dette arbeidet.

Ser man på mengden saksbehandling så blir det fortalt at områder lengre sør har større trykk av publikum og krever mer ressurser. Jotunheimen og Utladalen nasjonalparkstyre behandla i 2017 60 styresaker. Forollhogna hadde 62 styresaker, Trollheimen 60 saker, mens Midtre Nordland nasjonalparkstyre behandlet 64 styresaker. Sett at disse er jevnt fordelt ut over alle nasjonalparkene behandler MNNPS likevel en del færre saker enn de styrene som har mest ressurser. Antall styresaker gir likevel ikke det totale bildet av mengden saksbehandling. I 2017 behandlet forvalterne for Jotunheimen kun 11 saker på delegert myndighet mens Midtre Nordland nasjonalparkstyrets forvaltere behandlet 43 saker på delegert myndighet. I tillegg til disse 107 sakene ferdigstilte MNNPS hele 36 tiltak i verneområdene samt tre omfattende brukerundersøkelser for Saltfjellet-Svartisen, Junkerdal og Rago nasjonalparker. Som en konsekvens av den store saksmengden/tiltak måtte sekretariatet foreslå å utsette oppstart for forvaltningsplan Junkerdal, og besøksstrategi for Sjunkehatten, Rago og Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Over de to siste årene så ser man at forvalterne har hatt en vesentlig økning i overtidsarbeid og reisetid. Dette er en utfordring i forhold til belastninga av de arbeidsressursene sekretariatet har til rådighet. De to siste årene har det blitt utbetalt over 500 timer overtid, noe som tilsvarer over 67 dagsverk. Dette er ikke heldig sett ut fra et helse-, miljø og sikkerhetsperspektiv. Til tross for at belastende arbeid med besøksstrategier og forvaltningsplaner disse to årene har blitt utsatt til 2019 og 2020. Det er to måter å løse dette på, enten ved at sekretariatet får tilført flere ressurser til å jobbe med disse prosjektene, eller ved at forvalterne kutter ned på antall tiltak i verneområdene og medvirkning i besøksstrategiarbeidet, noe som igjen vil være stikk i strid med god besøksforvaltning og merkevaren «Velkommen inn».

Informasjon ved Besøkssenter nasjonalpark Nordland

Bakgrunn for etableringen av Nordland nasjonalparksenter i 2005 var at sentret skulle basere driften på dobbelt grunntilskudd, først og fremst for autorisasjonen fra Miljødirektoratet gjaldt for to nasjonalparker; Saltfjellet-Svartisen og Junkerdal. Dette sammen med tre andre sentre. Ved behandlinga av statsbudsjettet i 2013 het det: *«Grunntilskotet i 2013 er auka med 6,6 pst. til 800 000 kroner pr. senter. Senter som i dag har dobbelt tilskot (gjeld fire nasjonalparksenter) og som blir reautoriserte for fleire nasjonalparker, skal få vidareført dobbelt grunntilskot og dermed ikkje komme dårlegare ut av det økonomisk enn dei gjer i dag. Dei sentra som frå 2013 blir autoriserte for fleire nasjonalparker (dvs. dei som ikkje har dobbelt tilskot per 2012), vil ikkje automatisk få dobbelt tilskot. Komiteehandlinga endret ikke på statsbudsjettet, det eneste som er protokollert herfra er; Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet og Høgre viser til at i dag får alle nasjonalparksentra eit årleg grunntilskot frå staten. I budsjettframlegget for 2013 utgjør dette 800 000 kroner. Dei sentra som har hatt formidlingsansvar for meir enn ein nasjonalpark, uavhengig av storleik på nasjonalparkane, storleiken på sentra,*

investeringsnivå, bemanning mv., får automatisk dobbelt tilskot. Dette gjeld for 4 nasjonalparksentre. Desse medlemene viser til at det er laga ein ny strategiplan for nasjonalparksentra, der mellom anna vilkår for tildeling av det statlige tilskotet blir vurdert. Desse medlemene ber om at dei nye kriteria i strategiplanen for nasjonalparksentra blir lagt til grunn for tildeling av tilskot, og at dei nasjonalparksentera som tidlegare har fått dobbelt tilskot også blir handsama etter dei nye kriteria i strategiplanen.»

Tidligere daglig leder mener at «noe må ha glippet» i denne overgangen, i en kombinasjon av at det ikke ble presisert i søknad og/eller saksbehandler som ikke kjente historikken godt nok. Nåværende daglig leders første erfaring med dette, var i 2016 da det kun ble gitt ett grunntilskudd for første gang. Det ble straks satt i gang prosess for å rette opp dette forholdet, både gjennom styret og direkte til Miljødirektoratet og gjennom stortingspolitikere. Det er også stilt spørsmål til klima- og miljøministeren i vår, men uten at det har hatt noen forløsende effekt. Dialog med de tre sentrene som fikk doble grunntilskudd; Lom, Lierne og Nordland har avdekket at det ble skrevet til sammen 36 søknader for driftsåret 2018, mot det normale som skulle være tre rapporter over aktivitet, i stedet for søknader. En konsekvens av dette er at naturveilederne hele tiden må tenke på nye prosjekter, fremfor å utvikle og bygge videre på de oppleggene som fungerer bra. Autorisasjonen til besøkssentre varer i 5 år (gis av Miljødirektoratet) og skulle normalt medført direkte utbetaling 1.1. hvert år. Dagens ordning er overbyråkratisert.

Besøkssenter Nasjonalpark Nordlands tilfelle som tidligere hadde to grunntilskudd, måtte Miljødirektoratet altså behandle 36 søknader for å opprettholde aktiviteten som senteret var rigget for. Ute hos sentrene gjelder altså nå et nytt kompetansekrav; å være god på å skrive søknader, samt at det gir en utmattende stress-situasjon ved starten av året. Det andre forholdet er at utbetaling av tilskudd kommer tidligst i april, men likevel med rapportfrist 31.12. Det vil si at senteret har kun $\frac{3}{4}$ år på seg til å utføre aktiviteten i prosjektene. Det er ikke hensiktsmessig å starte arbeid uten at finansiering av prosjektene er klart. Dette kan da ikke være en villet politikk?

En annen strategi er å se bort fra den gamle ordningen, og se på muligheten til å starte en prosess for å oppnå formell autorisasjon for de fem nasjonalparkene som samsvarer med Midtre Nordland nasjonalparkstyres ansvar.

Forvaltningsknutepunktet ved Storjord er komplett på mange vis, men dagens finansiering er ikke tilstrekkelig til at Besøkssenter nasjonalpark Nordland kan ta dette utvidete ansvaret uten videre. Nå er det likevel sann at Besøkssenter nasjonalpark Nordland allerede tar noe informasjonsansvar for Lakhó, Sjunghatten og Rago på ulike vis, ettersom forvalterne for disse og Saltfjellet-Svartisen og Junkerdal er samlokalisert med oss. Det at vi er det store forvaltningsknutepunktet som vi er, vil være et godt utgangspunkt å bygge videre på, ref Miljødirektoratets intensjoner: «Aktørene i forvaltningsknutepunktet har som mål å formidle kunnskap om nasjonal og internasjonal natur og nasjonalparker, og bidra til økt forståelse for vern av naturverdier og biologisk mangfold. Ved formalisering av samarbeid, samt fordeling av ansvar i forhold til forvaltning, oppsyn og informasjon, kan en få store synergier og slik bidra til bedre koordinert forvaltning og formidling av norske verneområder til gode for brukerne».

Oppsyn

I Midtre Nordland nasjonalparker har Statskog Fjelltjenesten det lokale naturoppsynet. Dette er Statskog sitt feltapparat, mens SNO kjøper tjenester fra de til å gjennomføre en del oppgaver som ikke er initiert av Statskog. Midtre Nordland nasjonalparkstyre bestiller også timer og tjenester gjennom bestillingsdialogen. I tillegg til Fjelltjenesten er også SNO representert gjennom sitt kystoppsyn (Sjunkhatten). Lomsdal-Visten nasjonalpark er den eneste nasjonalparken i disse fylkene som har SNO-oppsyn inne i nasjonalparken. Siden Fjelltjenesten er tilordnet Statskog er deres representasjon på de private eiendommene i verneområdene minimal utenom der styret eller SNO kjøper tjenester.

Oppsynsressursene i Midtre Nordland og i Statskog Fjelltjenesten sitt virkeområde er svært små sammenlignet med andre store verneområder i landet med egne SNO-stillinger. I forbindelse med at MNPS takket ja til forvaltningsansvaret for Láhko nasjonalpark ble det fremmet ei forutsetning for at nasjonalparkforvalter ble lagt til Midtre Nordland nasjonalparkstyre og at det skulle stilles nødvendige ressurser, herunder oppsynsressurser til disposisjon. Nasjonalparkstyret ba da om å drøfte oppsynsutfordringene med Miljødepartementet i løpet av høsten 2013, et slikt møte har ikke funnet sted. I forberedelsene til overtakelsen av Láhko ble det gjort en gjennomgang av oppsynsressursene i Midtre Nordlands nasjonalparker. I 2012 var kun 1,2 årsverk hos Statskog Fjelltjenesten tilgjengelig for nasjonalparkforvaltninga i Midtre Nordland nasjonalparkstyrets områder (ink. Láhko). Total tilstedeværelse med SNO sine tjenestekjøp var 490 dagsverk, tilsvarende 2,1 årsverk. Innen et areal på 4284 km². Oppsynsressursene har ikke endret seg siden denne gang, og tallene vil være representative også for 2018.

Statens naturoppsyn uttrykte i epost til sekretariatet i 2013 at de ved flere anledninger har påpekt oppsynsbehovet i de fem nasjonalparkene Midtre Nordland nasjonalparkstyre forvalter, og at behovet ikke står i forhold til de oppsynsressurser SNO disponerer. Dette til tross for at de mener at Statskog Fjelltjenesten utfører en utmerket jobb innenfor de ressurser SNO har til disposisjon.

I 2014 satte kommunal og moderniseringsdepartementet ned en faggruppe med mandat om å foreslå tiltak for å forenkle utmarksforvaltningen. Forslagene skulle legge til grunn: «at brukerne skal oppleve vesentlig forenkling i forvaltning og saksbehandling og kommunene skal tildeles større ansvar og myndighet innen utmarksforvaltningen». Faggruppen skriver i sin rapport: «*Faggruppen er likevel av den oppfatning at tre naturoppsynsordninger på statens grunn er en uhensiktsmessig organisering vurdert opp mot samlet ressursbruk. Dagens ordning krever ressurser til samarbeid, bestillingsdialoger og oppfølging av avtaler. Faggruppen mener at det er potensial for forenkling for brukerne, og at forvaltningsmyndighetene gjennom en enklere organisering får en tydeligere bestillerrolle av «kan-oppgaver». I Finnmark ble Fjelltjenesten overført til SNO da Finnmarkseiendommen ble etablert. Faggruppen mener at på bakgrunn av gode erfaringer fra Finnmark bør Fjelltjenesten overføres til SNO i Nordland og Troms. I Finnmark er oppsynet blitt enklere for brukerne som nå kun møter ett oppsyn. Dessuten er bestillingsdialogen mindre ressurskrevende».*

Forslag til løsninger som kan forbedre ressurs situasjonen:

Midtre Nordland nasjonalparkstyre tilordnes en femte nasjonalparkforvalter i en engasjementsperiode på to år, eller til alle besøksstrategier og forvaltningsplanene for Junkerdal og Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark er ferdige. Dette for at merkevaren «Norges nasjonalparker» ikke blir skadelidende innenfor vårt område.

Besøkssenter nasjonalpark Nordland bør autoriseres for alle fem nasjonalparkene i Midtre Nordland, og mottar driftstilskudd som står i stil med forventningene til å drive naturveiledning og informasjonsarbeid knyttet til disse områdene. Besøkssenter nasjonalpark Nordland gis økte midler til å fornye sin naturutstilling til å formidle om disse nasjonalparkene. I tillegg til å fornye sin naturutstilling på Storjord kan Besøkssenter nasjonalpark Nordland etablere «satelitter» nærmere de verneområdene de ønsker å informere om, for eksempel ved Ramsalten våtmarkssenter utenfor Sjunghatten nasjonalpark.

Statens naturoppsyn overtar oppsynsansvaret i Midtre Nordland nasjonalparkstyrets verneområder, i samsvar med konklusjonene fra faggruppe for «forenkling av utmarksforvaltningen» sin rapport, og øker oppsynsressursene innenfor disse områdene.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	13/2020	03.03.2020

Status verneplan, forvaltningsplan og besøksstrategier - Midtre Nordland nasjonalparkstyre

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyre tar fremstillingen fra sekretariatet til orientering.

Bakgrunn

I styresak 8/2020 fikk sekretariatet i oppdrag å lage en fremstilling av arbeid med verneplaner, besøksstrategier og forvaltningsplaner.

Verneplaner

Saltfjellet (alle verneområder):

I Midtre Nordland nasjonalparkstyrets virkeområder har det vært en pågående revisjon og utvidelse av verneområdene på Saltfjellet. Da verneområdene i Saltfjellet ble vernet i 1989 ble elvestrenger i Rana og Rødøy holdt utenfor nasjonalparken blant annet Bjøllåga, Tespa og Nattmorsåga. Etter at Jens Stoltenberg holdt sin nyttårstale hvor han sa at «berørt natur får en stadig større verdi. Vi nå er kommet dit at tiden for nye store vannkraftutbygginger i Norge er over» kom stortingsmelding 37 (2000-2001), om vasskrafta og kraftbalansen. Denne sier at områder som har vært satt av til vannkraft skal vurderes på nytt med tanke på å sikre de gjennom naturvernloven. Dette satte i gang arbeidet med å utvide Saltfjellet-Svartisen med tanke på de skrinlagte kraftutbyggingene. Etter konsultasjoner med Sametinget ble prosessen formelt startet i 2008.

I 2009 kom naturmangfoldlove, og naturvernloven fra 1970 ble opphevet.

Naturmangfoldloven satte krav til saksbehandlingsregler, som forutsatte at man så på alle forskriftene for verneområdene på Saltfjellet på nytt. Derfor ble det også satt i gang et revisjonsarbeid av de eksisterende verneforskriftene.

I 2010 kom den nye forvaltningsordninga med lokal forvaltning av verneområder, og det var et ønske om at nasjonalparkstyret for Saltfjellet-Svartisen np skulle være på plass før man jobbet videre med verneplanen. Naturmangfoldloven krever at det skal ligge en skisse til forvaltningsplan sammen med tilrådning om vern, og slik hierarkiet er bygget opp er det Fylkesmannen i Nordland som utreder vern, mens nasjonalparkstyrene som lager forvaltningsplaner. For den pågående prosessen med Saltfjellet var det likevel en saksbehandler for Fylkesmannen i Nordland som førte «skisse til forvaltningsplan» i pennen, på oppdrag fra Midtre Nordland nasjonalparkstyre. Skisse til forvaltningsplan er et dokument som skal gjøre verneplanen mer forståelig når denne legges ut på høring. For eksempel kan det stå i verneforskriften: «Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til ombygging og mindre utvidelse av eksisterende bygninger, anlegg og innretninger». I skisse til forvaltningsplan må man presisere hva som regnes som ombygging og hva som er vedlikehold (ikke søknadspliktig) og hvor stort regner vi som «mindre utvidelse». For å forstå verneplanen og hva som er tenkt med forskriftene må man samtidig ha en slik skisse som definerer slik ting.

I perioden 2012 – 2015 jobbet Fylkesmannen i Nordland med å ferdigstille tilrådinga. På grunn av manglende midler fra Klima- og miljødepartementet ble ikke arbeidet ferdigstilt før 5. oktober 2016. Da hadde Midtre Nordland nasjonalparkstyre dekt utgifter til de avsluttende møtene. Miljødirektoratet ferdigstilte sin tilrådning 12. januar 2018.

Sekretariatsleder etterspurte i brev av 21. januar 2019 om fremdrift i arbeidet og når dette kan tenkes at dette er ferdig, med tanke på styrets videre arbeid med forvaltningsplaner, besøksstrategier og lengde på dispensasjoner. Klima- og miljødepartementet skrev i sitt svarbrev: «Departementet tar sikte på å ferdigbehandle saken med sikte på vedtak av Kongen i statsråd i løpet av andre kvartal 2019. Vi vil på vanlig måte invitere berørte kommuner til dialogmøte når vi har kommet tilstrekkelig langt i saksbehandlingen. Vi antar nå at dette vil kunne skje i siste del av februar eller første del av mars. Videre vil Sametinget konsulteres på vanlig måte i sluttbehandlingen». Som også er det siste offisielle som har blitt sagt om saken.

Rago:

I forbindelse med arbeidet med forvaltningsplan for Rago nasjonalpark (se under) fikk Fylkesmannen i Nordland i oppdrag å utarbeide et forslag til ny verneforskrift. Dette forslaget er ferdigstilt. Arbeidet videre med denne forskriften stoppet opp i Miljødirektoratet som følge av innføringa av lokal forvaltning av verneområder. Det ville være for tidskrevende å fortsette med to verneplaner samtidig som den nye forvaltningsordninga skulle komme på plass. Midtre Nordland nasjonalparkstyre har ved flere anledninger oppfordret Miljødirektoratet til å sette i gang dette arbeidet igjen.

Forvaltningsplaner

Saltfjellet (alle verneområder)

Verneområdene på Saltfjellet har en forvaltningsplan fra 31. desember 1990. Denne tilegnes liten verdi i dagens forvaltning av verneforskriftene. Forvaltningsplaner bør rulleres senest hvert 10 år. På grunn av den pågående revideringa av verneforskrifter har det aldri blitt startet opp et arbeid med å revidere den eksisterende forvaltningsplanen. Til tross for utdatert forvaltningsplan og forskrifter som ligger til behandling i klima- og miljødepartementet ble sekretariatet oppfordret til å starte på jobben med besøksstrategi. Se eget punkt.

Junkerdal:

Junkerdal nasjonalpark har en forvaltningsplan fra 10. januar 2008. Sekretariatet startet prosessen med å revidere denne i 2018, men på grunn av kapasiteten i sekretariatet ble dette satt på vent til vi ble fulltallige. Prosessen startet opp igjen høsten 2019. . Sekretariatet så det praktisk å skille forvaltningsplan og besøksstrategi, og fokusere på å få sistnevnte på plass først da dette ikke finnes fra før (se eget punkt om besøksstrategi).

Sjunkhatten:

Sjunkhatten har en forvaltningsplan fra januar 2012. Denne bør revideres i 2022, eller tidligere om man får tilstrekkelig kapasitet i sekretariatet til det.

Rago:

Rago sin forvaltningsplan er fra desember 2013 og er den nyeste forvaltningsplanen for våre områder. Denne bør revideres i 2023 eller tidligere.

Láhko:

Det har vært mye frem og tilbake med forvaltningsplanen for Láhko. Da verneplanen var i prosess ble det utarbeidet en skisse (lik den som foreligger for verneområdene på Saltfjellet). Når Láhko ble vedtatt i 14. desember 2012 fikk Midtre Nordland nasjonalparkstyre tilbudet om å overta forvaltninga av nasjonalparken. MNNPS takket ja til å forvalte Láhko nasjonalpark. Skissa som lå ved høringa skulle da utarbeides til en ferdig forvaltningsplan. Miljødirektoratet sa at det var nok å ta med nye elementer (besøksstrategi og bevaringsmål) inn i forvaltningsplanen å sende den på begrenset høring. Dette ble gjort, men da fikk sekretariatet beskjed om at hele forvaltningsplanen måtte gjennomarbeides. Forvaltningsplanen ble på nytt utarbeidet og sendt til faglig godkjenning før høring mai 2018. Tilbakemeldinga fra Miljødirektoratet, desember 2018, var at forvaltningsplanen virket lite gjennomarbeidet og var både mangelfull og hadde en del direkte feil i teksten.

Sekretariatet synes at det nå har gått så lang tid fra skisse til forvaltningsplan ble lagt ut på høring sammen med verneplan, at det er lite hensiktsmessig å jobbe videre med dette dokumentet. Dette også i bakgrunn av alle beskjedene frem og tilbake, og at det ble en rotete prosess før faglig godkjenning, som også førte til manglende medvirkning og samarbeid. I juni 2019 vedtok nasjonalparkstyret å starte prosessen på nytt. Det ble oppnevnt ei referansegruppe, og det jobbes nå med et nytt utkast for forvaltningsplan og besøksstrategi for Láhko.

Junkerdalsura:

Junkerdalsura er vårt eneste naturreservat med egen forvaltningsplan. Denne ble vedtatt 2. oktober 2015.

Besøksstrategier

Verneområdene på Saltfjellet

Det var lenge uklart hvor vidt vi skulle starte opp dette arbeidet eller ikke, i påvente av nye forskrifter. Etter korrespondanse med Miljødirektoratet juni 2019 ble vi enige om å starte dette arbeidet, og heller revidere besøksstrategien så snart nye forskrifter var klare. Prosessen med besøksstrategi ble delt i en østlig og vestlig referansegruppe, for å skape større lokal medvirkning, og fordi de ulike problemstillingene, verneverdier og bruk i øst og vest er svært ulike. Før jul var det møter med begge referansegruppene i hhv Glomfjord og på Storjord i Saltdal. Sekretariatet jobber nå med et utkast, som skal presenteres for referansegruppene.

Rago:

Rago er den eneste nasjonalparken i Midtre Nordland med godkjent besøksstrategi. Denne ble endelig godkjent av Miljødirektoratet 12. juni 2019.

Sjunkhatten:

Besøksstrategien for Sjunkhatten ligger inne til Miljødirektoratet til endelig godkjenning. Denne ble ferdigstilt av det forrige styre i desember 2019.

Junkerdal

Besøksstrategien for Junkerdal ble sendt til faglig godkjenning i januar 2020. Her er det et mål om å ferdigstille / komme langt med besøksstrategien før man ser på øvrige kapitel i forvaltningsplanen.

Láhko

Besøksstrategien for Láhko skulle bakes inn som en del av den endelige forvaltningsplanen, se kapitel over. Besøksstrategien som ble sendt til faglig godkjenning hadde en del mangler og logiske brister som tydet på manglende sammenheng mellom tiltak og målsettinger. Sekretariatet jobber nå med et nytt utkast, sammen med forvaltningsplanen.

Junkerdalsura:

Junkerdalsura er det eneste naturreservatet med egen besøksstrategi. Dette med bakgrunn i en del tiltak som man raskt måtte få en avklaring på. Junkerdalsura fulgte malen for en forenklet besøksstrategi, noe som krevde mindre prosess, og ble endelig godkjent 24. oktober 2019.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Nevnte dokumenter finnes på vår hjemmeside www.nasjonalparkstyre.no/midtre-nordland

Arkivsaksnr: 2019/7490-0

Saksbehandler: Inge Sollund Ingvaldsen

Dato: 06.02.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	14/2020	03.03.2020

Saltfjellet landskapsvernområde - Klage på vilkår om etablering av kulvert - Bane Nor

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyre tar klagen fra Bane Nor til følge. Nytt vilkår i styresak 54/2019 lyder:

- *Det skal sikres trygg krysning for besøkende i verneområdene ved Kjemågforsen*

Slik lyder det nye vedtaket med omgjort vilkår:

Det er viktig for reindrifta at gjerdene kommer opp så raskt som mulig, samtidig som at verneformål om å sikre allmenn tilgang til Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark blir ivaretatt.

Bane NOR gis dispensasjon til oppføring av viltgjerde. Dispensasjonen er gitt med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 og er gitt med følgende vilkår:

- *Det skal sikres trygg krysning for besøkende i verneområdene ved Kjemågforsen.*
- Utforming av gjerdet, høyde/undertråd skal være slik at små/mellomstore pattedyr (fjellrev, jerv og gaupe) skal kunne passere uhindret.
- Fugleavvisere skal monteres på gjerdet.
- Dersom det i forbindelse med etablering av gjerdet er behov for motorisert ferdsel innen Saltfjellet landskapsvernområde eller Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark må dette omsøkes særskilt.
- Reingjerde som berører i «krigskulturminnene» langs jernbanen skal klareres med Nordland Fylkeskommune som kulturminnemyndighet.

Vi gjør Bane Nor oppmerksom på at dette regnes som et nytt vedtak, og at dette også kan påklages.

Bakgrunn

I styresak 54/2019 behandlet Midtre Nordland nasjonalparkstyre Bane Nor sin søknad om oppføring av viltgjerde på strekningen Kjemåga – Russånes i Saltdal kommune. Jernbanen utgjør i dag grensa til Saltfjellet landskapsvernområde. Følgende vedtak ble fattet:

Det er viktig for reindrifta at gjerdene kommer opp så raskt som mulig, samtidig som at verneformål om å sikre allmenn tilgang til Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark blir ivaretatt. Bane NOR gis dispensasjon til oppføring av viltgjerde. Dispensasjonen er gitt med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 og er gitt med følgende vilkår:

- Det skal bygges kulvert ved Kjemågforsen for å sikre trygg krysning for besøkende til verneområdene.*
- Utforming av gjerdet, høyde/undertråd skal være slik at små/mellomstore pattedyr (fjellrev, jerv og gaupe) skal kunne passere uhindret.*
- Fugleavvisere skal monteres på gjerdet.*
- Dersom det i forbindelse med etablering av gjerdet er behov for motorisert ferdsel innen Saltfjellet landskapsvernområde eller Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark må dette omsøkes særskilt.*
- Reingjerde som berører i «krigskulturminnene» langs jernbanen skal klareres med Nordland Fylkeskommune som kulturminnemyndighet.*

I ettertid av dette vedtaket har sekretariatet for Midtre Nordland nasjonalparkstyre deltatt på to telefonmøter der Bane Nor har fremmet sitt synspunkt for to av vilkårene: kravet om kulvert og fugleavvisere. De signaliserte i møtet 15. januar 2020 at de kom til å klage på vedtaket.

I brev av 23. januar 2020 klager Bane Nor på vilkåret om at det skal bygges kulvert. De anmoder om at vilkåret skrives om til: «Det skal sikres trygg krysning for besøkende i verneområdene ved Kjemågforsen». Klagen i sin helhet ligger vedlagt, men hovedpunktene er:

- I dag er det ikke lov å krysse jernbanen i området. Ved å etablere et lovlig krysningspunkt med grunder i gjerdet vil tilstanden bedres fra dagens situasjon.*
- Midlene i prosjektet skal gå til å bygge gjerde. Et krav om å bygge kulvert vil være for kostnadsdrivende, og er heller ikke en del av mandatet.*
- Realisering av en kulvert vil kreve egen bevilgning og ikke minst planlegging, noe som vil kreve mer tid enn prosjektets toårsperiode.*
- Bane Nor har en egen gruppe som jobber med planoverganger, og en kulvert på Kjemåga må sees i sammenheng med øvrige prosjekter her i landet, ut fra risiko for ulykker.*

Sekretariatsleder har sendt ut vedtaket og klagen til rådgivende utvalg og administrative kontakter i Saltdal. Statskog, Nordland nasjonalparksenter, Saltdal kommune og Salten friluftsråd har gitt tilbakemelding på denne saken.

Statskog:

Statskog har tidligere gjennom sine innspill til Bane Nor, Saltdal kommune og Midtre Nordland Nasjonalparkstyre/rådgivende utvalg kommet med våre meninger om viltgjerde. Statskog er på ingen måte negative til bygging av viltgjerde, men vi er faktisk overrasket over at Bane Nor gjennom sitt tilsvar avskriver seg et samfunnsansvar med å foreta avbøtende tiltak for friluftsliv, jakt og fiske og reiselivsnæring i området. Alle disse parter vil få et forringet tilbud til å bruke området til rekreasjon i framtiden! Vi er av en klar

oppfatning at man som grunneier og øvrige brukere skal kreve at det tilrettelegges på en best mulig måte ved et så betydelig tiltak som et viltgjerde vil medføre. Det er for enkelt at Bane Nor bruker en argumentasjon at de mangler midler til å gjøre avbøtende tiltak. Leser også mellom linjene at det må samarbeides mellom de forskjellige enheter i Bane Nor for å finne gode løsninger for en kulvert.

Midtre Nordland Nasjonalparkstyre skal ivareta vernehensynet og det legges opp til besøksstrategier hvor det stimuleres til økt bruk av nasjonalparkene. En kulvert er med på å stimulere til økt bruk av nasjonalparken. Løsningene som Bane Nor skisserer vil medføre redusert bruk av nasjonalparken.

Saltdal kommune har forvaltningsansvaret etter Plan og bygningsloven og setter premisser for en god samfunnsløsning. Viltgjerdet er over 30 km og omfattes av KU-forskriften del II, hvor det er krav om konkret å vurdere behovet for konsekvensutredning av tiltaket.

Det er Saltdal kommune som må vurdere hensynet til allmenhetens interesser eller andre er så store at det bør utredes hvilke konsekvenser tiltaket vil få.

Vi satser på at vi til slutt vil finne gode framtidige felles løsninger.

Nordland nasjonalparksenter:

«Det er positivt at Bane Nor anerkjenner behovet for bedre løsninger for allmenhetens tilgjengelighet til området, men det er etter vår oppfatning utilstrekkelig. Jeg tenker at Bane Nor må ta et selvstendig ansvar for å skape dialog internt mellom seksjonene i Bane Nor, der jeg har forstått det sånn at det er en annen seksjon som skal lage kulvert. Det er nå på det rene at Turistforeningen og andre vil stille opp for å tilrettelegge ferdsel, gitt at kulvert kommer på plass. Om det er MNNPS eller Saltdal kommune som skal opprettholde dette kravet/denne betingelsen er jeg usikker på. Men det gjør ingenting av begge parter er samstemte i sin dialog med BN.

Vårt utgangspunkt som Besøkssenter nasjonalpark Nordland, med et klart oppdrag om å stimulere til mer bruk av nasjonalparkene, vil opprettholde krav om kulvert. Det vil gi oss løftekraft i forhold til ulike tilbud om «hiking» i vårt område. Geopoetisk vandring er ett av dem, som vi har brukt mye ressurser på hittil. Et samarbeid med Italia, Nordland teater og Bodø2024 står sentralt i dette. Lykke til videre!»

Saltdal kommune:

«I dag er det ikke gjerde langs strekningen Kjemåga - Rusånes. Det er kun lov å krysse jernbanen på godkjent planovergang. Alle godkjente planoverganger vil bli tilrettelagt med porter slik at man kan krysse jernbanen når gjerdet kommer opp på de samme plassene som man har hatt lov tidligere, dvs på godkjent planovergang. Tilgangen til områdene blir like god som den alltid har vært. Bane nor har i tillegg sagt at de kan legge til rette for at man kan sette opp et sikrings gjerde, slik at det blir trygt å krysse vann tunnelen som Kjemåga renner inn i på oversiden av jernbanen, slik at man kan gå til fangeleiren. De har også sagt seg villig til å tilrettelegge for kryssing over snø overbygget ved Kjemånasen tunell slik at det blir tilgang til fangeleiren fra denne siden også.

Prosjektet med bygging av gjerde har ikke penger eller mandat til å bygge kulvert gjennom fyllinga ved Kjemåga. Gjerdet bygges for å hindre påkjørsel av rein og hjortevilt, det er derfor de har fått penger til dette. Det er mange påkjørsler av rein og elg i området, og det

er mange lidelser for dyrene og psykiske lidelser for dyreiery og togførere. I tillegg medfører det kostnader for Bane nor, dyreierne og kommunen, ettersøk og avlning av skadde dyr. Det blir etterkant av slike hendelser påkjørt ørn og andre rovfugler/dyr som er å spiser på kadaver eller rester av vilt som ligger langs linja.

Bane nor har vurdert sikkerheten til god nok ved kryssing på den godkjente planovergangen, med den trafikken som er i dag».

Salten friluftsråd:

«VI Tenker at det er viktig å ha trykk på å få til en løsning på Kjemåga som er fullgod om sykkelveien fra Lønsdal til Kjemåga skulle bli etablert. Det er relativt kort vei fra tunnel til kryssing (jf oversikt). Har derfor vanskelig for å se for meg at noe annet enn kulvert vil ivareta kryssingsbehovet på en trygg og god måte.

Friluftsrådet mener derfor at det vil være riktig å legge trykk på en slik løsning overfor Bane Nord».

Grunnlaget for avgjørelsen

Forvaltningsloven § 28 åpner opp for at vedtak kan påklages. Klagen er sendt innen fristen, og ansees som en gyldig klage.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre vil behandle sitt vedtak på nytt. Dersom vedtaket opprettholdes videresendes det til Miljødirektoratet for endelig behandling.

Vurdering

Som forvaltningsmyndighet for verneområdene på Saltfjellet har Midtre Nordland nasjonalparkstyre et ansvar for at områdene er tilgjengelige for allmennheten. I dag er det mange besøkende som krysser enten ved Kjemåga stasjon eller på fyllinga ved Kjemåga (elva). Bodø & Omegn turistforening har i dag en T-merket sti som krysser ved Kjemåga, og i brev av 27. oktober 2005 ble det satt en del forutsetninger av Jernbaneverket for turgåere skulle kunne krysse jernbanen. Bane Nor mener at disse forutsetningene som lå til grunn ikke er oppfylt. Derfor er det ikke mulig å krysse jernbanen på lovlig vis i dette området slik situasjonen er i dag. Å tilrettelegge for «*trygg kryssing for besøkende*» vil for allmennheten være en klar bedring av dagens situasjon.

Det jobbes med et utkast for besøksstrategien for verneområdene på Saltfjellet, og et av de satsningsområdene som har pekt seg ut i arbeidet er området mellom Lønsdal, Kjemåga til Storjord. Dette er et område som er lett tilgjengelig da det allerede er godt tilrettelagt med turistforeningshytter, stinett, kulvert under jernbanelinje på Lønsdal og adkomst med kollektivtrafikk/tog. Hvis Lønsdal pekes ut som hovedinnfallsport for Saltfjellet vil trafikken økes, og mye av denne dagsturtrafikken vil være naturlig å rute mot Kjemåga, Nordland nasjonalparksenter og Storjord. Dette samsvarer også med nasjonalparksenterets planer om å etablere en geopoetisk vandring langs Kjemågfossen, over til krigsfangeleiren, og i «never ending 8-trail» ved Kjemågvatnet. Trafikken over jernbanen ved Kjemåga vil økes i årene som kommer. Vi har likevel forståelse for at Bane Nor ikke kan planlegge ut fra et framtidsscenario. Bane Nor skisserer i sine møter at det kan være mulig å legge om stien over tunellaket. Dette anser vi som lite realistisk og hensiktsmessig for de som ønsker å besøke våre områder. Veien rundt vil bli omlag 1,5 km i svært ulendt terreng. Vi vil ikke gå

med på at dette blir ei løsning i fremtida, om Bane Nor ser at kryssing ved Kjemåga blir for risikofylt ved økende besøk og ferdsel i området. Kulvert må sees på som en tilrettelegging for fremtida, som møter behovet til aktørene på Storjord, Saltdal kommunes sykkelsti og friluftsrådets satsning på sykkel i Salten.

Det omsøkte viltgjerdet er planlagt langs grensa til Saltfjellet landskapsvernområde. Et gjerde vil ha en visuell påvirkning i landskapet, men på grunn av jernbanesporet vil det likevel være i et område som allerede har negative landskapspåvirkninger. Grensa vil mest sannsynlig justeres bort fra skinnegangen i det pågående revisjonsarbeidet og det vil være lite hensiktsmessig at det er disse verneområdene som skal hindre oppstart i 2020. Særlig tatt i betraktning at grensene kan justeres og dette tiltaket ikke en gang vil være søknadspliktig etter verneforskriftene. Sekretariatet mener at det vil være uhenktsmessig at det er nasjonalparkstyret som skal stå for disse kravene, og foreslår at vilkåret omgjøres i tråd med Bane Nor sine ønsker. Derimot mener vi at Saltdal kommune vil ha et ansvar for å sikre at deres innbyggere sikres tilgang til store arealer av kommunen, og anbefaler at de i deres saksbehandling sørger for at området kan utvikles i tråd med kommunens planer om å se på mulighetene for å søke nasjonalparklandsbystatus for Storjord-området (ref PS 110/2019). Friluftslivet er ikke vurdert i arbeidet med viltgjerder og vi mener at det i videre prosess bør stilles strengere krav til Bane Nor om at også denne brukergruppa blir hensyntatt.

Vi stiller oss bak Statskog om at det er overraskende at prosessen i Bane Nor skjer uten at det jobbes med avbøtende tiltak, og at flere fagområder i Bane Nor kobles inn i et prosjekt som vil ha så store effekter på lokalbefolkning, hytteeiere og næringsinteresser. Sekretariatet stiller seg uforstående til at prosjektleder/gruppe ikke kan samhandle og diskutere saken med de som jobber med planoverganger i Bane Nor, slik at de kan komme med en bedre begrunnelse enn at avbøtende tiltak koster for mye penger og tar for mye tid. Slike ting bør være avklart når det tildeles midler til et prosjekt. Bane Nor bør i fremtidige prosesser (Sørelva – Lønsdal) vurdere hvordan prosjektet kan finansiere også avbøtende tiltak.

Viltgjerdene på Saltfjellet (Semska-Stødi – Sørelva, Lønsdal – Kjemåga, Kjemåga - Russånes) representerer en uheldig bit-for-bit-forvaltning. Ved å søke dispensasjon på enkeltstrekker har man på en effektiv måte unngått krav om reguleringsplan og en mer omfattende konsekvensutredning blant annet for friluftsliv. Det er allerede satt i gang et prosjekt med å fullføre gjerdet på strekka Lønsdal – Sørelva, og da vil halve Saltdal kommune være delt på midten, med vanskelig atkomst til områdene vest for jernbanen. Det totale gjerdestrekket vil da være på 43 mil, og på enkelte plasser vil det være mange kilometer mellom de planlagte krysningspunktene. Vi mener at Saltdal kommune må sørge for at deres innbyggere ikke blir isolert fra å bruke store arealer av sin hjemkommune

Da det første gjerdet mellom Semska og Sørelva ble behandla av Fylkesmannen i Nordland ble det påklaget av Nordland jeger- og fiskerforbund, Naturvernforbundet, Norsk ornitologisk forening avd. Nordland, Statskog og Søndre Lønsdal hytteforening. Fylkesmannen i Nordland skrev i sin klagebehandling: «Fylkesmannen mener at det bærer preg av at prosessen har gått vel raskt. Vi har forståelse for at midlene må brukes i løpet av inneværende år, men vil understreke viktigheten av at det her blir kjørt en prosess som er god nok til at saken belyses tilstrekkelig fra alle sider». Det er merkelig at Bane Nor velger å fortsette å prosjektere disse gjerdene etter samme metodikk, når man opplagt ser hvor store konflikter dette medfører.

Konklusjon

Vilkåret: «Det skal bygges kulvert ved Kjemågforsen for å sikre trygg krysning for besøkende til verneområdene» skrives om til: «Det skal sikres trygg krysning for besøkende i verneområdene ved Kjemågforsen».

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Verneforskrift for Saltfjellet landskapsvernområde
Forvaltningsloven

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	15/2020	03.03.2020

Saltfjellet landskapsvernområde - Oppfølging av tidligere dispensasjoner gitt til Jernbaneverket / Bane Nor

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyre gir Bane Nor frist til 1. juli 2020 til å utarbeide en plan for hvordan de skal gjennomføre kartlegginger og avbøtende tiltak i samsvar med vilkår i tidligere gitte dispensasjoner til oppføring av viltgjerdet.

Følgende kartlegginger skal gjennomføres:

- Systematisk kartlegging av fallvilt lang gjerdene til ulike sesonger og årstider og årlig måling av effekt av fugleavvisere der dette er montert.
- Årlig overvåking av fuglelivet langs reingjerdet på strekka Semska – Sørrelva.
- Kartlegging av reinpåkjørslar på strekkene med viltgjerdet.

Følgende avbøtende tiltak skal gjennomføres:

- Fugleavvisere på gjerdestrekket Lønsdal – Kjemåga
- Fugleavvisere på gjerdestrekket Kjemåga – Russånes.

Bane Nor må i tillegg sørge for at viltgjerdet på strekkinga Lønsdal – Kjemåga fungerer etter intensjonen.

Bakgrunn

Under saksbehandlingen av styresak 54/2019 «Saksfremlegg – Oppføring av viltgjerde Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark Bane Nor» ble dagens sekretariat gjort kjent med en del avvik fra tidligere gitte dispensasjoner til Jernbaneverket / Bane Nor. Statskog presenterte avvikene på møte med rådgivende utvalg, administrativt kontaktutvalg og Midtre Nordland nasjonalparkstyre 11. desember 2019.

Under følger en gjennomgang av sakene og vurdering av de vilkårene som er satt. Det er også laget en tidslinje for hver av dispensasjonene, som bidrar til å få forståelse for hvorfor vilkårene er satt som de er satt.

Bilde 1 Marius speider nytteløst etter fugleavvisere i Lønsdal. Disse skulle komme opp i 2018.

Tidslinje Semska – Sørrelva

- 20.10.09 - Jernbaneverket søker om dispensasjon til å sette opp reingjerde (Semska - Sørrelva)
- 30.10.09 - Fylkesmannen gir dispensasjon med vilkår:
 - o Dispensasjonen gis på følgende vilkår:
 - Det foreligger en godkjent reguleringsplan, eller
 - Det tas de nødvendige hensyn til friluftsliv og vilt gjennom etablering av overganger for vilt, rein og folk og merking av gjerdet som reduserer faren for påflyging av fugl. Dette skal godkjennes av kommune og Fylkesmannen.
 - Nødvendig tillatelse fra grunneier og kommune foreligger.
 - Virkningen av gjerdet skal evalueres etter 5 år. Om gjerdet kun fører til at problemet med påkjørt rein forflyttes, skal det fjernes.
- 27.10-18.11 - Uttalelser fra NJFF-Nordland og Søndre Lønsdal hytteforening og klage fra Naturvernforbundet og Norsk ornitologisk forening. Jernbaneverket klager også på siste vilkår.

- 18.12.09 - Saken sendes til klagebehandling hos Miljødirektoratet (Direktoratet for naturforvaltning).
 - o I sin forberedende klagebehandling skriver Fylkesmannen at de vurderer at tiltak for å redusere reinpåkjørsler på Saltfjellet er så viktige at det var nødvendig å gi tillatelse, men at søknaden var mangelfull både i forhold til prosess og belysning av konsekvenser. Derfor ble det satt såpass strenge vilkår. De mener at det er andre deler av Saltfjellet som også trenger tilsvarende sikring og at dette også bør belyses i en helhetlig vurdering med en eventuell konsekvensutredning.
- 26.01.10 - Klagen ble behandlet fra DN.
 - o De vedtok at saken skulle sendes tilbake til Fylkesmannen for ny vurdering, på bakgrunn av mangelfulle opplysninger i søknaden. De presiserer at det er viktig at det i forbindelse med så omfattende inngrep blir foretatt grundige overveielser mellom hensiktsmessighet og konsekvenser. Jernbaneverkets opplysninger tyder også at det er andre strekker i Saltdal kommune at det er flere påkjørsler, og det er ikke opplysninger om hvilke tider det er rein i område og om det er vurdert andre tiltak.
- 23.07.10 – Jernbaneverket søker på nytt, med henvisning til befarings og møter 3. juni 2010.
- 23.07.10 - Fylkesmannen gir en ny dispensasjon med følgende vilkår:
 - Det fysiske arbeidet gjennomføres på et tidspunkt som ikke forstyrrer eventuell hekking i området. Videre skal arbeidet utføres med så lette og små maskiner som mulig for å sette minst mulig spor i terrenget.
 - Maskevidden på nettingen i gjerdet er så grov at fjellreven kan passere uhindret. Det skal også gjøres en vurdering av mulige effekter dette gjerdet har på fjellreven, og om nødvendig skal andre forebyggende tiltak gjøres.
 - Plassering av gjerdet gjøres i henhold til NINAs anbefalinger.
 - Overvåkning fallvilt: Omfang og sammensetning av fallvilt skal kartlegges etter at gjerdet er satt opp.
 - Overvåkning vegetasjon: Det skal gjennomføres en overvåkning av påvirkningen gjerdet har på vegetasjonen gjennom metodikk beskrevet av NINA i Minirapport 296. Ved negativ utvikling skal nødvendige tiltak gjøres for å stoppe dette.
 - Overvåkning fugl: Det skal gjøres årlige tellinger av fugl rundt St. Hans. Ved negativ utvikling som kan relateres til gjerdet skal nødvendige tiltak gjøres.
 - Etter 5 år skal effekten av gjerdet evalueres. Om gjerdet ikke har hatt nevneverdig positiv effekt på påkjørslene, men samtidig negative effekter på de andre verdiene, skal gjerdet fjernes.
- 05.08.15 – Midtre Nordland nasjonalparkstyre har overtatt forvaltningsansvaret og mottar: «Undersøkelser av effekter av gjerde langs jernbanelinja på Saltfjellet» (NINA-notat 5. august 2015):
 - o *Biologisk mangfold i området ble kun målt gjennom fugler. Det er relativt høyt mangfold av fugler i naturtypene og høydere regionene i området. Det ble imidlertid ikke funnet mange kolliderte fugler utenom liryper. Registrerte kollisjoner av liryper lå mellom 10-14, fra siste året. Dette er såpass høye tall at avbøtende tiltak bør vurderes. For øvrig ble det ikke observert andre negative forhold på vegetasjon, eller trakk av rein langs gjerdet. Sportegn av rødrev langs gjerdet skyldtes antakeligvis mest aktivitet på grunn av forekomst av døde ryper.*
- 19.02.2016 – Statskog sendte brev med innspill til gjerdet:

- Undersøkelsene oppfyller ikke kravene om årlige undersøkelser i dispensasjon gitt i brev av 23.07.2010 (arkivsak 2009/8056) fra Fylkesmannen i Nordland strekpunkt 4 og 6.
- Det er ikke dokumentert at gjerdet har hatt positiv effekt for å redusere reinpåkjørsler i.h.t. kravene i samme dispensasjon (strekpunkt 7).
- Utvidet dispensasjon må forutsette mer omfattende, årlige undersøkelser og deretter en faglig vurdering av kost/nytteverdi tamrein/rype. Undersøkelsene må oppfylle kravene satt i dispensasjonen.
- Dersom gjerdet skal bestå etter at evaluering er foretatt, må en gå inn med avbøtende tiltak for å minimalisere kollisjonsfaren for fugl, og da spesielt rype.
- 26.02.16 – Midtre Nordland nasjonalparkparkstyre tar den mottatte rapporten til orientering, og ser på muligheten for å sette nye vilkår i dispensasjon fra Fylkesmannen.
- 04.03.16 - Midtre Nordland nasjonalparkstyre ber Fylkesmannen vurdere hvorvidt de innsendte rapportene og notatene fra Jernbaneverket tilfredsstillende de vilkårene som ble satt i den opprinnelige dispensasjonen
- 10.03.16 – Søndre Lønsdal hytteforening klager på vedtaket til Midtre Nordland nasjonalparkstyre
 - De savner at deres uttalelser om gjerdet ble tatt med i evalueringen fra Jernbaneverket, og synes den evalueringsrapporten som ble oversendt var for snever. De mener også at informasjon om resultater på ulykkestall ikke er tatt med i evalueringen. De viser til nyhetsbrev «Dyrepåkjørsler på jernbanen» (NINA 16. juni 2015) og avsnittet «Korte gjerder, liten effekt». I dette avsnittet står det at det oppsatte gjerdet på Saltfjellet antakeligvis ikke har resultert i færre ulykker på strekningen totalt sett, men at påkjørslene skjer i tilnærmet like stor grad i endene av gjerdet. Dette er utelatt fra evalueringsrapporten og det strider med siste vilkår i Fylkesmannens dispensasjon.
- 14.04.16 - Fylkesmannen svarer MNNPS om hvilke vilkår som er oppfylt og ikke. (2009/8056)
 - Første strekpunkt - tidspunkt: satt opp høsten 2010 – periode hvor hekkingen er ferdig og det har begynt å bli tele i bakken. FM anser punktet som oppfylt.
 - Andre strekpunkt - fjellrev: Feltundersøkelsene har i begrenset grad oppfylt dette vilkåret. Jernbaneverkets observasjoner kan ikke tillegges særlig vekt, og NINAs rapport sier lite om tiltakets påvirkning på fjellrev. De mener at dette bør overvåkes bedre med flere undersøkelser.
 - Tredje strekpunkt – plassering: Befaring ble gjort med nasjonalparkforvalter, og FM fikk ingen innspill på at gjerdet ikke er plassert etter anbefalinger. FM anser dette strekpunktet som oppfylt.
 - Fjerde strekpunkt – fallvilt: Ei kartlegging langs gjerdet i 2015 – funn av 10-14 individer og rester etter to andre fugler (vadefugl / spurvefugl) som ikke ble identifisert. NINA anbefalte avbøtende tiltak på strekket. Det ble aldri spesifisert krav om hvordan dette skulle gjennomføres, men datagrunnlaget med ei telling fra 2015 er tynt. Overvåking av fallvilt bør gjøres over flere sesonger gjennom året, av uavhengige fagfolk.
 - Femte strekpunkt – vegetasjon: Det er ikke registrert endringer i vegetasjon. Rapporten fra NINA tilfredsstillende forventningene til dette kulepunktet. FM anser dette punktet som oppfylt.
 - Sjette strekpunkt – fugleliv: Krav om årlige kartlegginger, men kun ei kartlegging fra 2015. Det ble registrert 16 arter langs gjerdet. Resultatene fra NINA sin rapport er

motstridende. Først står det «det var generelt lav aktivitet, også i forhold til fugletettheten», deretter står det «generelt var det høy aktivitet i forhold til at det var godt ute i hekketiden». Det er litt uklart hvordan dette skal tolkes

- 24.05.16 - Klagen til Søndre Lønsdal hytteforening tas delvis til følge på styremøte:
 - o Midtre Nordland nasjonalparkstyre ser at det kan være grunnlag for å innføre et nytt vilkår i Fylkesmannens dispensasjonen av 23.07.2010. Det må innføres tilsvarende krav om montering av fugleavvisere på gjerdet mellom Semska-Sørelva som vi gjorde i forbindelse med vår dispensasjon for oppføring av gjerde mellom Lønsdal-Kjemågforsen. Dette vil bli tatt opp i eget brev til Jernbaneverket.
- 26.05.16 - Melding om nytt vedtak/nye vilkår sendes til Jernbaneverket
 - o Fugleavvisere skal monteres på gjerdet som beskrevet i søknaden for reinsdyrgjerdet på strekningen Lønsdal stasjon – Kjemågforsen, og effekten av disse skal vurderes årlig av NINA (eller tilsvarende konsulentfirma) og rapporteres årlig til Midtre Nordland nasjonalparkstyre.
 - o Dersom effekten av fugleavviserne ikke medfører ønsket resultat vil dette vilkåret bli fortløpende vurdert av Midtre Nordland nasjonalparkstyre når man har mottatt de årlige rapportene.
- 03.06.16 Jernbaneverket har tatt vedtaket til etterretning og skriver at følgende tiltak iverksettes:
 - o Fugleavvisere av samme type som er montert på reingjerde Sefrivatn – Holmvassdal, monteres på gjerdestrekningen Semska – Sørelva i løpet av 2016. Samme type vil også blir beskrevet på det nye gjerdet fra Lønsdal til Kjemånasen tunnel.
 - o Det inngås avtale med konsulentfirma NINA (eller tilsvarende kompetanse) for årlig kontroll av virkningen etter at nye avvisere er montert.
 - o Jernbaneverket Område Nord, innarbeider kontrollrutiner for alle reingjerdestrekninger, på lik linje som øvrige generiske kontroller.
- 23.03.17 - Bane Nor klager på vedtaket gitt 26.05.16.
- 02.06.17 - Klagen til Bane Nor avvises på grunn av klagefrist, men sendes likevel videre til Miljødirektoratet for endelig avklaring.
- 20.07.18 - MD avviser også klagen til Bane Nor

Vurderinger viltgjerde Semska – Sørelva

Viltgjerdet synes å ha hatt en positiv effekt for å hindre påkjørsler av tamrein på gjerdestrekket Semska - Sørelva. Dette basert på Jernbaneverket / Bane Nor sine egne observasjoner og tidligere erfaringer. NINA skriver at det likevel ikke har resultert i færre ulykker på strekningen, men at påkjørslene skjer ved endene av gjerdet. Til tross for klagen fra Bane Nor har de montert fugleavvisere i samsvar med de nye vilkårene fra 2016. Derimot mangler det årlige kartlegging og måling av effekt på disse.

I dispensasjon fra Fylkesmannen i Nordland ble det satt en del vilkår om kunnskapsinnhenting. Det er ikke satt noen tidsfrist for rapportering, men Midtre Nordland nasjonalparkstyre forventer at Bane Nor følger de vilkår som er satt i saken. Kartlegging av påvirkning på vegetasjon er gjennomført i samsvar med vilkårene. Det er gjort enkelte kartlegginger på fallvilt og fugl, men vi kan ikke se at de kartleggingene som er gjennomført samsvarer med de vilkårene som er satt. Vi synes også de vurderingene om effekter for å hindre påkjørsler er mangelfulle.

Tidslinje viltgjerde Lønsdal - Kjemåga

- 18.02.16 - Jernbaneverket sender søknad om dispensasjon til å sette opp reingjerde på strekningen Lønsdal – Kjemåga
- 26.02.16 - Søknaden ble behandlet på styremøte med følgende vedtak:
 - Gjerdet skal etableres innen den sonen som Fylkesmannen i Nordland ved pågående revisjon av vernet på Saltfjellet, har foreslått tatt ut av landskapsvernområdet. Dette har nå vært ute på høring, med høringsfrist 01.11.2015.
 - Fugleavvisere skal monteres på gjerdet som beskrevet i søknaden og effekten av disse skal vurderes årlig av NINA (eller tilsvarende konsulentfirma) og rapporteres årlig til Midtre Nordland nasjonalparkstyre.
 - Dersom effekten av fugleavviserne ikke medfører ønsket resultat vil dette vilkåret bli fortløpende vurdert av Midtre Nordland nasjonalparkstyre når man har mottatt de årlige rapportene.
 - Dersom det i forbindelse med etablering av gjerdet er behov for motorisert ferdsel innen Saltfjellet landskapsvernområde må dette omsøkes særskilt.
 - Utforming av gjerdet, høyde/undertråd skal være slik at små/mellomstore pattedyr (fjellrev, jerv og gaupe) skal kunne passere uhindret.
 - Dersom omsøkte reinsdyrgjerdet berører i «krigskulturminnene» langs jernbanen skal dette først klareres med Nordland Fylkeskommune/Kulturminner i Nordland.
- 10/14.03.16 - Søndre Lønsdal hytteforening og NJFF Nordland klager på vedtaket:
 - Søndre Lønsdal hytteforening: Viser til arbeidet med evaluering av det allerede oppsatte gjerdet mellom Sørelva og Semska. De stiller spørsmål om de resultatene som foreligger vedrørende virkningene av dette gjerdet er tilstrekkelig for å beholde dette. De klager på at det ikke er satt vilkår om at evalueringen fra det første gjerdet ikke er gjennomført og at konklusjoner om gjerdets videre berettigelse er tatt før det gis tillatelse til oppføring av flere gjerder. Konklusjoner og oppfølging av erfaringer fra gjerdet mellom Sørelva og Semska må innarbeides i vilkår for nytt gjerde. De mener også vilkårene i denne dispensasjonen er mindre strenge enn i den forrige, men at kravene bør være de samme.
 - NJFF klager på at de ikke har vært høringspart.
- 24.05.16 - Klagen til Søndre Lønsdal hytteforening og NJFF Nordland tas ikke til følge og sendes til MD for endelig behandling.
- 22.09/17.10.16 - MD opprettholder MNNPS sin dispensasjon.
- 29.09.17 - Statskog Fjelltjenesten sender inn oppsynsrapport der de registrerer at det ikke er satt opp fugleavvisere på gjerdet
- 12.10.17 - MNNPS sender e-post til Bane Nor:
 - Som det fremgår av rapporten fra Fjelltjenesten i Nordland er det ikke montert fugleavvisere på gjerdet. Midtre Nordland nasjonalparkstyre forventer at dette forhold bringes i orden så raskt som mulig, senest i løpet av våren 2018. Brudd på vilkårene i en dispensasjon er å betrakte som brudd på verneforskriften.
- 13.10.17 - Bane NOR sender svar på e-post
 - Bane NOR har intensjoner om å gjennomføre tiltaket i løpet av 2018. For å føre opp fugleavviserne er det imidlertid en forutsetning at snøen har smeltet i området. Det bes på denne bakgrunn om at fristen for oppføring av fugleavvisere utsettes til utgangen av 2018.
- 15.01.20 - Forvalterbefaring

- Inge og Marius befarte området i forbindelse med ny dispensasjonssøknad, og registrer at det fremdeles ikke har kommet opp fugleavvisere på dette viltgjerdet.

Vurdering viltgjerde Lønsdal – Kjemåga

Det er ikke montert fugleavvisere på gjerdet, noe som er brudd på vilkårene i dispensasjon av 26. februar 2016. Det er også brudd på Saltdal kommune sin dispensasjon av 13. oktober 2016. Bane Nor hadde i sin søknad om å få sette opp dette gjerdestrekket skrevet at de skulle sette opp fugleavvisere.

Saltdal kommune har i sitt vedtak satt vilkår om: «Det skal gjennomføres systematisk kartlegging av fallvilt langs gjerdet til ulike årstider, som blant annet grunnlag for å tilpasse merking / synliggjøring av gjerdet».

I Norconsult sin konsekvensutredning reindrift i forbindelse med søknad om gjerde på strekningen Kjemåga – Russånes er det gjort en vurdering av de eksisterende gjerdene. Norconsult skriver «ut fra tallene alene (påkjørsler) kan man ikke argumentere for at rein- og viltgjerdet som ble satt opp i 2017 har hatt effekt på det totale antall påkjørsler i Saltfjellet reinbeitedistrikt. Både i 2017/2018 og 2018/2019, etter at gjerdet ble satt opp, ble det påkjørt et høyt antall rein». Disse høye påkjørselstallene i 2017/2018 og 2018/2019 må sees i sammenheng med andre faktorer som værforhold, snø- og is, rovdyrsituasjon m.m. Siden det er så mange faktorer som påvirker reinpåkjørslene har man ikke lang nok tidsserie for å si noe om effekten av gjerdet mellom Lønsdal og Kjemåga».

Norconsult har også sett på påkjørsler på det konkrete strekket og finner at det har vært 15 påkjørsler av rein etter at gjerdet kom opp. Dette på grunn av at gjerdet ikke er sammenhengende, blant annet ved bratte fjell og skjæringer. Reinen kommer seg likevel ned på sporet da det legger seg skavler i disse skråningene. Derimot vil reinen ha vansker med å komme seg ut av sporet igjen, og reinen blir mer eller mindre sperret mellom gjerdene på hver side av sporet. De skriver også at det er vesentlig å rette opp mangler ved gjerde for at dette skal fungere etter intensjonen.

Vi forutsetter at Bane Nor følger opp disse funnene fra konsekvensutredninga, og at de monterer fugleavvisere på banestrekkingen i samsvar med dispensasjoner fra Midtre Nordland nasjonalparkstyre og Saltdal kommune.

Samlet vurdering

Begge viltgjerdene ble satt opp etter dispensasjoner fra plan- og bygningslov og verneforskrift for Saltfjellet landskapsvernområde. Midtre Nordland nasjonalparkstyre har gitt dispensasjon til oppføring av enda et gjerde på strekningen Kjemåga – Russånes. Det er også satt i gang et arbeid for å realisere gjerde på den manglende strekningen mellom Sørelva – Lønsdal. Totalt vil det bli over 4 mil med gjerdene i Saltdal. En slik barriere vil hindre lokalbefolkning, friluftsutøvere og næringsaktører å bruke områdene som før med mindre det blir satt i gang avbøtende tiltak. Dette går vi ut fra Saltdal kommune tar i sin videre behandling av saken(e). Vi registrer at Søndre Lønsdal hytteforening har klagt på manglende konsekvensutredning før vedtak om bygging av gjerde langs jernbanen på strekning Sørelva – Semska.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre forvalter områdene etter naturmangfoldloven. I løpet av de eksisterende dispensasjonene for oppføring av gjerder er det satt flere vilkår om innhenting av kunnskap som gjør det mulig å måle de positive effektene opp mot de negative effektene. Den kunnskapen som foreligger er relativt mangelfull, og på flere punkter ikke i samsvar med vilkårene. Vi forventer at Bane Nor oppfyller de vilkår som er satt blant annet på:

- Årlig måling av effekt av fugleavvisere
- Systematisk kartlegging av fallvilt langs gjerdet til ulike sesonger og årstider
- Årlig overvåking av fugleliv ved gjerdet – kan negativ utvikling relateres til gjerdet?

Der det er montert fugleavvisere kan effekten av disse måles samtidig som man utfører systematisk kartlegging av fallvilt. Vi synes også at det bør gjøres undersøkelser der man ser på hvilken effekt disse gjerdene har hatt på fjellrev. Det er henvist til Jernbaneverkets egne befaringer langs gjerdet om at det ikke er observert fjellrev langs gjerdet. NINAs forskningsprosjekt Ecofunk kunne vært egnet til å se effekter utover rene observasjoner.

Norconsult har gjort en konsekvensutredning om naturmangfold på strekningen Kjemåga – Russånes. De anbefaler at det settes i gang et forsknings- og utredningsprogram som skal kartlegge omfanget av kollisjoner mellom fugl og slike gjerder, som også kan se på tiltak for å redusere kollisjonsfaren. Av tidligere studier vet man at et minimumstall på kollisjoner mellom rype og reingjerder er 2 ryper per km årlig, men det er ikke hele gjerdestrekket som kan regnes som rypeterreng, der vil også orrfugl og storfugl være i risikogruppen for kollisjoner. Norconsult skriver i sin oppsummering om tiltakets påvirkning av fjellrype og lirype: «Det er stor usikkerhet om i hvilken grad kollisjoner med gjerdet vil være et problem for fugl. Det er lite erfaring / forskning på kollisjoner mellom hønsefugl og rein- og viltgjerder. Vi vurderer at påvirkningen i forhold til viltfugl vil være noe forringet».

De har verdisatt området til «middels» verdi, noe vi mener er riktig verdisetting. Derimot synes vi det er rart at Norconsult vurderer det slik at tiltakets påvirkning på hønsefugl er «noe forringet». Kollisjoner med gjerder er relativt godt dokumentert, ikke eksplisitt for dette området, men generelt i Norge og verden for øvrig. I USA er det gjort flere studier på «Sage Grouse» som er en beslektet rypeart, og der ser man at merking av gjerder reduserer påkjørsler med 80 % med samme type merking som er benyttet på Sørrelva-Semka. Og man vet at gjerdet mellom Semka – Sørrelva hadde 10-14 påkjørte individer i løpet av én registrering sommeren 2015 (før merking). Det er godt dokumentert at reingjerder tar 2 ryper per km per år. Og tallene fra Semka – Sørrelva tyder på høyere tall enn dette. Den ene tellinga i juli tilsvarer 1,75 rype per km per år, og tallet hadde nok vært enda høyere om en slik telling hadde blitt gjort gjennom året. Den største usikkerheten i å tolke konsekvenser på hønsefugl er at gjerdet starter i fjellet og ender opp i lavereliggende skogterreng. Ved å sette konsekvenser til «forringet» havner tiltaket på (- - -) (samlet konsekvens) i konsekvensvifta. Dette er såpass sterke negative konsekvenser at avbøtende tiltak må gjennomføres, ikke bare for strekningen Kjemåga – Russånes men også de eksisterende gjerdestrekke. Norconsult sin konklusjon om å sette i gang et forsknings- og utredningsprogram på dette temaet er egentlig en oppfølging av de vilkårene som ble satt første gangen, og vi forutsetter at vilkår fra tidligere dispensasjoner blir fulgt opp.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Konsekvensutredning naturmangfold Kjemåa – Russånes – Norconsult

NINA-notat 5. august 2015

NINA Minirapport 296

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	16/2020	03.03.2020

Saltfjellet landskapsvernområde - Saksfremlegg - Landskapsinngrep - Tilbakeføring av terrengmasse - Bane NOR

Forslag til vedtak

Bane NOR gis dispensasjon fra verneforskriften til Saltfjellet landskapsvernområde for å kunne tilbakeføre masser fra jernbanefyllingen til terrenget. Dispensasjonen er gitt med hjemmel i verneforskriftens Kap. VI punkt 6.

Dispensasjonen gjelder på følgende vilkår:

- Kun stedegen masse skal tilbakeføres til terrenget.
- Massen skal tilbakeføres til en lokasjon det tidligere har blitt tatt ut masse.
- Massen skal ikke tilføres i Semska-Stødi naturreservat.

Bakgrunn

Bane NOR søker i e-post om å tilbakeføre stedlige masser fra jernbanefyllingen til grøfter og sideterrenget i Saltfjellet landskapsvernområde (figur 1). Bane NOR har lagt ved en kort prosjektbeskrivelse og håper på å få startet på tiltaket høsten 2020.

Massene ble plassert på jernbanefyllingen i 1991 og 2006 for å minske snøproblematikk i sporet (figur 2). Dispensasjonen for dette arbeidet ble gitt i 1991, men på grunn av manglene midler ble deler av prosjektet satt på vent. Dette ble startet opp igjen etter at Jernbaneverket fikk bekreftet fra Fylkesmannen at dispensasjonen fortsatt var gyldig.

Disse massene har i etterkant forårsaket problemer med sporet, og ønsker derfor å tilbakeføre noe av massene tilbake til terrenget.

Grunnlaget for avgjørelsen

Saltfjellet landskapsvernområde ble opprettet ved kgl.res. av 8. september 1989. Midtre Nordland nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for Saltfjellet landskapsvernområde.

Formålet med Saltfjellet landskapsvernområde er å bevare et egenartet og vakkert natur- og kulturlandskap.

I tillegg skal landskapsvernområdet sammen med Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, Gåsvatnan landskapsvernområde og Storlia naturreservat bidra til å bevare et sammenhengende naturområde som også inneholder mange samiske og andre kulturminner.

I utgangspunktet er alle inngrep som kan endre landskapets art eller karakter forbudt jfr. verneforskriftens Kap. IV punkt 1. Motorferdsel er forbudt i landskapsvernområdet.

Jernbanen går rett gjennom landskapsvernområdet og er unntatt noen av bestemmelsene i verneforskriften. Disse inkluderer:

- Anleggstrafikk langs vei og jernbane i forbindelse med drift og vedlikehold av disse jfr. VF Kap. V punkt 1.1
- Nødvendig vedlikehold av jernbanen jfr. VF Kap. V punkt 2.1

Forvaltningsmyndighet kan gi tillatelse til tiltak og naturinngrep i tilknytning til jernbanen (VF Kap. VI punkt 6).

Vurdering

I tvilstilfeller om et tiltak må anses å endre landskapets art eller karakter vesentlig er det forvaltningsmyndigheten som avgjør. Søker spurte i telefonsamtale med sekretariatsleder Inge Ingvaldsen om tiltaket var søknadspliktig. Det er snakk om å tilbakeføre omtrent 2300 m² masse. På grunn av mengden ble dette ble vurdert som søknadspliktig.

Masseuttak og utfylling av masse er forbudt i landskapsvernområde da dette kan endre landskapets karakter. Bane Nor skriver i søknaden: *Jernbaneballasten vil separeres fra de stedlige massene og brukes på nytt i sporet. Kun de stedlige massene vil tilbakeføres til terrenget (området merket med oransje, som vist på figur 1.)*

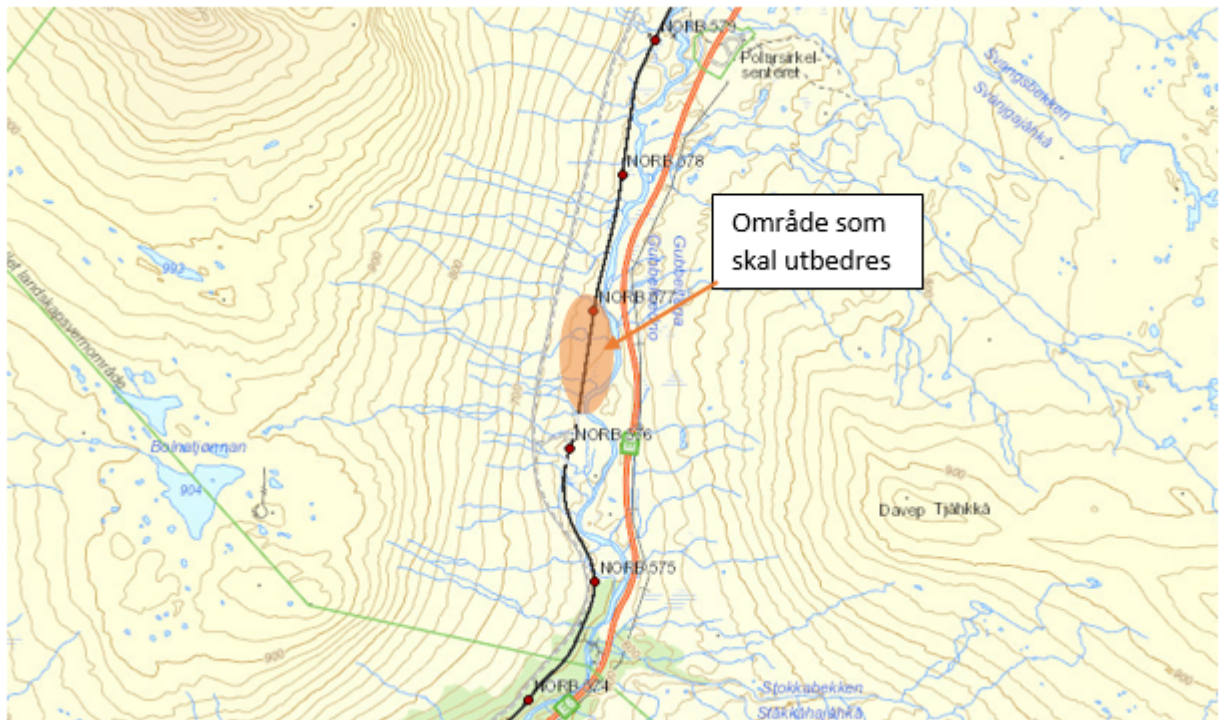
I dette tilfellet er det snakk om tilbakeføring etter et tidligere inngrep (figur 2). Derfor burde massen bli tilbakeført til lokasjoner det tidligere er uttatt masse. Dette vil gjenopprette landskapets opprinnelige karakter til tilstanden før inngrepet.

Tiltaket er søknadspliktig siden det kan endre landskapets karakter. I nær fremtid vil tiltaket ha en negativ påvirkning på vegetasjonen både ved jernbanefyllingen og i terrenget. Siden 2006 har vegetasjonen hatt tid til å vokse tilbake, denne vil bli midlertidig borte av tiltaket som vil være negativt for landskapsbilde. I et langtidsperspektiv vil vegetasjonen vokse tilbake. Det er ingen funn av rødlista plantearter i området hvor tiltaket skal gjennomføres.

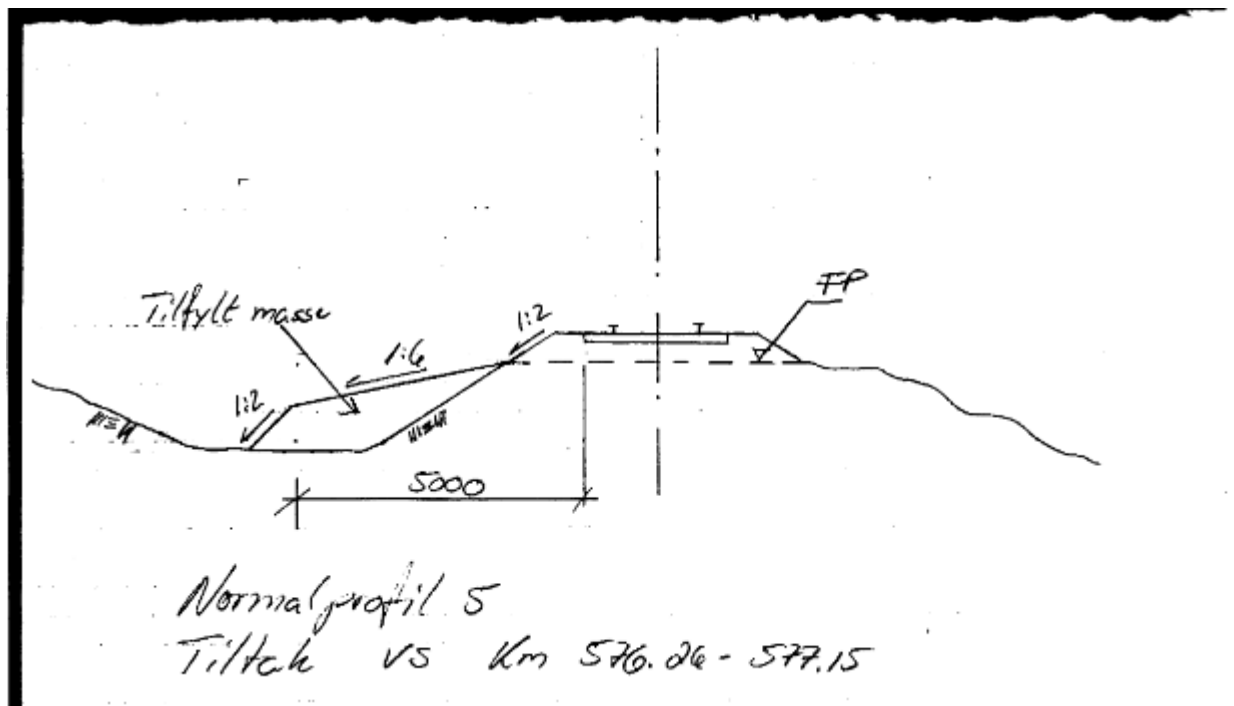
Jernbanen ligger i nær tilknytning til vassdraget. Det skal ikke dumpes masse i dette.

For at ikke vassdraget blir påvirket og at det skal bli en tilbakeføring av landskapet (i stedet for en endring av landskapet), har det blitt satt et vilkår om at massen skal bli tilbakeført til en lokasjon hvor det tidligere er utvunnet masse. Dermed vil ikke tiltaket motstride med formålet til landskapsvernområdet.

Anleggstrafikk langs vei og jernbanen er unntatt motorferdselsforbudet i Saltfjellet landskapsvernområde. Det er derfor ikke nødvendig med noen egen søknad på dette i forbindelse med arbeidet.

Figur 1. Området som skal utbedres

Figur 2. Plan fra 1991, massene ble tilført 2007.

Konklusjon

Tiltaket er ikke motstridene med formålet for Saltdal landskapsvernområde. Bane NOR gis dispensasjon fra verneforskriften til Saltfjellet landskapsvernområde for å kunne tilbakeføre masser fra jernbanefyllingen til terrenget.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	17/2020	03.03.2020

Rago nasjonalpark - Søknad om elgjakt - Statskog SF

Sekretariatet innstiller på tre alternative vedtak:

Forslag til vedtak – alternativ 1:

Midtre Nordland nasjonalparkstyre avslår søknaden fra Statskog SF. Rago nasjonalpark har i dag stor verdi som villmarksområde med strenge jaktbestemmelser. Det er unikt i nasjonal sammenheng med store skogsområder der elg og flere andre viltarter ikke har blitt beskattet på 50 år.

Forslag til vedtak – alternativ 2:

Midtre Nordland nasjonalparkstyre avslår søknaden fra Statskog SF. Naturmangfoldlovens § 9 – føre-var-prinsippet kommer til anvendelse. Det må hentes inn mer kunnskap om elgbestanden i Rago før nasjonalparkstyret gjør en ny vurdering om prøvejakt på elg i Rago.

Forslag til vedtak – alternativ 3:

Midtre Nordland nasjonalparkstyre gir Statskog SF dispensasjon fra jaktbestemmelsene i Rago nasjonalpark for å drive elgjakt i en prøveperiode på fire år. Dispensasjon gis etter naturmangfoldlovens § 48.

Dispensasjon gis på følgende vilkår:

- Dispensasjonen er gyldig for jaktårene 2020 - 2023
- Det kan benyttes helikopter for uttransport av elg. Det åpnes ikke for transport av utstyr.
- Det gis anledning til inntil ett helikopterløft per elg.
- Det er ikke tillatt med barmarkskjøretøy i forbindelse med elgjakta
- Jaktlaget som tildeles jakt innen Rago nasjonalpark skal avtale eventuell lokalisering av jaktleir med sekretariatet for Midtre Nordland nasjonalparkstyre før jaktstart.
- I løpet av prøveperioden skal det fremskaffes kunnskap om elgbestanden i Rago
- Før det åpnes for permanent elgjakt skal prøveperioden evalueres

Bakgrunn

Statskog SF ved Arnold Foshaug Berg søker i brev datert 2. desember 2019 om å gjennomføre elgjakt i Rago nasjonalpark i perioden 2020 – 2023.

Statskog ønsker å gjennomføre en prøveordning på 4 år for å åpne for elgjakt i Rago. Formålet med ordningen er og kunne få en bedre kartlegging og beskatning av en stadig voksende elgstamme. Statskog ønsker også å utvikle sitt tilbud til jegere noe som er i tråd med Statskogs forskrift om at man skal sikre allmennhetens adgang til jakt, felling, fangst, fiske og friluftsliv, og fremme det lokale næringslivet.

Søknaden i sin helhet ligger vedlagt.

Grunnlaget for avgjørelsen

Rago nasjonalpark ble vernet ved kongelig resolusjon 22. januar 1971. Midtre Nordland nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for nasjonalparken. Formålet med Rago er: Nasjonalparken skal representere et uberørt nordlandsk fjellandskap med egenartet dyreliv i grenseområdet mot den svenske nasjonalpark Padjelanta.

Ville pattedyr og fugler med bo og reir skal være fredet mot skade og ødeleggelse av enhver art. Det er åpnet for utøvelse av jakt og fangst etter gjeldende bestemmelser så vidt angår rype, hare, villmink og rødrev, samt forfølge såret hjortedyr i samsvar med gjeldende bestemmelser. Det er med andre ord er det ikke åpning i forskriften for å jakte elg utover å forfølge sårete dyr fra nabovald.

En eventuell dispensasjon må gis etter naturmangfoldlovens § 48 som sier at: Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene.

Søknaden er også vurdert etter naturmangfoldlovens §§ 8 - 12

Vurdering

Statskog eier praktisk talt all grunn i Rago, med noen få unntak. Da nasjonalparken ble opprettet var det lite elg i Salten. Etter at man begynte å forvalte elg med strenge kvoter og rettet avskytning har man sett en kraftig økning i elgbestanden i hele landet. Elgbestander som ikke blir jaktet på eller beskattet av store rovdyr vil vokse raskt og kan gå over områdets naturlige bæreevne før bestandene kollapser.

Det er lite trolig at elgen som står i Rago benytter området gjennom hele året. Med stor sannsynlig trekker denne ned mot kysten og mindre snø på vinteren. Hvordan dette påvirker beitetrykket i andre deler av kommunen er lite dokumentert, men trekkelg-problematikk er godt kjent fra andre steder i landet. Hvis den ikke trekker og elgen som står i Rago mer eller mindre er stasjonær vil man kunne anta at bestanden har stabilisert seg på et bærekraftig nivå, men at overskuddet vil vandre ut i resten av kommunen.

Verneforskrifta for Rago nasjonalpark er fra 1971 og som Statskog korrekt påpeker er den

utdatert på flere områder. I 2007 startet Fylkesmannen i Nordland opp et arbeid med å utarbeide en forvaltningsplan for Rago nasjonalpark. I dette arbeidet fikk også Fylkesmannen i oppgave å revidere verneforskrifta til dagens standard etter naturmangfoldloven. Fylkesmannen i Nordland utformet da et forslag til ny forskrift, men på grunn av overgangen til lokal forvaltning hadde ikke Miljødirektoratet kapasitet til å ta dette arbeidet videre. I forslaget som Fylkesmannen utarbeidet står det at jakt etter gjeldende lovverk er unntatt fra verneforskrifta. En ordlyd som er vanlig i andre nasjonalparkforskrifter. En slik forskrift vil i så fall åpne for elgjakt.

Øvre Anárjohka nasjonalpark har en liknende bestemmelse om jakt som Rago. Der ble det åpnet for elgjakt i perioden 2003 – 2008, 2010 og 2014-2015. Dette startet også som et prøveprosjekt for å redusere elgstammen i nasjonalparken. Forskrifta for Øvre Anárjohka har en åpning for «departementet kan gi tillatelse til jakt på andre arter i et begrenset tidsrom når det etter sakkyndiges mening er nødvendig for å opprettholde balansen i dyrelivet». En slik hjemmel har ikke forskrifta for Rago. Finnmarkseiendommen søkte på nytt for perioden 2016 – 2018 men fikk da avslag på søknaden. Begrunnelsen for avslaget fra Fylkesmannen i Finnmark var at den samlede belastninga for området ble stor, for en jakt som ikke reduserte bestanden nevneverdig. Forskrifta har en forutsetning om at uttaket må være stort nok til «å opprettholde balansen i dyrelivet». Søknaden måtte derfor behandles etter naturmangfoldlovens § 48 og da mente FMFI at jakta kom i strid med verneformålet og at grunnlaget for å gi dispensasjon ikke var tilstede. I 2018 overtok Øvre Anárjohka forvaltningsansvaret for nasjonalparken da ble saken tatt opp til ny behandling, og det ble gitt en dispensasjon for å på nytt åpne for elgjakt.

Rago nasjonalpark har hverken hjemler for å åpne for jakt for å opprettholde balansen i dyrelivet, eller beskrivelser av elgbestanden. Nasjonalparkstyret i Øvre Anárjohka viser til rapporten «Naturverdier i skog utenfor Øvre Anárjohka nasjonalpark» som omtaler utfordringa med stor elgbestand, og at denne utgjør en reell trussel for foryngelsen av furu. Trolig kan dette også være tilfelle i Rago.

Sekretariatet synes at denne saken har en del prinsipielle sider ved seg. Det er ikke vanskelig å argumentere naturfaglig hverken for eller mot at det åpnes opp for elgjakt i Rago. Rago-området har vært nasjonalpark siden 1971. Som en av få nasjonalparker regulerer verneforskriften jaktbare arter. Rago er et av få områder i Norge hvor det finnes betydelig med elg som ikke blir beskattet. Dette gir Rago et særlig interessant perspektiv som referanseområde. Vi synes at dette i seg selv er en verdi for Rago som ikke finnes mange plasser på fastlands-Norge.

Søknaden fra Statskog viser til en del sannsynliggjorte konsekvenser og antakelser om elgbestanden i Rago. Vi deler mange av disse antakelsene og vurderingene. Sekretariatet skulle likevel ønske at det fantes mer håndfast kunnskap om bestanden (størrelse, trekk, områdebruk), om effekter på andre viltarter, beitepress og eventuelt beiteskader. Statskog har selv i arbeidet med forvaltningsplanen uttalt at elgens trekkveier, vinterbeite, beiteskader, dødelighet osv. bør kartlegges. Nasjonalparkstyret bør kreve at slik kunnskap fremskaffes, enten før det åpnes for jakt eller i løpet av prøveperioden. Er beiteskader nødvendigvis noe negativt? For hvem? Beiteskader knyttes ofte opp mot verditap i skogbruket, men det kan også være at et høyt beitepress øker konkurransen mot andre viltarter. Beiting kan også holde busksjiktet nede og hindre gjengroing med økte temperaturer i fjellet. Beiting fra en art som representerer det naturlige dyrelivet vil dessuten være i tråd med en del av formålet om at Rago skal representere et uberørt nordlandsk

fjellandskap med egenartet dyreliv i grenseområdet mot den svenske nasjonalpark Padjelanta.

Kunnskap om elgjakt og bestanden i Rago vil gi forvaltninga mulighet til å veie de positive sidene ved et elguttak opp mot de negative. Det forventes fra Statskog sin side at det åpnes for uttransport med helikopter, at jegerne skal kunne lage seg en jaktcamp, og økt bruk i en tid på året der Rago tradisjonelt sett er lite brukt. I avslaget som ble gitt av FMFI i Øvre Anerjohka begrunnet de det ut fra at jaktuttaket var så lite i forhold til de konsekvensene dette medførte. Dette var blant annet veid opp mot barmarkskjøring. Det vil ikke være aktuelt med barmarkskjøretøy i Rago, men man kan spørre seg hvor mange dyr som må tas ut før det vil merkes på den totale bestanden av elg i området (dersom elgen i Rago trekker mye på seg).

Tall fra sett-elg/felt-elg registreringer i Sørfold: I 2019 ble det tildelt 157 dyr hvorav 107 ble felt. Dette gir en fellingsprosent på 68 %, noe som er relativt lavt. Det skal sies at det i 2019 ikke ble felt elg på valdet Sjunkan – Djupvik eller Hestvik – Movik noe som utslag i statistikken. Tellende elgareal i Rago skriver Statskog er 33 000 daa, minstearealet for Lappelv-Kalvik er 2500 dekar, mens for Indre Leirfjord er 5000 daa. Dette tilsvarer 6,6 – 13,2 elg for Rago. Det er nærliggende å tro at dersom det skal utarbeides en forvaltningsplan for Rago vil minstearealet være rundt 5000 daa. Sekretariatsleder har hatt et møte med Statskog der de opplyser om at de ser for seg å dele Rago opp i flere jaktfelt og at det kun åpnes for jakt i det ene feltet med adgang for å felle 2-3 elger. Dette vil i så fall by være positivt for de negative konsekvenser med begrenset helikopterflyging. Men da kan man spørre om et slik uttak vil ha noe å si for elgbestanden i Sørfold generelt og Rago spesielt.

Ut fra avskyting de senere år, og det faktum at jaktuttaket er skissert til å bli ganske lavt, er det nærliggende å anta at det for Sørfold kommune finnes mer effektive måter å få redusert elgbestanden på enn å åpne for elgjakt i Rago. Jo flere elger som skytes i Rago jo mer helikoptertrafikk og større jaktcamper vil det bli. Et sentralt spørsmål er hvor mange elger som må tas ut for at det i det hele tatt skal bli noen effekt på den totale bestanden, og hvilke konsekvenser vil dette ha på øvrige naturverdier i området? Dette er ikke belyst i søknaden og dette mener sekretariatet bør fremskaffes.

Siden foreslått jaktuttak er såpass lavt blir de negative konsekvensene begrenset i tid og rom. Da dette ansees som ei prøveordning kan det åpnes for elgjakt etter § 48 i en fireårsperiode, uten at det går på bekostning av verneverdier eller verneformål. Dersom dette skal bli ei permanent ordning må det fremskaffes mer kunnskap om elgbestanden i Rago.

Kunnskapsgrunnlaget jfr. § 8 i naturmangfoldloven vil i dette tilfelle bli litt todelt. Det finnes mye forskning og kunnskap om elgbestander, bæreevne og konsekvenser ved store bestander for Norge for øvrig, men det foreligger ingen kunnskap om elgbestanden i Rago. Siden Rago har vært avskåret fra elgjakt i over 50 år kunne Rago vært et meget spennende referanseområde for forskning på elg.

Føre-var-prinsippet jfr. § 9 i naturmangfoldloven kommer til anvendelse i forslag til vedtak alternativ 2 der det settes krav om at det skal innhentes kunnskap om elgbestanden før man åpner opp for elgjakt. Vi vet at et begrenset uttak på 2-3 elg i en begrenset periode likevel ikke vil påvirke naturmangfoldet i nasjonalparken nevneverdig og innstiller derfor på

et alternativ 3 der det gis en dispensasjon mot at kunnskapen innhentes i løpet av fireårsperioden.

Samlet belastning § 10 fører med seg et interessant spørsmål av prinsipiell karakter. Fra oktober og frem til snøen forsvinner i mai er Rago svært lite belastet. Med unntak av reindrifta er det nesten ingen som er i Rago i denne perioden. Den samlede belastninga er svært lav, men når belastninga går fra å ikke belastes vil det likevel føre til en stor relativ økning i den samlede belastninga. Det er lite trolig at jaktlagene vil jakte utover november og desember. Økosystemet vil uansett bli utsatt for en svært lav belastning selv om det åpnes for elgjakt på to til tre elg i Rago.

Kostnadene ved miljøforringelse § 11 kommer ikke til anvendelse, utover at jaktlagene selv må stå for helikopter om det er foretrukket til uttransport.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12. Dersom styret ønsker å gi tillatelse til elgjakt bør det settes vilkår om at det kun kan benyttes helikopter til utfrakt, og at etablering av jaktleir skal gjøres i samråd med sekretariatet.

Konklusjon

Sekretariatet synes at denne saken er viktig prinsipielt, men at det naturfaglig kan argumenteres både for og imot at det åpnes for jakt. Det kan også argumenteres for at det foreligger nok kunnskap om effekter på verneformål og verneverdier, men at det ikke foreligger kunnskap om elgbestanden i seg selv. Sekretariatet mener at de skjønsmessige vurderingene i denne saken bør avgjøres av styret, og at vi derfor innstiller på tre ulike alternativer til vedtak.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Verneforskrift for Rago nasjonalpark
Forvaltningsplan for Rago nasjonalpark

Midtre Nordland nasjonalparkstyre
Postboks 1405
8002 BODØ

Vår ref.
19/9379- 1

Deres ref.

Vår dato
02.12.2019

Vår saksbehandler
Arnold Foshaug Berg
909 28 506, afb@statskog.no

Søknad om elgjakt i Rago Nasjonalpark

Statskog SF Salten søker med dette Nasjonalparkstyret om å gjennomføre elgjakt i Rago nasjonalpark i perioden 2020 - 2023.

Statskog SF ønsker å gjennomføre en prøveordning på 4 år for å åpne for elgjakt i Rago nasjonalpark. Formålet med ordningen er og kunne få en bedre kartlegging og beskatning av en stadig voksende elgstamme. Statskog ønsker også å utvikle vårt tilbud til jegere noe som er forenelig med Statskogs forskrift om at man skal sikre allmennhetens adgang til jakt, felling, fangst, fiske og friluftsliv, og fremme det lokale næringslivet.

Bakgrunn

Rago nasjonalpark ble vedtatt vernet av Kongen i statsråd 22. Januar 1971 ved fastsettelse av verneforskrifter og vernegrense. Rago omfatter et område på ca. 171 km² og ligger i sin helhet i Sørfold kommune i Nordland fylke. Praktisk talt hele Rago nasjonalpark er statsgrunn. Det er kun et mindre område sørvest for Litlervatnet som er privateid. Nasjonalparken grenser mot det Sverige og nasjonalparkene Padjelanta, Store Sjøfallet og Sarek.

I perioden parken ble opprettet var det lite og ubetydelig med elg i hele regionen og i kommunen. Forvaltningsplanen for Rago fra 2013 sier at det er «forholdsvis» mye elg i området, men at det ikke er gjort noen form for bestandsvurdering. Og åpne for jakt med de bestandskartleggings verktøy som er i dag vil være med på og gi en kartlegging av bestanden.

Tall fra SSB sier at for jaktåret 1971 var det skutt 353 elger i hele Nordland fylke mens det i 2018 ble skutt 4136. Og ser man på Sørfold kommune der Rago ligger er det i 1968 skutt 11 elger (pers.med Gerd Bente Jacobsen) mens det i 2018 ble skutt 142. Det er med andre ord en betydelig økning i elgstammen i kommunen.

Elgbestander som ikke blir jaktet på eller blir beskattet av rovdyr, vil vokse raskt og kan vokse over områdets naturlige bæreevne før bestandene kollapser. Årlig vekstrate for elg i fravær av jakt og ulvepredasjon er dokumentert på Vega i Nordland på 26%, noe som innebærer en doblingstid for en bestand på tre år. Selv med betydelig lavere årlig vekstrate enn dette i Rago så er det liten tvil om at bestandene her vil vokse uten beskatning, og den vil kunne fungere som et refugie område for andre deler av kommunen.

Verneforskriften for Rago nasjonalpark er fra 1971, og begynner etter hvert å bli utdatert på flere områder. Siden vernet ble opprettet, har samfunnet endret seg, det har oppstått ny bruk og nye aktiviteter i nasjonalparken og naturforholdene er også noe annerledes i dag enn på 1970-tallet. Dette kan lett føre til at verne-forskriften ikke er i stand til å løse alle forhold som oppstår i nasjonalparken, noe som gjerne medfører at flere saker må behandles etter nml. § 48.

Da verneforskriftene for Rago har få hjemler for unntak fra bestemmelsene; som f.eks. bruk av snøscooter for reindriften og merking av stier, må de fleste søknader om dispensasjoner fra vernebestemmelsene derfor behandles i henhold til § 48 i naturmangfoldloven, jf. § 77 i samme lov og kapittel III, punkt 3 i verneforskriftene til nasjonalparken.

Det er i tidligere saker gitt dispensasjon for elgjakt i Nasjonalparker som ikke har dette i forskriften. Viser da til søknad om dispensasjon – Elgjakt i Øvre Anárjohka nasjonalpark – FeFo i 2018. *Styrets vedtak: Øvre Anárjohka nasjonalparkstyre gir Finnmarkseiendommen delvis dispensasjon til elgjakt i Øvre Anárjohka nasjonalpark. Dispensasjonen er gitt med hjemmel i kap. II pkt. 3.1 bokstav b i forskrift om Øvre Anarohka nasjonalpark av 19.12.1975 nr. 19.*

Det samme vil gjelde for Rago der det kan gis dispensasjon med hjemmel i kap. III. i Forskrift om Rago nasjonalpark, Sørfold av 1971-01-22-95.

Ifølge kap. II pkt. 2.2 er ville pattedyr fredet mot skade og ødeleggelse av enhver art. Med bakgrunn i denne bestemmelsen er elgjakt forbudt i Rago nasjonalpark, og siden det ikke finnes spesifiserte dispensasjonshjemler for elgjakt, kan styret gi dispensasjon etter Nml. § 48. eller gi dispensasjon etter overnevnte hjemmel i kap. III. i Forskrift om Rago nasjonalpark, Sørfold av 1971-01-22-95.

Av denne bestemmelsen går det fram at dispensasjon bare kan gis dersom tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Statskog mener at elgjakt i Rago foregår i en periode av året som ikke er i konflikt med parken og dens verneformål, eller på en spesielt sårbar tid for andre arter.

Statskog SF vil på dette grunnlag søke om å gjennomføre elgjakt i Rago i perioden 2020-2023. Endelig ramme for hvordan jakta skal organiseres og gjennomføres har ikke Statskog tatt stilling til, men vi ser for oss at både bruk av helikopter i en begrenset periode til og frakte ut elg. Jakten skal organiseres og utøves i henhold til Statskogs vilkår for søknad om elg og hjortejakt. Samt kontrakt om elg og hjortejakt på Statsgrunn. Statskog vil også stå som søker til kommunen om bestandsplan og avskyttningsplan ut fra et tellende areal som er grovt beregnet i gårds-kart på nett til 33 000 daa som tellende elgareal.

Statskog ser det som naturlig å ha en nærmere dialog med lokale brukere og myndigheter for å finne gode løsninger når det gjelder gjennomføring av jakta.

Elgjakt vil kunne bidra til å dempe bestands- veksten av elg i nasjonalparken, i kommunen og fylket. En positiv sideeffekt av elgjakt i parken er naturligvis at det vil bli et utvidet jakttilbud for elgjegerne både i fylket og i landet for øvrig.

Statskog skal være en garantist for befolkningens tilgang til jakt og fiske, og med flere jaktlag på venteliste hvert år vil et jakttilbud i Rago bidra i positiv retning for å oppfylle dette.

Med hilsen

Arnold Foshaug Berg
jakt- og fiskekonsulent

Dette dokumentet er elektronisk signert

Vedlegg: 0

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyret	18/2020	03.03.2020

Sjunkhatten nasjonalpark - Dispensasjon til å sette opp gapahuk - Vatn-vatn og omegn velforening

Forslag til vedtak

Vatn-vatnet og omegn velforening gis tillatelse til å oppføre en gapahuk ved Langnes/ Langnesbu ved Sørfjorden i Sjunkhatten nasjonalpark i Bodø kommune. Tillatelsen er hjemlet i § 3, punkt 1.3 bokstav b) i verneforskriften for Sjunkhatten nasjonalpark.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Gapahuken skal utformes i henhold til søknad:
 - Inntil 14 m²
 - Naturlige farger
- Gapahuken skal plasseres som anvist på vedlagt kart. Dersom gapahuken ønskes plassert på et annet sted, kan dette avtales nærmere med sekretariatet.
- Gapahuken skal plasseres slik at den ligger fint i terrenget.
- Etter endt oppføring skal det ryddes på stedet og det skal ikke ligge igjen søppel/ materiale
- Det må sendes egen søknad for bruk av snøskuter til innfrakt av gapahuken. Søknaden kan behandles av sekretariatet på delegert myndighet.

Dersom det viser seg et behov for klopplegging fra stien og frem til gapahuken tillates dette uten ny søknad. Dispensasjon til dette gis etter verneforskriftens § 3 punkt 1.3 bokstav e).

Bakgrunn

I e-post av 4. desember 2019 søker Vatn-vatnet og omegn velforening v/ Lise Skotnes om tillatelse til å sette opp en gapahuk ved Langnesbu ved Sørfjorden i Sjunkhatten nasjonalpark. Gapahuken ønskes satt opp i løpet av vinter/ vår 2020 og fraktes inn med snøskuter. Gapahuken vil bli bygd i tømmer, og kostandene knyttet til både oppsetting og frakt blir dekket av Vatn-vatnet velforening.

Det ble gjennomført befarings av området hvor gapahuken ønskes satt opp med representanter fra Midtre Nordland nasjonalparkstyre v/ Sigrid Lium, Fjelltjenesten v/ Tore Veisetaune og Bodø Jeger og Fisk v/ Johnny Jensen den 5. september 2019. På befaringsen ble det enighet om aktuell plassering for gapahuken, nedenfor Langnesbu mot fjorden. Undervegs i saksbehandlingen kom det frem at det aktuelle området hvor det søkes om å sette opp gapahuken er en del av et større fredet kulturminneområde. Søker ble derfor bedt om å komme med ny plassering av gapahuken.

Grunnlaget for avgjørelsen

Sjunkhatten nasjonalpark ble etablert ved kronprinsregentens resolusjon av 5. februar 2010. Midtre Nordland nasjonalparkstyre har forvaltningsmyndighet for nasjonalparken.

Jf. Verneforskriften § 2 er formålet med Sjunkhatten nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne, representative økosystemer og landskap, og som er uten tyngre inngrep.

Formålet med nasjonalparken omfatter:

- bevaring av et fjord- og høgfjellsøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold,
- bevaring av et vakkert og svært variert landskap fra fjord til høgfjell,
- bevaring av leveområde for sjeldne dyrearter i tilknytning til vann- og våtmarkssystemer, og annet biologisk mangfold som preger området,
- bevaring av geologiske forekomster i et storslått isbreutformet landskap,
- bevaring av vakker og særpreget vassdragsnatur,
- bevaring og sikring av kulturminner,
- bevaring og sikring av grotter og karstformer mot all skade og mot at det fjernes biologisk eller geologisk materiale fra dem.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Allmennheten, med særlig fokus på barn og unge, skal gis anledning til uforstyrret naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging

Jf. Vernebestemmelsene § 3 er i prinsippet alle inngrep i landskapet forbudt i nasjonalparken, med de unntak som følger av forskriftens punkt 1.2 og 1.3. I punkt 1.3 bokstav b) heter det seg at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til *spesiell tilrettelegging for barn og unge i området Heggmoen-Sørfjorden og i Øvre Valnesfjord.*

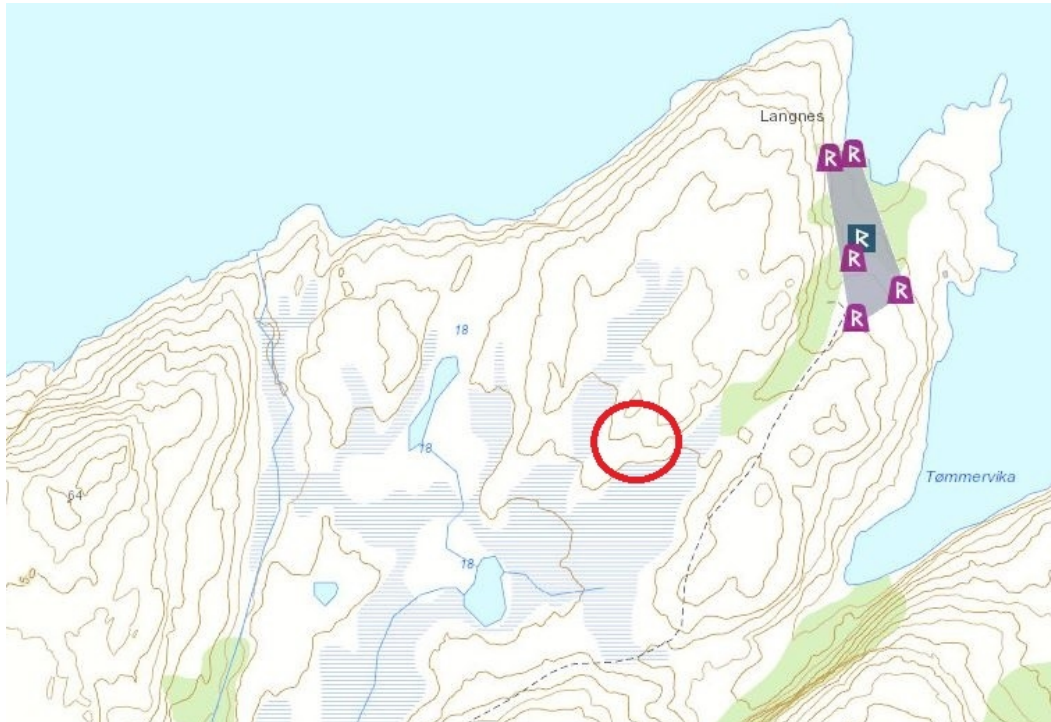
Søknaden skal også vurderes etter prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12.

Vurdering

I tillegg til å bevare et stort, sammenhengende villmarksområde setter også verneforskriften for Sjunghatten nasjonalpark fokus på barn og unge, og vernebestemmelsene gir åpning for spesiell tilrettelegging i forbindelse med dette. For å sikre at barn og unge kan drive friluftsliv i området er det ifølge forvaltningsplanen et mål for forvaltningen å øke tilretteleggingsgraden i bestemte områder av nasjonalparken. I verneforskriften er det gitt adgang til å tillate spesiell tilrettelegging i to bestemte områder, Øvre Valnesfjord og Heggmoen-Festvåg. Jf. forarbeidene til verneforskriften er hensikten med dette å begrense tilretteleggingen til disse områdene, hvor det allerede er en viss grad av tilrettelegging som en ønsker å bygge videre på.

Vatn-vatnet og omegn velforening ønsker å sette opp en gapahuk ved Langnesbua ved Sørfjorden, som ligger i området Heggmoen-Festvåg hvor tilrettelegging kan tillates. Dette er et område som allerede er mye brukt, og brukere av Langnesbu har vært plaget med at dagsbesøkende tar seg til rette ved hytta og bruker trappa og hytteveggen til rasteplass. En gapahuk vil være et fint turmål, og et godt tiltak for barnefamilier og andre besøkende i området. Ved sette opp en gapahuk og legge til rette for resting her håper man også å styre ferdselen vekk fra hytta. Jf. søknaden var det i første omgang ønske om å føre opp gapahuken i skogholtet mot fjorden nedenfor Langnesbu. Denne lokaliteten viste seg ifølge riksantikvarens database *Askeladden* å inngå i et større fredet kulturminneområde.

Området er fredet som et Bosetning-aktivitetsområde, og er en av tre nyrydningsplasser i Sørfjorden (såkalte «finnydninger»). Området inneholder flere enkeltminner, med blant annet Båtstø, beingjemme, rydningsrøys og boplass. På bakgrunn av dette ble Vatn-vatnet velforening bedt om å endre beliggenheten av gapahuken til et område godt utenfor dette fredede området. Se kart nedenfor for ny plassering av omsøkt gapahuk og kulturminneområdet. Ny lokalitet for omsøkt oppsett av gapahuk er merket i kart nedenfor med rød sirkel. Dette ble ettersendt på epost, og vi er litt usikre på hvor godt området er befart sommerstid. Dersom det viser seg at dette er en lite egnet plassering, kan Vatn-vatnet velforening i samråd med sekretariatet se på eventuelle andre plasseringer utenom bostedsområdet.

Figur 1: Kartet viser lokaliteten for omsøkt oppsetting av gapahuk. Det grå skraverte området viser kulturminneområdet med avmerkede enkeltminner i lilla og blått (utklipp fra askeladden.no).

Det er også gjort søk i naturbase og artskart for å innhente kunnskap til saksbehandlingen. Kunnskapsgrunnlaget anses som godt og føre-var-prinsippet (NML § 9) kommer derfor ikke til anvendelse.

Vi anser tiltaket som positivt og i tråd med forvaltningsplanen og besøksstrategien, og etter endret beliggenhet for gapahuken vil ikke tiltaket i nevneverdig grad være i konflikt med verneformål og verneverdier. Vatn-vatnet og omegn velforening gis tillatelse til å oppføre gapahuken som beskrevet i søknaden og med ny lokalisering. Vi kjenner til at området fra stien og frem til aktuell plassering av gapahuken kan være noe bløtt og gjørmete. Dersom det viser seg et behov for klopplegging frem til gapahuken på grunn av dette ser vi på det som et positivt tiltak for å kanalisere ferdsele og unngå slitasje og opptråkking av området rundt, og det trengs ikke å søkes på nytt for dette.

Vi har fått inn et innspill om at aktivitet og fysisk tilrettelegging i Heggmoen må begrenses med hensyn til reindrifta. Vi vurderer det dithen at oppsetting av en gapahuk ved Langnes ikke vil medføre økt aktivitet og flere besøkende til området, men være et tilbud for de som allerede bruker området i dag og slik et tiltak for å styre ferdsele av dagsbesøkende vekk fra Langnesbu.

Konklusjon

Vi anser tiltaket som positivt og i tråd med forvaltningsplanen og besøksstrategien, og etter endret beliggenhet for gapahuken vil ikke tiltaket i nevneverdig grad være i konflikt med verneformål og verneverdier. Vatn-vatnet og omegn velforening gis tillatelse til å oppføre gapahuken som beskrevet i søknaden og med ny lokalisering.

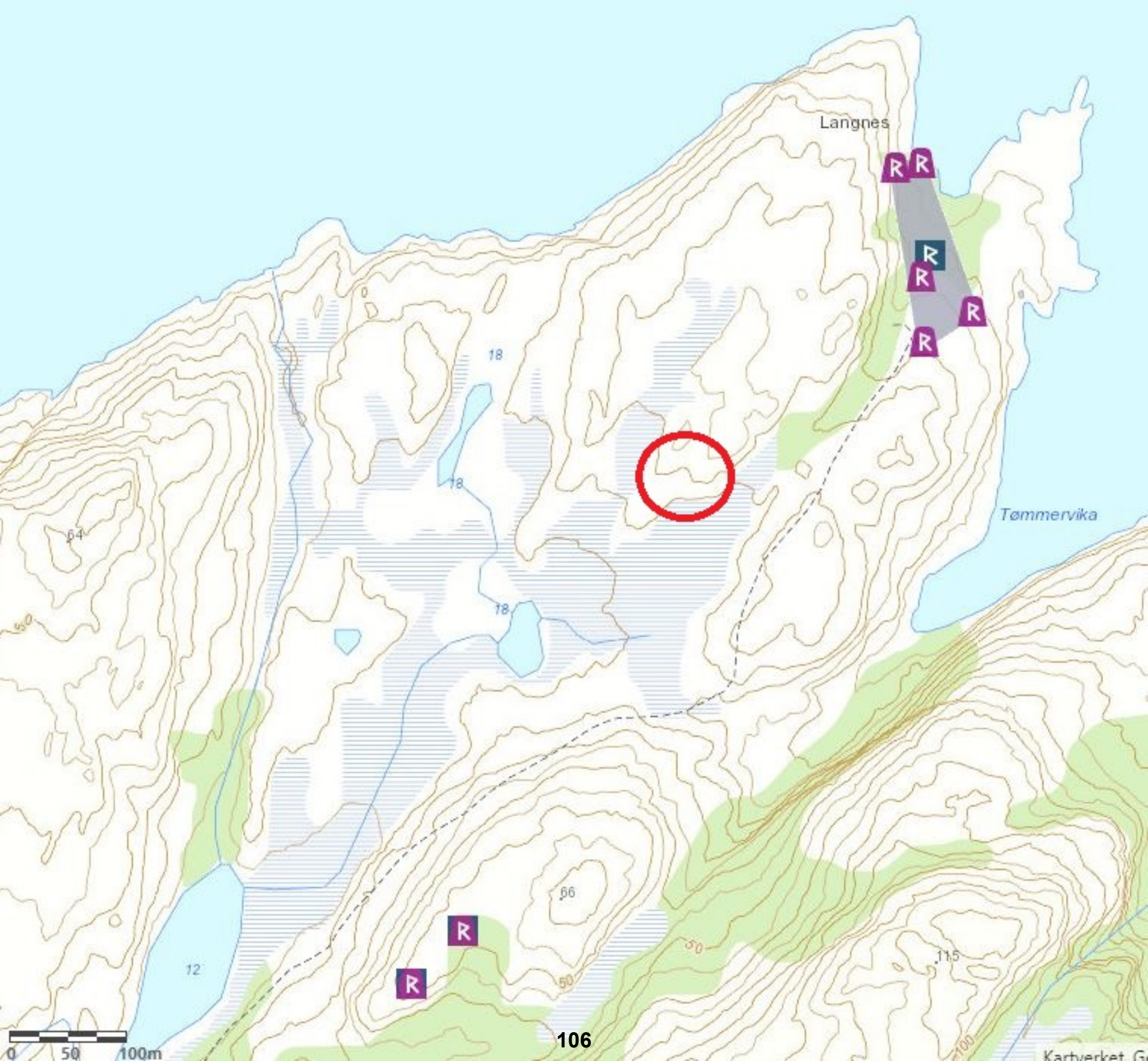
Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Vedlegg:

1 Aktuell lokalisering for gapahuk Langnesbu

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Langnes

Tømmervika

18

18

18

64

50

12

66

50

50

115

100

106

Kartverket G

Arkivsaksnr: 2018/2287-0

Saksbehandler: Marte Turtum

Dato: 24.02.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	19/2020	03.03.2020

Gåsvatnan landskapsvernområde - Søknad om oppkjøring av skiløype på Skjevl fjell (Godhøla) - Saltdal kommune

Forslag til vedtak

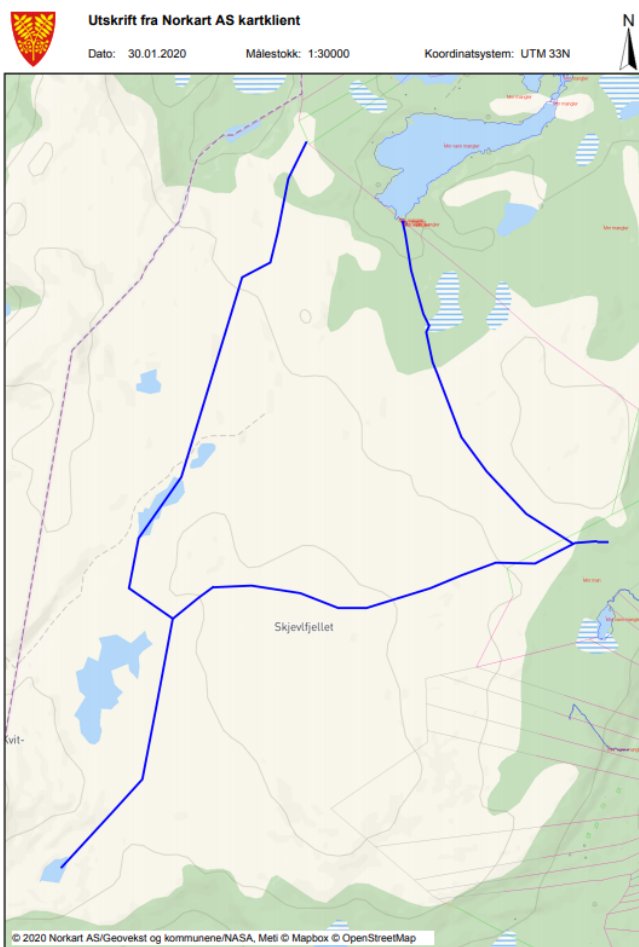
For å få en helhetlig forvaltning av området bør saken ses i sammenheng med eksisterende løypenett og innspill til nye løypetraseer. Dette bør vurderes samlet som en del av ny forvaltningsplan og besøksstrategi, i stedet for å benytte seg av den generelle dispensasjonsparagrafen i naturmangfoldloven. Det finnes også allerede et godt tilbud for de som ønsker å gå i preparerte løyper. Dette tilbudet er derimot lite synlig, og tilrettelegging i form av skilting og kartfesting av trasé vil øke tilgjengeligheten for allmenheten og være et godt folkehelseiltak i seg selv.

Søknaden avslås derfor på nåværende tidspunkt, men innspillet tas med videre i arbeidet med forvaltningsplan og besøksstrategi.

Bakgrunn

Saltdal kommune søker om oppkjøring av skiløyper på Skjevl fjellet i Gåsvatnan Landskapsvernområde. Det er gitt tillatelse til å kjøre løyper fra Reinosthelleren til Godhøla mellom Kjerrelvatn og Kvitdalsvatn. Det søkes nå om å forlenge denne løypa til Henningtjønna, samt kjøre opp en ny løypetrasé slik at man får en rundtur i området og tilbake til Reinosthelleren, se kart under. Denne løypa ønskes koblet på løype fra Røklund. Jf. søknaden vil det være grunneiere og hytteeiere som på oppdrag for Saltdal kommune kjører løypene, og det vil kjøres med slådd/ sporsetter/ løypemaskin.

Det søkes om å kjøre opp løyper fra 1. februar til og med 2. helg i mai og flerårig tillatelse.

Figur 1: Kartutsnittet viser dagens løype fra Reinosthelleren til Godhøla, samt omsøkt forlengelse til Henningtjønna og ny trasé videre til Reinosthelleren som en rundtur. Løypa ønskes også koblet på løype fra Røkland.

Grunnlaget for avgjørelsen

Gåsvatnan landskapsvernområde ble etablert 8. september 1989. Midtre Nordland nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for nasjonalparken og skal behandle dispensasjonssøknader.

Formålet med Gåsvatnan landskapsvernområde er å bevare et egenartet og vakkert naturlandskap, herunder

- Jarbrudalen med Russåga, Norges største uregulerte underjordiske elv
- de botanisk meget rike områdene i Kvitberget og Skjevtfjell

I tillegg skal landskapsvernområdet sammen med Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, Saltfjellet landskapsvernområde og Storlia naturreservat bidra til å bevare et sammenhengende naturområde, som også inneholder mange samiske og andre kulturminner.

Innen Gåsvatnan landskapsvernområde er motorferdsel til lands og til vanns, herunder landing med luftfartøy og lavtflyging ikke tillatt. Forskriften for Gåsvatnan landskapsvernområde inneholder ingen relevante unntaksbestemmelser. Søknaden må derfor vurderes etter naturmangfoldloven § 48 som sier at forvaltningsmyndigheten kan

gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Vurdering

Hovedformålet med verneområdene på Saltfjellet, som Gåsvatnan landskapsområde er en del av, er å bevare et egenartet og vakkert naturlandskap, og områder med tilnærmet urørt natur. Motorferdsel er i utgangspunktet forbudt i verneområdene da dette kan ha negative effekter for verneverdiene gjennom forstyrrelser, slitasje og støy.

I verneforskriften for Gåsvatnan landskapsvernomsråde finnes det ikke noen åpning for å gi dispensasjon til kjøring av skiløyper, og slike saker må derfor behandles etter den generelle dispensasjonsparagrafen, § 48, i Naturmangfoldloven.

Saltdal kommune har i mange år hatt tillatelse til å kjøre opp skiløype med snøskuter for allmennheten fra vernegrensen ved Reinosthelleren og inn til Godhøla i forbindelse med påsken. Perioden for oppkjøring har gradvis blitt utvidet, og i gjelder dispensasjonen i perioden 1. februar – 30. april. Dette er et attraktivt utfartsområde med mange brukere, særlig på seinvinteren og i forbindelse med påske. Oppkjøring av løype er et populært tiltak som er etterspurt av mange. Forvaltningsmyndigheten ser at oppkjøring av skiløype gir gode muligheter for at flere grupper av befolkningen kan komme seg ut i områdene vinterstid.

Fra Godhøla og videre til Henningtjønnna samt rundturen ned mot Øksenosvatn og Litjt-Skjevlfjell har det ikke blitt kjørt opp løype før. Forlengelsen vil omfatte store deler av området rundt Skjevlfjellet som i dag er relativt urørt med liten grad av motorisert ferdse.

Sett i sammenheng med eksisterende skiløype på Beiarfjell vil betydelige areal av Gåsvatnan landskapsvernomsråde bli berørt av kjøring av skiløyper og medfølgende økt motorferdsel med dette tiltaket. Det har også kommet innspill fra andre aktører som ønsker å preparere skiløype i området. Isolert sett vil nok ikke denne forlengelsen av løypa true verneformål eller verneverdiene i nevneverdig grad. Imidlertid kan en tillatelse til dette tiltaket skape presedens og samlet løypenett i landskapsvernomsrådet begynner å bli i overkant omfattende. Særlig sett i lys av øvrige innspill og ønsker om nye skitraseer.

For å få en helhetlig forvaltning av området bør saken ses i sammenheng med eksisterende løypenett og innspill til nye løypetraser, og se dette samlet for å gi et best mulig løypetilbud i disse områdene. Vi mener derfor at nye løypetraser i Gåsvatnan landskapsvernomsråde bør vurderes samlet som et ledd i arbeidet med ny forvaltningsplan/besøksstrategi, i stedet for å benytte seg av den generelle dispensasjonsparagrafen i naturmangfoldloven.

Skjevlfjell er også viktig som både vår- og vinterbeite for rein. I sitt vedtak i styresak 27/2018 sier nasjonalparkstyret at reindriftsinteressene skal tillegges stor vekt ved saksbehandlingen i forbindelse med oppkjøring av skiløype i dette området. At det kjøres flere ulike løyper i området kan føre til en stor totalbelastning. I denne sammenheng vil det derfor også være riktig å avklare dette spørsmålet i forvaltningsplanen/ besøksstrategi. Den mest sårbare tiden for reinen i området er fra 30. april og utover, og tillatelsen til kjøring av skitrase fra Reinosthelleren til Godhøla gjelder derfor kun frem til 30. april selv om det ble

søkt om et lengre tidsrom. Dersom styret går imot sekretariatets innstilling bør styret sørge for at det settes vilkår om at det ikke skal kjøres etter april måned.

Slik vi ser det finnes det allerede gode muligheter for å gå i oppkjørte løyper i området fra «Trollhaugan». Jf. veileder for § 48 skal *nødvendigheten* av tiltaket vurderes og ilegges betydning. I et folkehelseperspektiv er oppkjørte løyper et godt tiltak for å få flere folk ut på tur også vinterstid, og ved bedre skilting og tilrettelegging vil det eksisterende løypetilbudet med utgangspunkt rundt «Trollhaugan» bli enda mer tilgjengelig og vil kunne tjene dette formålet på en bedre måte enn det gjør i dag. I dag går det løyper fra parkeringen ved «Trollhaugan» og nordover mot Holmvatnet, deretter til Krokvatnet og så videre til Jarbruvatnet. I tillegg kjøres det opp avstikkere mot blant annet Vikheia og opp mot Nydalheia. Dette tilbudet er dårlig kommunisert, og det finnes heller ingen skilting. Dette gjør det vanskelig for folk som ikke er lokalkjente å få informasjon om tilbudet samt å finne frem. Prepareringen virker også tilfeldig. For brukere må det være forutsigbart at de kjente løypene faktisk prepareres. Til sammenligning er både skiløypene på Beiarfjell og i Vestvatn synlige på «skisporet.no», og lysløypene på Rognan, Røklund og Russånes finnes på «loyper.net.». Dersom man starter ved «Trollhaugan» vil man også oppleve at det er veldig mange løyper som går på kryss og tvers, og det kan være vanskelig å vite hvilken løype som skal benyttes. Grovt regnet kan man gå 20 km en vei, i preparerte løyper på fjellet i denne delen av Saltdal kommune. Det kjøres også opp skiløyper fra Skihytta til Stilla ved Junkerdal nasjonalpark. Denne er 22,8 km. Vi kan se at det vil kunne være attraktivt å lage en rundtur på Skjevlfjell, med kobling til skiløype på Røklund. Å koble dette opp mot besøksstrategi vil gi forutsigbarhet og forankring, ikke bare i styret men også hos andre aktører i og rundt Gåsvatnan landskapsvernområde.

Ved å kjøre opp løyper som omsøkt og øke tilretteleggingen videre inn forbi Godhøla åpner en opp for en ny og endret bruk av området. Selv om det av mange er ønskelig med oppkjørte løyper jf. søknaden tar en samtidig fra noen andre muligheten til å ferdes utenfor løyper og oppleve uberørt natur. Ulik bruk av området har ulike behov, og ofte er de motstridende. Området rundt Skjevlfjellet er for eksempel et populært jaktområde for småviltjakt, og ytterligere oppkjøring av skiløyper i området kan komme i konflikt med deres ønsker og behov. Det omsøkte tiltaket reiser en del større spørsmål av prinsipiell karakter som vi ønsker å løfte opp og avklare i arbeidet med ny forvaltningsplan og besøksstrategi. Et tiltak som kjøring av skiløyper åpner opp for en ny og endret bruk av området, og vi ønsker at dette skal løftes opp og avgjøres ved en større prosess der vi kan legge til rette for en bredere medvirkning.

Konklusjon

For å få en helhetlig forvaltning av området bør saken ses i sammenheng med eksisterende løypenett og innspill til nye løypetraseer. Dette bør vurderes samlet som en del av ny forvaltningsplan og besøksstrategi, i stedet for å benytte seg av den generelle dispensasjonsparagrafen i naturmangfoldloven. Det finnes også allerede et godt tilbud for de som ønsker å gå i preparerte løyper. Dette tilbudet er derimot lite synlig, og tilrettelegging i form av skilting og kartfesting av trasé vil øke tilgjengeligheten for allmenheten og være et godt folkehelseiltak i seg selv.

Søknaden avslås derfor i påvente av arbeidet med forvaltningsplan og besøksstrategi.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Parter i saken:

Saltdal kommune	Kirkegt. 23
Statskog Fjelltjenesten avd. Fauske	Postboks 63 Sentrum
Bodø kommune	Postboks 319
Saltfjellet reinbeitedistrikt v/ Per Ole Oskal	Lønsdal
Fylkesmannen i Nordland	Moloveien 10

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Verneforskrift for Gåsvatnan landskapsvernområde

Miljødirektoratets veileder M106-2014: «Rundskriv om forvaltning av verneområder».